

ROMÂNIA

**Comuna Mihăileni, județul Botoșani
Primăria și Consiliul Local**

**STRATEGIA
DE DEZVOLTARE DURABILĂ
2022 - 2027**

“De multe ori este nevoie de mai mult curaj să faci ceea ce este bine decât frica de a face ceea ce este greșit.”

Abraham Lincoln

Cuvânt înainte

Să trăim decent, într-o comună frumoasă !

Viziunea strategică de dezvoltare a comunei Mihăileni, județul Botoșani cuprinde problemele cu care se confruntă comunitatea și care reprezintă aspirațiile de dezvoltare ale acesteia, bazate, în primul rând, pe potențialul local, material și uman, dar și pe conceptul de dezvoltare regională și națională. Dezvoltarea locală a comunei reprezintă un prim pas spre un viitor mai bun, fiind realizată prin mobilizarea noastră, a tuturor factorilor de decizie din Primărie și a Consiliului Local, dar și cu sprijinul nemijlocit al locuitorilor comunei.

Strategia locală de dezvoltare durabilă a comunei își propune să valorifice întreg potențialul de care dispune localitatea, cât și oportunitățile din mediul economico-social în vederea acționării pentru îmbunătățirea continuă a calității vieții locuitorilor de azi, dar și a generațiilor viitoare.

Scopul nostru principal este rezolvarea urgentă a problemelor cu care se confruntă comunitatea noastră, având o viziune strategică unitară, exprimată în obiective specifice, cu responsabilități bine definite, precum și întărirea capacității instituționale a administrației publice locale, inclusiv în domeniul utilizării fondurilor de finanțare publice și private, interne și internaționale și, evident, dezvoltarea comunei Mihăileni.

Conducerea comunei Mihăileni a depus, de-a lungul timpului, serioase eforturi pentru a se putea alinia la un anumit grad de confort economic și social, la acest aspect contribuind nu numai administrația locală ci și locuitorii comunei. În acest sens au fost realizate o serie de investiții care să contribuie la îmbunătățirea calității vieții și la asigurarea unui trai decent într-o Europă modernă. Pe zi ce trece, comuna se schimbă, în tot mai bine.

Menționez, că relansarea creșterii economice a devenit o prioritate pentru noi toți, cheia succesului fiind munca, seriozitatea și disciplina, care sunt cele mai importante într-o echipă.

Locuitorilor din comună le doresc sănătate, fericire, împlinire și mult noroc în viața de zi cu zi. Vom fi și mai departe în slujba cetățenilor comunei, atât eu cât și viceprimarul comunei și nu în ultimul rând consilierii locali.

Comuna Mihăileni, Județul Botoșani
Primar

Ioan-Laurențiu Barbacariu

Cuprins

1. Întroducere	3
1.1 Definiții și Abrevieri	3
2. Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă	6
2.1 Dezvoltarea durabilă la nivelul UE	6
2.2 Orizont Europa	7
2.3 Angajamentul UE față de dezvoltarea durabilă	8
2.4 Planul de redresare pentru Europa	11
2.5 Implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltarea durabilă	11
3. Strategia României pentru Dezvoltarea Durabilă	14
3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Durabile	20
3.2 Planul Național de Redresare și Reziliență	21
4. Strategia regională de dezvoltare pentru perioada	27
4.1 Cadrul regional Nord-Est de dezvoltare pentru perioada	29
4.2 Axe prioritare și obiectivele specifice de dezvoltare regională	39
4.3 Parteneriate	41
5. Caracterizare generală a județului Botoșani	54
5.1 Cadrul istoric	55
5.2 Cadrul natural	56
5.3 Infrastructura	59
5.4 Economia și Mediul de afaceri	60
5.5 Populația	62
5.6 Învățământ și educație	63
5.7 Sănătate și situație socială	64
5.8 Cultura	67
5.9 Turismul	68
5.10 Personalitățile județului Botoșani	69
6. Prezentarea comunei Mihăileni, județul Botoșani	73
6.1 Repere istorice	73
6.2 Așezare geografică și suprafața	74
6.3 Infrastructura	75
6.4 Economia și Mediul de afaceri	76
6.5 Servicii publice	76
6.6 Populația	77
6.7 Învățământ și educație	79
6.8 Sănătate și asistență socială	80
6.9 Cultură și Turism	81
6.10 Analiza SWOT	82
7. Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală 2016-2021	88
7.1 Portofoliul de proiecte demarate/implementate în perioada 2016-2021	88
8. Planificarea strategică	91

	8.1	Generalități	91
	8.2	Principii și condiții	93
	8.3	Obiective generale	93
	8.4	Consolidarea capacității instituționale a primăriei	93
	9.	Dezvoltarea Durabilă a comunei Mihăileni, județul Botoșani	96
	9.1	Etape metodologice ale elaborării strategiei de dezvoltare durabilă	96
	9.2	Obiectivele de dezvoltare durabilă	97
		9.2.1 Obiective generale	97
		9.2.2 Obiective specifice	100
	9.3	Direcții de dezvoltare durabilă a comunei Mihăileni, județul Botoșani	103
	9.4	Implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă	108
	9.4.1	Metode de implementare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă	125
	10.	Alocare financiară	127
	11.	Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă	128
	11.1	Grupurile de Acțiune Locală - GAL	128
	11.2	Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL)	130
	11.3	Asociația GAL "Codrii Herței"	132
	11.4	Parteneriatul comunei Mihăileni în cadrul GAL "Codrii Herței"	133
	12.	Bibliografie	134

1. *Întroducere*

Strategia locală de dezvoltare durabilă a comunei Mihăileni, județul Botoșani a fost concepută ca un instrument care să vină în ajutorul tuturor membrilor comunității locale interesați de evoluția viitoare a comunității sale: cetățenii, administrația publică și instituțiile publice, mediul de afaceri, organizațiile neguvernamentale. Strategia poate fi foarte utilă în programarea viitoarelor investiții și realizarea proiectelor, precum și în atragerea resurselor financiare, atât naționale cât și europene.

Comuna Mihăileni, județul Botoșani definește *Viziunea* sa prin elaborarea Strategiei cu o perspectivă până în 2030, luând în considerație importanța regională a comunei cu o administrație locală eficientă și eficace, transparentă și responsabilă de nevoile comunității, afirmarea comunei ca și comunitate financiar-economică, dezvoltarea mediului de afaceri bazat pe antreprenoriat, implicarea activă a cetățenilor în dezvoltarea și prosperarea Comunei, pentru ca aceasta să devină un loc unde să locuiești, să ai unde munci și cu zone de odihnă și relaxare.

Misiunea Primăriei și a Consiliului Local Mihăileni, județul Botoșani constă în implementarea Strategiei care urmărește o dezvoltare durabilă ce poate fi atinsă prin: promovarea oportunităților de afaceri și a investițiilor directe, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii edilitare, mai ales a celei orientate spre comunitatea de afaceri, pentru a valorifica resursele umane și mediul înconjurător, etc.

Consiliul Local și Primăria Comunei se angajează să respecte un set de *Valori* care vor servi în viitor spre binele cetățenilor, precum și vor coordona atât o bună guvernare cât și o bună administrare a comunei.

În aceste condiții, comuna Mihăileni, județul Botoșani se va dezvolta ca o comună europeană, cu standarde de calitate aferente fiecărui domeniu cheie: infrastructura, agricultura, industrie, servicii publice, mediul de afaceri, cultură și turism, asistență socială, dar și resurse umane, educație, sănătate, siguranța cetățeanului, etc.

1.1 *Definiții și Abrevieri*

Comuna este o unitate de bază administrativ-economică din România, alcătuită din unul sau mai multe sate și condusă de un Consiliu comunal în fruntea căruia se află un primar. În România sunt 2.862 de comune.

Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării.

Creșterea economică - reprezintă variația pozitivă a producerii de bunuri și de servicii într-o economie pe o perioadă determinată, în general îndelungată, fiind urmărit nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate.

Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România este o organizație neguvernamentală care reunește pe baza liberului consimțământ, Consiliile Județene din România, ca autorități ale administrației publice locale.

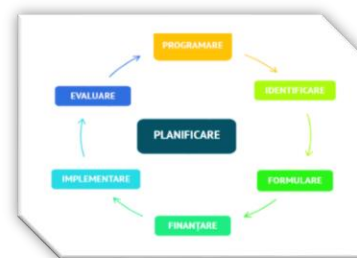
Dezvoltare durabilă înseamnă totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural. Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun”, cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland: „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea

care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă reprezintă cadrul care orientează alegerile ce determină natura și direcția unei comunități, instrumentul participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice și sociale. Strategia de Dezvoltare Locală este instrumentul principal pentru luarea unor decizii care au la bază evaluări anterioare cu caracter justificativ.

Planificarea reprezintă un proces continuu care nu are finalitate decât după ce strategia a fost implementată cu succes cu ajutorul organizării, coordonării și controlului. Controlul furnizează informații în legătură cu eficiența planurilor de acțiune și asigură date de intrare în noul proces de planificare.

Planificarea strategică este efortul organizat de luare a deciziilor fundamentale și de planificare a acțiunilor care arată cine este acea organizație, ce face și de ce face ceea ce face în sensul atingerii scopului ideal pe care și l-a propus. (Bryson's Strategic Planning in Public and Nonprofit Organizations). Realizarea planificării este constituită din proiectarea și trasarea obiectivelor care vor fi menționate în Strategia de Dezvoltare Locală.

Planificarea strategică de mediu este un proces permanent care stabilește direcția și obiectivele necesare corelării dezvoltării economice cu aspectele de protecție a mediului.

Etapele elaborării și realizării unui plan strategic formează un ciclu continuu, prin intermediul sistemului de monitorizare, evaluare și actualizare pe baza mecanismului parteneriatului strategic. La baza acestuia se află colaborarea între instituții, agenți economici, organizații neguvernamentale, comunități locale, toate având un interes comun în ceea ce privește rezolvarea problemelor economice, sociale și de mediu.

Planificarea începe cu un cadru de 4 întrebări fundamentale. Principiile care vor fundamenta procesul de planificare strategică sunt: diversitatea, echitatea, deschiderea, răspunderea și transparența, toate fiind componente ale încrederii civice.

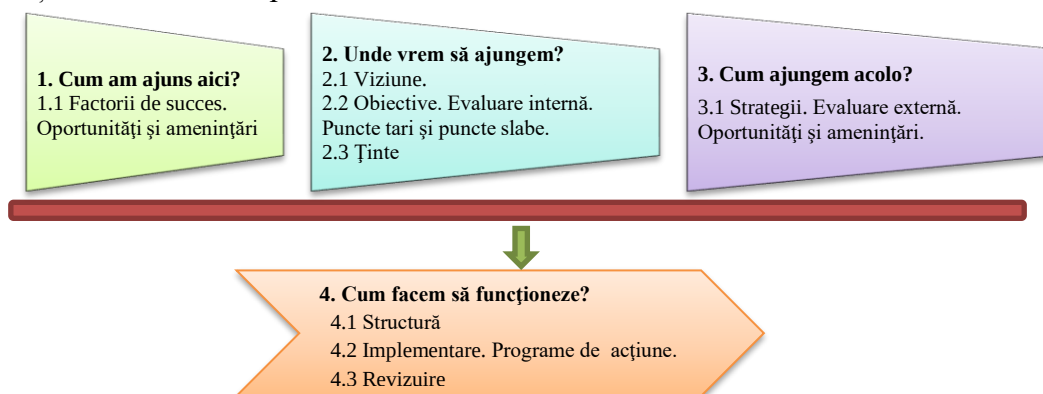

Fig. 1 Planificarea strategică

Abrevieri:

ADI – Asociație de Dezvoltare Intercomunitară;

ADR - Agenția pentru Dezvoltare Regională;

AFIR – Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

AM PODD - Autoritatea de Management al Programului Operațional Dezvoltare Durabilă AM

POEO - Autoritatea de Management al Programului Operațional Educație și Ocupare AM POR –

Autoritatea de Management al Programului Operațional Regional;

A.P.D.R.P. – Agenția pentru Plați pentru Dezvoltare Rurala si Pescuit;
DGASPC - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului;
F.E.A.D.R. – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală;
F.E.D.R. – Fondul European pentru Dezvoltare Regională;
G.A.L. – Grup Acțiune Locală;
NATURA 2000 - Rețea ecologică de arii protejate ce are scopul să mențină într-o stare de conservare favorabilă o selecție a celor mai importante tipuri de habitate și specii ale Europei
P.D.R. - Planul de Dezvoltare Regională;
PNCDI – Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare;
PNDR – Plan Național de Dezvoltare Rurală;
PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență al României;
PNS – Planul Național Strategic;
POAT - Program Operațional Asistență Tehnică;
POCIDIF - Programul Operațional Creștere Inteligență, Digitalizare și Instrumente Financiare;
POCS - Program Operațional Combaterea Sărăciei;
POCU - Program Operațional Capital Uman;
PODD - Programul Operațional Dezvoltare Durabilă;
POEO - Programul Operațional Educație și Ocupare;
POIDS - Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;
P.O.R. - Programul Operațional Regional;
POS - Program Operațional Sănătate;
POT - Programul Operațional Transport;
RIS3 NV - Strategia de Specializare Inteligentă.

2. Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă

2.1 Dezvoltarea durabilă la nivelul UE

Instituțiile din Uniunea Europeană au stabilit în comun *Strategia politică generală a UE*: Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană.

Atribuțiile și activitățile principale ale acestor instituții sunt, în special:

- Consiliul European (care reunește liderii țărilor UE) stabilește orientările și prioritățile politice generale.
- Președintele Comisiei identifică, de asemenea, prioritățile politice ale mandatului său. O dată la 5 ani, la începutul mandatului fiecărei Comisii, președintele acesteia stabilește prioritățile care trebuie urmărite de-a lungul mandatului respectiv. Acestea reflectă agenda strategică a Consiliului și rezultatele discuțiilor dintre grupurile politice din cadrul Parlamentului European. În fiecare an, președintele Comisiei prezintă în fața Parlamentului European realizările obținute de Comisie în cursul anului precedent și prioritățile sau inițiativele planificate pentru anul următor, în discursul privind starea Uniunii. Pe baza declarației rostite de președintele Comisiei în fața Parlamentului European, în programul de lucru al Comisiei este inclus un plan de acțiune pentru următoarele 12 luni. El prezintă modalitățile prin care pot fi transpuse în practică prioritățile politice.
- Celelalte instituții europene și parlamentele naționale pot, de asemenea, să ofere sugestii cu privire la program.

Prioritățile Comisiei Europene pentru perioada 2019-2024 (orientări politice) sunt:

Fig. 1 Prioritățile Comisiei Europene pentru perioada 2019-2024

2.2 Orizont Europa

Primul plan strategic pentru Orizont Europa a fost adoptat de către Comisia Europeană în data de 15 martie 2021, acesta fiind noul program de cercetare și inovare al UE în valoare de 95,5 miliarde EUR în prețuri curente. Planul strategic reprezintă o noutate în cadrul programului Orizont Europa și stabilește orientările strategice pentru direcționarea investițiilor în primii patru ani ai programului. Acesta asigură faptul că acțiunile UE în materie de cercetare și inovare contribuie la prioritățile UE, printre care se numără o Europă verde și neutră din punct de vedere climatic, o Europă pregătită pentru era digitală și o economie în serviciul cetățenilor.

Vicepreședinta executivă pentru *O Europă pregătită pentru era digitală*, Margrethe Vestager a declarat: „*Acest plan oferă un cadru pentru cercetarea și inovarea de înaltă calitate, bazate pe excelență, care urmează să fie realizate prin programul de lucru Orizont Europa. Prin această orientare strategică, ne asigurăm că investițiile în cercetare și inovare pot contribui la un proces de redresare bazat pe dubla tranziție verde și digitală, pe reziliență și pe autonomia strategică deschisă.*”

Apoi, comisarul pentru inovare, cercetare, cultură, educație și tineret, Maria Gabriel a menționat: „*Orientările planului strategic vor garanta că prioritățile noastre comune de politică a UE beneficiază de noi cunoștințe, idei și inovații.. Această nouă abordare reprezintă o altă modalitate de a ne asigura că cercetarea și inovarea finanțate de UE vor aborda provocările cu care se confruntă europenii.*”

Planul strategic stabilește patru orientări strategice pentru investițiile în cercetare și inovare în cadrul programului Orizont Europa pentru următorii patru ani:

- Promovarea unei autonomii strategice deschise prin orientarea dezvoltării tehnologiilor, sectoarelor și lanțurilor valorice digitale, generice și emergente esențiale;
- Refacerea ecosistemelor și a biodiversității Europei și gestionarea durabilă a resurselor naturale;
- Transformarea Europei în prima economie digitală circulară, neutră din punct de vedere climatic și sustenabilă;
- Crearea unei societăți europene mai reziliente, mai favorabile incluziunii și mai democratice.

La baza tuturor celor patru orientări stă cooperarea internațională, deoarece este esențială pentru abordarea multor provocări globale.

Planul strategic identifică, de asemenea, parteneriatele europene, cofinanțate și programate în comun, precum și misiunile UE care urmează să fie sprijinite prin intermediul programului Orizont Europa. Parteneriatele vor acoperi domenii critice precum energia, transporturile, biodiversitatea, sănătatea, alimentația și circularitatea și vor completa cele zece parteneriate europene instituționalizate. Misiunile UE vor aborda provocările globale care ne afectează viața de zi cu zi prin stabilirea unor obiective ambițioase și inspiraționale, dar realizabile, cum ar fi lupta împotriva cancerului, adaptarea la schimbările climatice, protejarea oceanelor, ecologizarea orașelor și asigurarea sănătății solului și a alimentelor. Utilizând un portofoliu amplu de instrumente în diverse discipline și domenii de politică, misiunile UE vor aborda aspecte complexe prin proiecte de cercetare, măsuri de politică sau chiar inițiative legislative.

Orientările planului abordează și problemele legate de gen. Integrarea dimensiunii de gen va constitui o cerință implicită în conținutul cercetării și inovării în întregul program, cu excepția cazului în care se specifică faptul că sexul sau genul ar putea să nu fie relevant pentru subiectul în

cauză. (Sursa: *Comisia Europeană* și <https://www.adrnordest.ro/primul-plan-strategic-al-programului-orizont-europa-pentru-perioada-2021-2024>)

2.3 Angajamentul UE față de dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă, prin însăși natura ei, presupune abordarea largă, acoperind aproape orice problemă care are o componentă socială, economică sau de mediu.

În domeniul dezvoltării durabile, UE se află într-o poziție avansată. UE, alături de statele sale membre, este printre primii actori care pun în aplicare Agenda 2030 a ONU. Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) sunt integrate în toate prioritățile de acțiune ale Comisiei Europene.

*Conceptul de ODD s-a născut la Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuneau în 2000 în jurul unui **angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți.***

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a fost adoptată în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă, în septembrie 2015, prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.

În 2016, Comisia Europeană și-a prezentat abordarea strategică față de punerea în aplicare a Agendei 2030 și îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

În 2017 au fost adoptate *Concluziile Consiliului UE*: „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”, care reprezintă *documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.*

În mai 2018 Comisia Europeană a publicat propunerea privind *Pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2012-2027.*

Acesta cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
- Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
- Regulamentul privind cooperarea teritorială;
- Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
- Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

Ca urmare a evaluării implementării la nivelul UE a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, în octombrie 2018, Consiliul European a emis un nou set de concluzii:

„UE și statele sale membre își mențin angajamentul ferm față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și față de punerea în aplicare a acesteia. Consiliul European salută intenția Comisiei de a publica, în 2018, documentul său de reflecție, care ar trebui să deschidă calea către adoptarea în 2019 a unei strategii cuprinzătoare de punere în aplicare”.

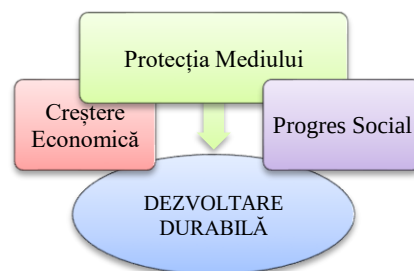
În perioada ianuarie 2019 - iunie 2019, în cadrul președinției României la Consiliul UE, Grupul de lucru pentru Agenda 2030 de la nivelul acestei instituții a fost prezidat de către Csilla

Lőrincz, șef de birou al Departamentului. În această perioadă au fost obținute progrese importante în ceea ce privește implementarea Obiectivelor pentru Dezvoltare Durabilă la nivel european.

Adoptarea Concluziilor Consiliului UE „Către o Europă tot mai sustenabilă până în 2030” este una dintre cele mai importante realizări. Cele 27 de articole reafirmă angajamentul Uniunii Europene pentru Agenda 2030 și schițează un cadru prin care poate fi implementată. Concluziile Consiliului UE au fost incluse și în discuțiile ce au stat la baza Agendei strategice a Comisiei Europene, care cuprinde o parte importantă dedicată dezvoltării durabile.

ONU consideră că ”Este important să îmbunătățim sinergia și coerența între politici și să dezvoltăm un cadru de reglementare, financiar și comportamental care să le transforme în realitate. Dezvoltarea durabilă ar trebui să fie unul dintre principiile fundamentale în toate domeniile de activitate.” (sursa: http://parlament.ro/afaceri_europene/afeur/2019/fi_2678.pdf).

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă este structurată pe cei trei piloni ai dezvoltării durabile - **economic, social și de mediu**.

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană a propus pentru bugetul european sprijinirea domeniilor importante, precum **inovarea și mediul înconjurător**, investițiile fiind concentrate în **5 obiective principale de politică (OP) cu propuneri Logica intervenției**:

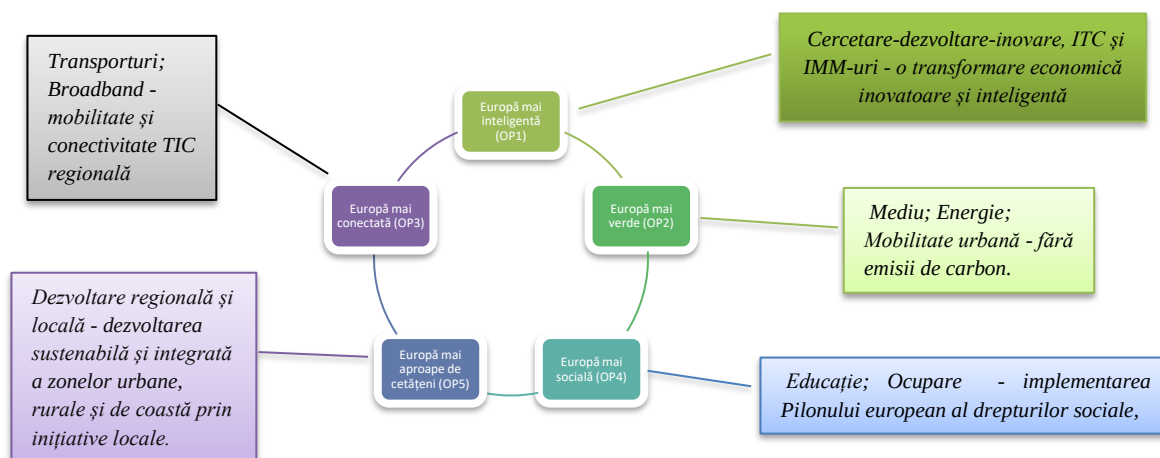

Fig. 2 Obiective principale de politică

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite conține 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) care sunt strâns legate între ele și concepute pentru a fi indivizibile, motiv pentru care integrarea acestora în acțiunile întreprinse de toți actorii este esențială pentru aplicarea cu succes a acestora pe teren.

ODD își propun să echilibreze cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – cea economică, cea socială și componenta de mediu – prin acțiuni concrete prevăzute pentru următorii 15 ani, axate, printre altele, pe:

- demnitate umană
- stabilitate regională și globală
- o planetă sănătoasă

- societăți reziliente și echitabile
- economii prospere.

Statele membre ale UE ocupă deja primele locuri în privința punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD). Cu toate acestea, nici o țară din lume nu a atins toate obiectivele convenite și, la o analiză mai atentă a performanței UE privind obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), se observă că UE trebuie să facă în continuare eforturi pe toate fronturile. Obiectivele contribuie la sporirea convergenței între țările UE, în cadrul societăților și în restul lumii.

Fig. 3 Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)

Deși fiecare obiectiv este important în realizarea Agendei 2030, *Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor* este mai special pentru că ne arată modul prin care putem realiza celelalte obiective, mai precis prin implicarea tuturor părților interesate - toate părțile interesate trebuie să fie implicate și să joace un rol activ în tranziția către durabilitate.

Fig. 4 Parteneriate ODD

2.4 Planul de redresare pentru Europa

Dezvoltarea durabilă este ferm ancorată în tratatele europene și este un element central al politicilor Uniunii Europene. În acest context, se are în vedere și șansa unică de a ieși din pandemie mai puternici, de a dezvolta și transforma economiile, de a crea oportunități și locuri de muncă în Europa, de a o face mai verde, mai digitală și mai rezilientă, pentru a o valorifica, având viziunea, planul și decizia de a investi 806,9 miliarde EUR (în prețuri curente. La prețurile din 2018, suma ar fi de 750 de miliarde EUR).

Peste 50 % din sumă va sprijini modernizarea, de exemplu prin: cercetare și inovare, prin intermediul Orizont Europa, o tranziție climatică și o tranziție digitală echitabile, prin intermediul Fondului pentru o tranziție justă și al programului Europa digitală, pregătire, redresare și reziliență, prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență, al rescEU și al unui nou program în domeniul sănătății, „UE pentru sănătate”, precum și: modernizarea politicilor tradiționale, cum ar fi politica de coeziune și politica agricolă comună, pentru a maximiza contribuția acestora la prioritățile Uniunii, combaterea schimbărilor climatice, cu 30 % din fondurile UE, cea mai mare pondere din bugetul european de până acum, protecția biodiversității și egalitatea de gen.

Bugetul pe termen lung al UE va continua să fie finanțat din sursele binecunoscute de venit ale bugetului UE:

- taxe vamale,
- contribuții de la statele membre bazate pe taxa pe valoarea adăugată (TVA),
- contribuții bazate pe venitul național brut (VNB)

Totodată, începând cu 1 ianuarie 2021, a fost introdusă ca sursă de venituri la bugetul UE, o nouă contribuție națională bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate.

Pentru finanțare, Comisia Europeană va lua împrumuturi de pe piețe în numele Uniunii Europene, cu rate mai avantajoase decât ar putea-o face multe dintre statele membre, și va redistribui apoi sumele. Comisia Europeană emite deja obligațiuni pentru a finanța împrumuturi acordate statelor membre și țărilor terțe în cadrul a patru programe, inclusiv până la 100 miliarde EUR pentru programul SURE, destinat menținerii locurilor de muncă.

Comisia va utiliza o strategie de finanțare diversificată pentru a obține până în 2026, în cele mai bune condiții financiare, până la circa 800 de miliarde EUR în prețuri curente (5 % din PIB-ul UE) pentru NextGenerationEU:

- Împrumuturi pentru finanțarea redresării,
- Strategia de finanțare diversificată pentru NextGenerationEU.

2.5 Implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă

Agenda 2030 a fost adoptată și de România, și de Uniunea Europeană.

Pentru punerea în aplicare a prevederilor europene și a celor din documentele ONU în materie de dezvoltare sustenabilă în România a fost înființat Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, prin Hotărârea Guvernului nr. 313/2017. Departamentul funcționează în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, în subordinea prim-ministrului.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a inițiat în data de 21 iulie 2020, Conferința „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice”. Sub motto-ul „*Planificăm global, acționăm local!*”, organizatorii și-au propus să creeze un spațiu de discuții care să reunească o gamă diversă de actori instituționali de la nivel central și local, pentru a accelera dezvoltarea României pe baza celor 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă (ODD).

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza Raportului de Țară din 2020 – Anexa D: Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027. Pe fiecare obiectiv de politică, de asemenea, pentru conturarea viitoarelor programe

operaționale, s-au organizat întâlniri cu partenerii de la nivel național și regional și s-a purtat un dialog permanent cu reprezentanții Comisiei Europene.

La nivel regional, ADR Nord-Est a elaborat Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027. Elaborarea acestui document strategic de programare se bazează pe consultări cu autoritățile regionale, locale, cu organizațiile societății civile, cu parteneri economici și sociali, astfel încât să reflecte nevoile de dezvoltare ale regiunii, urmând ca pe baza acestuia, să se contureze un Program Operațional Regional dedicat Regiunii Nord-Est.

Principalele măsuri pentru implementarea Agendei 2030:

- integrarea ODD în absolut toate politicile și inițiativele UE – dezvoltarea durabilă este principiul călăuzitor esențial pentru toate politicile Comisiei Europene;
- raportări periodice, începând din 2017, referitoare la progresul UE
- promovarea Agendei 2030, astfel încât aplicarea acesteia să devină o prioritate și pentru guvernele statelor membre, Parlamentul European, celelalte instituții europene, diverse organizații internaționale și organizații ale societății civile și alte părți interesate
- înființarea unei platforme la nivel înalt care să sprijine schimbul de bune practici în vederea îndeplinirii obiectivelor în toate sectoarele și la toate nivelurile (național și european)
- lansarea unei viziuni pe termen mai lung, pentru perioada de după 2020.

Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) au un caracter mondial, sunt universal aplicabile și sunt interconectate.

Pentru a promova o dezvoltare durabilă în întreaga lume, UE va continua cooperarea cu partenerii externi, utilizând toate instrumentele disponibile în cadrul politicilor sale externe și sprijinind, în special, eforturile țărilor în curs de dezvoltare.

Orientări strategice comunitare 2021-2027

- (1) La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată **cercetării, inovării și transferului tehnologic**. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovatoare și inteligentă” și urmează să-i fie alocate cel puțin 35% din fondurile dedicate politicii de coeziune.
- (2) În *Raportul de țară din 2020* privind România, sunt identificate, precizate, **nevoi de investiții prioritare** pentru a consolida competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii prin sprijinirea creării de noi firme tip start-up și start-scale, de creștere a ratei de supraviețuire, gradului de competitivitate și internaționalizare, de a spori capacitățile de inovare a firmelor existente prin introducerea inovării la nivel de servicii, produse, proces, organizare-marketing, prin sprijinirea clusterelor industriale, prin cursuri de formare orientate către competențe specifice specializării inteligente.
- (3) La nivel comunitar, noile orientări strategice pentru perioada de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată **dezvoltării teritoriale**. Astfel, la obiectivul de politică „O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor

urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale” au fost identificate nevoi de investiții prioritare pentru zonele metropolitane pentru a consolida capacitatea de planificare și coordonare și a sprijini dezvoltarea urbană și rurală, încât să se asigure accesul la locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local în conformitate cu potențialul lor de creștere, inclusiv o abordare mai adaptată și diferențiată pentru aceste localități. Totodată, vor fi adresate nevoi de investiții cu rang înalt de prioritate și pentru dezvoltarea locală integrată economică, socială, culturală, demografică, mediu și securitate – sprijin pentru realizarea și implementarea strategiilor teritoriale integrate în zonele dezavantajate, reconversia zonelor afectate de declinul industrial, zonele sensibile cu o importanță deosebită pentru mediu.

- (4) Comisia Europeană a adoptat în februarie 2021 o nouă strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice, care definește calea de urmat pentru a face față consecințelor inevitabile ale schimbărilor climatice. În ultimii ani, schimbările climatice au efecte negative care sunt resimțite atât în plan economic, cât și social. Dar schimbările climatice afectează nu numai economia, ci și sănătatea și bunăstarea europenilor, care suferă din ce în ce mai mult din cauza valurilor de căldură. UE îndeamnă la acțiuni de adaptare la schimbările climatice la care trebuie să participe toate componentele societății și toate nivelurile de guvernare, atât în interiorul, cât și în afara UE. Se vor depune eforturi pentru a construi o societate rezilientă la schimbările climatice prin *îmbunătățirea cunoștințelor* referitoare la impactul schimbărilor climatice și a soluțiilor de adaptare, prin *intensificarea planificării adaptării* la schimbările climatice și prin multiplicarea *evaluărilor riscurilor climatice*, precum și prin accelerarea măsurilor de adaptare și prin sprijinirea consolidării rezilienței la schimbările climatice la scară mondială. (sursa: <https://ec.europa.eu/>).

3. *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), a aderat la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030. România, alături de statele membre ale ONU, la Summit-ul din septembrie 2015, a adoptat *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* - un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Departamentul pentru dezvoltare durabilă, din cadrul aparatului de lucru al Guvernului României, conform Hotărârii Guvernului nr. 313/2017, are funcția de a coordona activitățile de implementare rezultate din setul de 17 obiective ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă „avizează propunerile aferente setului național de măsuri de dezvoltare durabilă, urmărind o abordare integrată și multidimensională a acestora, precum și *racordarea strategiei naționale la obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite la nivelul Uniunii Europene și al Organizației Națiunilor Unite*” Pentru a realiza această atribuție, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă a coordonat elaborarea ***Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030***.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 a fost adoptată prin HG nr. 877/9 noiembrie 2018 și publicată în Monitorul Oficial nr. 985/21 noiembrie

În primul semestru al anului 2019, România a deținut Președinția Consiliului Uniunii Europene. În acea perioadă, România a avut oportunitatea, dar și responsabilitatea, de a promova valorile dezvoltării durabile la nivel european.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a anunțat în iulie 2020 lansarea proiectului „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice” cu devizul „*Planificăm global, acționăm local!*”. Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă sprijină fundamentarea și elaborarea strategiilor de dezvoltare locală prin:

- promovarea și informarea la nivelul Administrației Publice Locale a Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030);
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD);
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel național și adaptarea contextului local la ODD-uri;
- construcția unui ghid pentru autoritățile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027 în acord cu SNDDR 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Planul de acțiune al SNDDR 2030 își propune 2 componente: strategică și operațională, cu un set de 12 acțiuni transversale și sectoriale. Planul de acțiune solicită implicarea tuturor actorilor în realizarea celor 17 ODD.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă sunt reunite informal și sub denumirea de **Obiective Globale**. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

◆ Obiectivul 1: Fără sărăcie

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă: diminuarea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.	Ținte 2030: ▪ Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile; ▪ Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori; ▪ Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială. ▪ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii; ▪ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă; ▪ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.
--	---

◆ Obiectivul 2: Foamete zero

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.	Ținte 2030: ▪ Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în legumicultură, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar; ▪ Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate. ▪ Finalizarea cadastrului agricol. ▪ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018; ▪ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.
---	---

◆ Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

◆ Obiectivul 4: Educație de calitate

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează, în principal, domeniilor: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, cu rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenariatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.	Ținte 2030: ▪ Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic; organizarea de concursuri antreprenoriale bazate pe proiecte cu aplicare practică în și între unitățile de învățământ; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local; extinderea societăților antreprenoriale studențești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economici pe bază de contract prin dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial. ▪ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional; ▪ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale; ▪ Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; ▪ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.
--	---

◆ Obiectivul 5: Egalitate de gen

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

◆ Obiectivul 6: Apă curată și sanitație

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.	Ținte 2030: ▪ Folosirea mai activă a apelor geotermale atât în scopuri energetice, cât și pentru turismul de sănătate (spa); ▪ Monitorizarea strictă a calității apei potabile destinate consumului populației pentru menținerea în parametrii bio-chimici acceptați. ▪ Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare; ▪ Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.
--	--

◆ Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.	Ținte 2030: - Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor; - Reducerea cu 19% a consumului intern de energie primară. - Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelilor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale; - Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de <i>status-quo</i>) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile; - Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.
---	---

◆ Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe locuitor și promovarea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, remunerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.	Ținte 2030: - Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor; - Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației; - Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și / sau tele-muncă / teleworking (munca de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere. - Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației; - Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.
--	--

◆ Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor	Ținte 2030: - Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și comunale modernizate la 61% în 2020 (în comparație cu 39,4% în 2016); - Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere. - Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor
---	---

industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.	și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora; ▪ Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.
---	--

◆ Obiectivul 10: Inegalități reduse

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială. Coeficientul GINI este indicatorul care măsoară gradul de inegalitate a veniturilor disponibile ale unei populații – când este 0% reprezintă egalitate deplină și când este 100% reprezintă inegalitate absolută. Conform Eurostat, în anul 2008, acest coeficient a fost de 35,9% pentru România, comparativ cu 31,0% media UE, iar în 2016 a fost de 34,7%, comparativ cu 30,8%. Referitor la inegalitățile între rural și urban, conform INS, 46,2% din cetățenii României trăiau în mediu rural în 2015. Potrivit Eurostat, media UE era de 28%. Pentru decalajul socio-economic dintre mediul urban și rural, indicatorul reprezentativ este „riscul sărăciei sau a excluziunii sociale”. Eurostat subliniază faptul că, în 2016, în România, în mediul urban, rata riscului de sărăcie era de 24,3%, în timp ce în mediul rural era la 51,7%. Media UE era de 23,6% în mediul urban și 25,5% în mediul rural.

◆ Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.	Ținte 2030: ▪ Creșterea procentajului de proprietăți cadastrate și înregistrate în toate localitățile la 80% pentru construcții și finalizarea înregistrării terenurilor agricole ce fac obiectul subvențiilor acordate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, ca element de bază al planificării spațiale și amenajării teritoriului; ▪ Implementarea programelor existente și adoptarea de măsuri suplimentare pentru avertizarea timpurie, intervențiile de urgență și acțiunile ulterioare de reabilitare prin precizarea responsabilității tuturor factorilor cu atribuții în domeniu în caz de calamități naturale (seisme, inundații, alunecări de teren) sau accidente (deversări sau emisii nocive, incendii extinse etc.). ▪ Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ; ▪ Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială; ▪ Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.
---	--

◆ Obiectivul 12: Consum și producție responsabile

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.	Ținte 2030: ▪ Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție; ▪ Finalizarea cadrului legislativ privind promovarea achizițiilor publice verzi; ▪ Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile. ▪ Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare; ▪ Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030; ▪ Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%); ▪ Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.
---	--

◆ Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la acestea atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.

◆ Obiectivul 14: Viață acvatică

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

◆ Obiectivul 15: Viața terestră

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

◆ Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

◆ Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Naționale

Ca membră a comunității internaționale, dar mai ales ca membră a Uniunii Europene, România are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național.

Strategia susține ca România să fie în 2030 o țară membră a unei Uniunii Europene puternice, în care decalajele dintre țări vor fi reduse, iar cetățenii României vor putea trăi într-o țară în care statul servește *nevoile fiecărui cetățean într-un mod echitabil, eficient și cu preocupări crescute și constante pentru un mediu curat*. Toate măsurile, finanțarea de proiecte și prin diverse programe sunt dezvoltate pe baza unui set de principii ce stau la baza elaborării și aplicării lor, după cum urmează:

- *principiul descentralizării procesului de luare a deciziei, prin trecerea de la nivelul central/guvernamental la cel regional și local;*
- *principiul parteneriatului, prin crearea și promovarea de parteneriate între toți actorii implicați;*
- *principiul planificării, în vederea atingerii obiectivelor stabilite;*
- *principiul co-finanțării, adică obligativitatea contribuției financiare a diverșilor actori implicați în realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare.*

Dacă în etapa de tranziție conceptul de Dezvoltare Durabilă a fost acceptat mai mult declarativ, ca urmare a însușirii documentelor ONU în materie, după anul 2000, odată cu începerea tratatelor de aderare la UE, el a devenit o parte integrantă a construcției legislative și instituționale, găsindu-și reflectarea în principalele direcții ale politicii de stat.

Pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele principii directoare:

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;

- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați.
- Utilizarea cunostințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;
- Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;
- Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă în România, ca orientare generală vizează realizarea obiectivelor strategice pe termen scurt, mediu și lung cu:

- ✓ *Orizont 2030: Aproximarea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.*

Îndeplinirea acestor obiective strategice va asigura, pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere semnificativă a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE.

3.2 Planul Național de Redresare și Reziliență

Declanșarea epidemiei de COVID-19 la începutul anului 2020 a modificat perspectivele economice, sociale și bugetare în Uniune și în lume, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național pentru a face față enormelor consecințe economice și sociale, precum și efectelor asimetrice asupra statelor membre.

În contextul crizei provocate de COVID-19 este necesar să se acorde sprijin financiar eficace și semnificativ, dar și direct statelor membre, folosind un mecanism de redresare și reziliență, un sprijin financiar menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe în statele membre. Acest mecanism special a fost conceput pentru a aborda efectele și consecințele negative ale crizei provocate de COVID-19 în Uniune.

Obiectivul general al Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR) este să promoveze coeziunea economică, socială și teritorială a Uniunii și a tranziției digitale, restabilind și promovând creșterea durabilă și integrarea economiilor Uniunii, încurajând crearea de locuri de muncă de înaltă calitate, contribuind la autonomia strategică a Uniunii alături de o economie deschisă și creând valoare adăugată europeană:

- prin îmbunătățirea rezilienței, a nivelului de pregătire pentru situații de criză, a capacității de adaptare și a potențialului de creștere ale statelor membre, prin atenuarea impactului social și economic al crizei în cauză, în special asupra femeilor,
- prin contribuția la punerea în aplicare a pilonului european al drepturilor sociale,
- prin sprijinirea tranziției verzi,
- prin contribuția la realizarea obiectivelor privind clima ale Uniunii pentru 2030 stabilite la articolul 2 punctul 11 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și prin respectarea obiectivului UE de realizare a neutralității climatice până în 2050.

Mecanismul este gândit pe șase piloni:

1. Tranziția verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice;
4. Coeziune socială și teritorială;
5. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză;
6. Politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele.

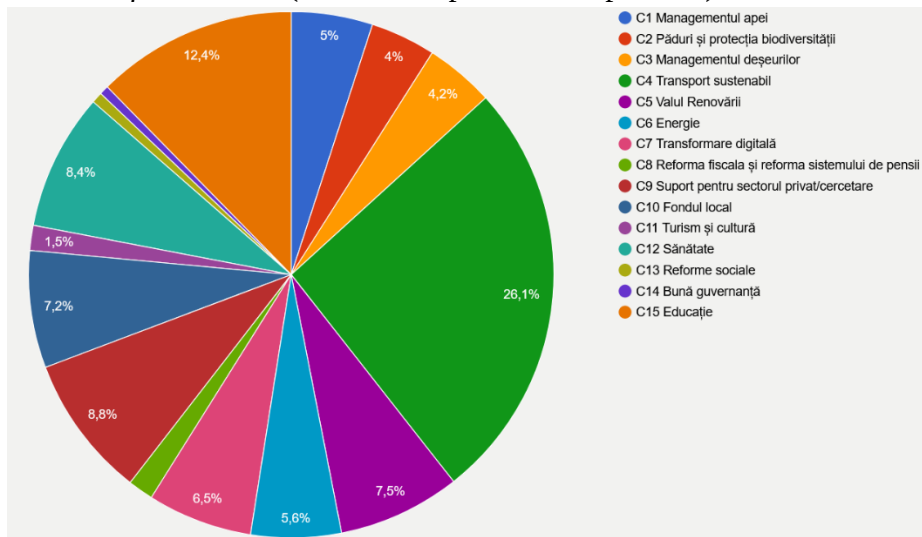
Pentru a se asigura asumarea responsabilității la nivel național și concentrarea pe reformele și investițiile relevante, statele membre care doresc să primească sprijin transmit Comisiei un Plan de Redresare și Reziliență (PNRR) care să fie motivat și justificat în mod corespunzător.

Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu **Obiectivul general al MRR**, așa cum este inclus în Regulamentul 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului, din 12 februarie 2021, art.4.

Planul de redresare și reziliență stabilește setul detaliat de măsuri pentru monitorizarea și implementarea sa, inclusiv ținte și jaloane și costuri estimate, precum și impactul preconizat al planului de redresare și reziliență asupra potențialului de creștere, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice, sociale și instituționale, inclusiv prin promovarea politicilor pentru copii și tineret, și asupra atenuării impactului economic și social al crizei provocate de COVID-19, contribuind la punerea în aplicare a pilonului european al drepturilor sociale, consolidând astfel coeziunea economică, socială și teritorială și convergența în cadrul Uniunii. Pentru îndeplinirea Planului de Redresare și Reziliență a fost propusă alocarea de 41,1 miliarde euro, reprezentând 141% din alocarea României atât din granturi cât și împrumuturi pentru reforme care să producă schimbări structurale, precum reforma sistemului de pensii, reforma funcției publice, reforma salarizării în sector public, reforma companiilor de stat și introducerea venitului minim de incluziune.

Planul Național de Relansare și Reziliență detaliază componentele celor șase piloni din structura PNRR, așa cum este ea stabilită prin regulamentul Mecanismului de Relansare și Reziliență adoptat de Parlamentul European și Consiliu la 12 februarie 2021.

Pe Componente au fost alocate (conform <https://monitorpnrr.eu/>):

Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) este cel mai mare instrument financiar creat de Uniunea Europeană în afara cadrului financiar multianual, menit să ofere sprijin financiar statelor membre pentru a asigura o revenire economică rapidă. Acest mecanism e construit pe o logică diferită de fondurile de coeziune, fiind bazat doar pe rezultatele obținute la finalul perioadei de implementare. ***Astfel, statele membre își stabilesc în cadrul planurilor naționale de redresare și reziliență reformele și investițiile pe care le vor realiza până la finalul anului 2026.*** În discrepanță cu Politica de Coeziune, proiectele din PNRR nu se pot extinde după finalul perioadei și nici nu se pot faza, fiind crucială finalizarea lor până în 2026.

Pentru fiecare investiție se stabilesc o serie de jaloane (milestones) și ținte (targets) care demonstrează progresul în atingerea rezultatelor asumate. Plățile de la Comisie se vor face de 2 ori pe an, în raport cu realizarea acestora.

România a transmis PNRR în data de 31.05.2021.

Comisia Europeană a efectuat prima aprobare pe data de 27.09.2021 Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) al României, care valorează 29,2 miliarde de euro, împărțiți în două părți aproape egale ce reprezintă granturi, respectiv împrumuturi. Executivul european a ținut cont de 11 criterii de evaluare. Din acești bani, 41% sunt alocați pentru investițiile și reformele privind mediul și tranziția „verde” iar 21% pentru digitalizarea României. Acești bani vor fi acordați în funcție de atingerea obiectivelor de pe parcursul celor cinci ani în care se aplică planul. În comunicatul oficial al Comisiei Europene se spune că, fiind atinse toate cele 7 sectoare emblematice ale politicilor UE (flagship areas), PNRR-ul României include reforme & investiții pentru sprijinirea tranziției verde & digitale, „creșterea inteligentă”, sănătatea, reziliența și politicile pentru generația viitoare. #NextGenerationEU va contribui la construirea unui viitor mai verde și mai sustenabil pentru România”.

Ultima aprobare a PNRR a fost pe 28.10.2021.

Guvernul României a adoptat Hotărârea, nr. 247 din 23 februarie 2022, privind organizarea și funcționarea *Comitetului de monitorizare a Planului Național de Redresare și Reziliență al României* (CM PNRR). CM PNRR este un organism interinstituțional, cu rol consultativ, de informare și dezbateră fără personalitate juridică, condus de un președinte, reprezentat de ministrul investițiilor și proiectelor europene și are în componență un număr impar de membri, reprezentanți ai:

- organizațiilor neguvernamentale, selectate prin apel de candidaturi de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în baza gradului de reprezentativitate al acestora;
- sindicatelor;
- patronatelor;
- structurilor asociative ale administrației publice locale, respectiv: Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România și Asociația Comunelor din România;
- alte forme asociative de interes general, constituite potrivit legii.

Implementarea PNRR se va baza pe implicarea autorităților locale atât în definirea apelurilor, acolo unde este cazul, cât și în cea de monitorizare și evaluare a planului.

Totodată, Ministerul Dezvoltării Administrației și Lucrărilor Publice (MDLPA) publică periodic spre consultare ghidurile aferente apelurilor de proiecte pe care le gestionează în cadrul PNRR, Astfel, au fost publicate spre consultare ghidurile pentru Componenta 5 – „Valul renovării” și Componenta 10 – „Fondul local”. Cele două apeluri vor finanța renovarea energetică a clădirilor

publice și rezidențiale, renovarea integrată a clădirilor rezidențiale și a clădirilor publice precum și investiții în înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public, asigurarea infrastructurii de transport verde, piste pentru biciclete și alte vehicule electrice ușoare. Totodată, se are în vedere construirea de locuințe nZEB plus pentru tineri și locuințe de serviciu pentru specialiști din sănătate sau învățământ.

NextGenerationEU - va furniza 29,2 miliarde EUR pentru stimularea tranziției verzi și digitale și construirea unei economii mai reziliente în România.

NextGenerationEU este un **instrument temporar de redresare, în valoare de peste 800 de miliarde EUR**, menit să contribuie la repararea daunelor economice și sociale imediate provocate de pandemia de coronavirus. După pandemia de COVID-19, Europa va fi mai verde, mai digitală, mai rezilientă și mai bine pregătită să facă față provocărilor actuale și viitoare.

- Mecanismul de redresare și reziliență: elementul central al instrumentului NextGenerationEU, cu împrumuturi și granturi în valoare de 723,8 miliarde EUR disponibile pentru sprijinirea reformelor și a investițiilor întreprinse de țările UE. Scopul este de a atenua impactul economic și social al pandemiei de COVID-19 și de a face ca economiile și societățile europene să devină mai durabile, mai reziliente și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile oferite de tranziția către o economie verde și de tranziția digitală. Statele membre lucrează la planurile lor de redresare și reziliență pentru a accesa fonduri din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.
- Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-UE): NextGenerationEU include, de asemenea, 50,6 miliarde EUR pentru REACT-UE. Este vorba despre o nouă inițiativă care continuă și extinde măsurile de răspuns la criză și de remediere a consecințelor crizei prin intermediul Inițiativei pentru investiții ca reacție la coronavirus și al Inițiativei plus pentru investiții ca reacție la coronavirus. Ea va contribui la o redresare ecologică, digitală și robustă a economiei.

Fondurile vor fi direcționate către:

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDR);
- Fondul social european (FSE);
- Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD).

Aceste fonduri suplimentare sunt puse la dispoziție în perioada 2021-2022.

NextGenerationEU va suplimenta în același timp fondurile pentru alte programe sau fonduri europene, cum ar fi Orizont 2020, InvestEU, dezvoltarea rurală sau Fondul pentru o tranziție justă (JTF). (Sursa: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_ro)

PNRR:

- conține cele mai mari investiții făcute în România de după 1990 în școli, spitale, autostrăzi și protecția mediului, în special pentru păduri, sistemul de apă și protecția aerului, include reforme structurale absolut necesare pentru dezvoltarea sustenabilă a României.
- se va demara un proces major de digitalizare a statului care va schimba total modul de interacțiune cu cetățeanul și va crea o cetățenie digitală
- se va include un program național de reducere a abandonului școlar.
- Se va propune o alocare semnificativă pentru instrumente financiare pentru mediul de afaceri aplicate direct prin băncile din România.

Structura PNRR:

Nr. Crt	Piloni	Componenta	Obiectiv/Domenii de intervenție
I	Pilonul 1 <i>Tranziția Verde</i>	C1. Managementul apei	<i>Obiectiv:</i> Asigurarea sustenabilă a apei pentru un viitor sigur al populației, mediului și economiei <i>Domeniu de interes:</i> Apă și apă uzată, infrastructura de gospodărire a apelor. Accelerarea accesului populației la apă și canalizare și la servicii de calitate conform directivelor europene, irigații, dezmlăștiniri, lucrări de combatere a eroziunii solului și intervenții active în atmosferă.
		C2. Păduri și protecția biodiversității	<i>Obiectiv:</i> Armonizarea practicilor de management forestier cu cele privind conservarea biodiversității și protejarea mediului în contextul generat de Pactul Verde European și asigurarea tranziției către o Europă neutră din punct de vedere climatic prin crearea de noi suprafețe acoperite cu păduri și refacerea habitatelor degradate. <i>Domeniu de interes:</i> Păduri și biodiversitate. Dezvoltarea unei noi Strategii forestiere naționale. Reforma sistemului de management al ariilor naturale protejate în vederea implementării coerente și eficiente a Strategiei Europene privind biodiversitatea. Împădurim România și protejăm biodiversitatea.
		C3. Managementul deșeurilor	<i>Obiectiv:</i> Accelerarea procesului de extindere și modernizare a sistemelor de gestionare a deșeurilor în România cu accent pe colectarea separată, măsuri de prevenție, reducere, reutilizare și valorificare în vederea conformării cu directivele aplicabile și tranziției la economia circulară. <i>Domeniu de intervenție:</i> Managementul deșeurilor și accelerarea tranziției către economia circulară.
		C4. Transport sustenabil	<i>Obiectiv:</i> a spori sustenabilitatea sectorului transporturilor din România prin sprijinirea tranziției verzi și digitale a sectorului, respectiv de a dezvolta o infrastructură de transport durabilă și ecologică, cu standarde de siguranță adecvate, care să contribuie la finalizarea rețelelor transeuropene de transport (TEN-T) și la descongestionarea nodurilor urbane, stimulând în același timp tranziția către un transport sustenabil la nivel național, fiind vizate acțiuni orientate către dezvoltarea de măsuri „environmental friendly” pe noile sectoare de transport de mare viteză, asigurarea elementelor de protecție a mediului, precum și a sistemelor inteligente de transport (ITS) și a măsurilor de siguranță rutieră. <i>Domeniul de politică - Transporturi.</i> Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră. Transport feroviar și mobilitate urbană.
		C5. Valul Renovării	<i>Obiectiv general:</i> Tranziția către un fond construit rezilient și verde. <i>Domeniu de politică:</i> Tranziția verde. Îmbunătățirea fondului construit printr-o abordare integrată a eficienței energetice, a consolidării seismice, a reducerii riscului la incendiu și a tranziției către clădiri

			verzi și inteligente, conferind respectul cuvenit pentru estetică și calitatea arhitecturală a acestuia, dezvoltarea unor mecanisme adecvate de monitorizare a performanțelor fondului construit și asigurarea capacității tehnice pentru implementarea investițiilor.
		C6. Energie	<i>Obiectiv:</i> De a aborda principalele provocări ale sectorului energetic din România în ceea ce privește decarbonizarea și poluarea aerului, respectiv asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor viitorului. <i>Domeniu de politică/domeniu:</i> Energie. Energie regenerabilă și eficiență energetică. Dezvoltarea unui mecanism sustenabil de stimulare a eficienței energetice în industrie și de creștere a rezilienței.
II	Pilonul 2 <i>Transformare digitală</i>	C7. Transformare digitală	<i>Obiectiv:</i> O infrastructură digitală coerentă și integrată la nivelul administrației publice din România care să ofere servicii digitale de înaltă calitate atât cetățenilor, cât și companiilor. Prin realizarea acestui obiectiv sunt create condițiile pentru adoptarea tehnologiilor digitale în toate sectoarele și domeniile de activitate ale instituțiilor statului și pentru creșterea numărului de cetățeni și companii care vor putea beneficia și fructifica oportunitățile oferite de digitalizare. Implementarea pe scară largă a soluțiilor digitale va contribui la creșterea gradului de transparentizare a activității autorităților statului și la reducerea barierelor birocratice, contribuind, de asemenea, la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă. <i>Domeniu de intervenție:</i> Transformare digitală.
III	Pilonul 3 <i>Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii</i>	C8. Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii	<i>Obiective:</i>
			1.Reforma Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) prin digitalizare.
			2. Modernizarea sistemului vamal și implementarea vămii electronice.
			3.Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară.
			4. Revizuirea cadrului fiscal.
			5. Creșterea competitivității, a capacității de inovare, a productivității și internaționalizării afacerilor (în special a IMM-urilor), prin furnizarea de surse alternative de finanțare ca urmare a înființării unei Bănci Naționale de Dezvoltare.
			6. Reforma sistemului public de pensii printr-un nou cadru legislativ pentru a asigura sustenabilitatea fiscală în contextul procesului de îmbătrânire a populației, pentru a corecta inechitățile, modernizarea sistemului de pensii prin aplicații și servicii digitale.
		C9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare	<i>Obiective:</i> 1. Transparentizare legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri 2. Eficientizarea guvernantei în domeniul Cercetare, Dezvoltare și Inovare 3. Reforma carierei de cercetător. 4. Consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri și cel de cercetare

			5. Dezvoltarea premiselor necesare pentru reformarea sustenabilă a companiilor de stat. 6. Creșterea accesului la finanțare, prin dezvoltarea de instrumente adaptate nevoilor întreprinderilor, cu accent inclusiv pe contribuția la schimbările climatice și tranziția digitală. 7. Sprijin pentru integrarea organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul european de cercetare.
IV	Pilonul 4 <i>Coeziune socială și teritorială</i>	C10. Fondul local	<i>Obiective:</i> 1. Asigurarea cadrului necesar pentru dezvoltarea durabilă a localităților din România prin investiții în infrastructura locală care vor susține reziliența și tranziția verde a zonelor urbane și rurale, precum și reducerea disparităților teritoriale la nivel regional, intra-regional și intra-județean. 2. Asigurarea cadrului pentru reformarea și digitalizarea instrumentelor de planificare teritorială și urbană la nivelul autorităților publice locale. 3. Îmbunătățirea calității locuirii și Dezvoltarea sistemului de planificare – Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor.
		C11. Turism și Cultură	<i>Obiectiv:</i> Creșterea coeziunii sociale, economice și teritoriale și crearea de noi locuri de muncă în special în mediul rural, respectiv: (1) promovarea transformării socio-economice durabile în zonele rurale și defavorizate prin dezvoltarea unei rețele de Organizații Regionale de Management al Destinațiilor (OMD) și sprijinirea investițiilor locale în turism; (2) sprijinirea mobilității durabile prin crearea unei rețele naționale Velo, inclusiv rute Eurovelo și reducerea decalajului de acces la cultură între zonele rurale și cele urbane mari. (3) Reformarea sistemului de finanțare a sectorului cultural. <i>Domeniu de intervenție:</i> Turism și Cultură
V	Pilonul 5 <i>Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională</i>	C12. Sănătate	<i>Obiectiv:</i> Consolidarea rezilienței sistemului de sănătate din România prin creșterea nivelului de acces, siguranță, calitate și funcționalitate a serviciilor medicale și a infrastructurii sanitare <i>Domeniu de intervenție:</i> Sănătate 1. Dezvoltarea capacității pentru gestionarea fondurilor publice din sănătate. 2. Dezvoltarea capacității de investiții în infrastructura sanitară. 3. Dezvoltarea capacității pentru managementul serviciilor de sănătate și managementul resurselor umane din sănătate.
		C13. Reforme sociale	1. Crearea unui nou cadru legal pentru a preveni separarea copiilor de familie. 2. Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități 3. Implementarea venitului minim de incluziune (VMI). 4. Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii pentru lucrătorii casnici.

			5. Asigurarea cadrului legal pentru stabilirea salariului minim.
			6. Îmbunătățirea legislației privind economia socială.
			7. Reforma serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice.
		C14. Buna guvernare	<i>Sumar:</i> Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali. <i>Obiective:</i> 1. Îmbunătățirea eficienței proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și al ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterii calității consultărilor publice la toate palierele administrației. 2. Întărirea coordonării la Centrul Guvernului printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și a dezvoltării durabile. 3. Management performant al resurselor umane în sectorul public. A asigura furnizarea de servicii publice de calitate, de către un corp de funcționari publici profesioniști și bine pregătiți, care să răspundă adecvat provocărilor, nevoilor și așteptărilor cetățenilor și mediului de afaceri. 4. Dezvoltarea unui sistem de salarizare echitabil și unitar în sectorul public. 5. Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia. 6. Intensificarea luptei împotriva corupției. 7. Evaluarea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate. 8. Reformarea sistemului național de achiziții publice. 9. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernării corporative în cadrul întreprinderilor de stat. 10. Astfel se va consolida reziliența și capacitatea de adaptare la tranziția verde și digitală.
VI	Pilonul 6 <i>Politici pentru noua Generație</i>	C15. Educație	<i>Obiectiv general:</i> Creșterea capacității de reziliență a sistemului educațional prin modernizarea infrastructurii educaționale și a dotării aferente, în corelare cu nevoile prezente și viitoare ale pieței forței de muncă, în vederea asigurării participării la un proces educațional de calitate, modern și incluziv. 1. Elaborarea și adoptarea pachetului legislativ pentru implementarea proiectului „România Educată”. 2. Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate. 3. Reforma sistemului de învățământ obligatoriu pentru prevenirea și reducerea părăsirii timpurii a școlii. 4. Crearea unei rute profesionale complete pentru învățământul tehnic superior. 5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației. 6. Actualizarea cadrului legislativ pentru a asigura standarde ecologice de proiectare, construcție și dotare în sistemul de învățământ preuniversitar. 7. Reforma guvernării sistemului de învățământ preuniversitar și profesionalizarea managementului.

Tab.1 Pilonii PNRR

Conform metodologiei Comisiei Europene elaborată în Scoreboardul care monitorizează PNRR-urile la nivel european, se consideră că fiecare măsură contribuie la cel puțin doi din cei șase piloni politici, demonstrând astfel un grad ridicat de coordonare între cei 6 piloni. Prin urmare, contribuția totală la toți cei 6 piloni afișați în acest grafic se ridică la 200% din fondurile alocate României.

Orientări strategice naționale:

(1) Conform *OUG nr. 88/27.05.2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM)* se instituie unele măsuri în domeniul fondurilor europene, având drept scop:

- a) asigurarea cadrului general de acordare a sprijinului financiar pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice necesare pregătirii și implementării unor proiecte de infrastructură din domenii de interes strategic național/regional/local și/sau a unor proiecte care fac parte din strategii/planuri de dezvoltare la nivel regional/local, finanțabile din fonduri europene acordate României în perioada de programare 2021 - 2027, în cadrul Politicii de coeziune;
- b) pregătirea portofoliului de proiecte de infrastructură în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027.

Prin această ordonanță de urgență se acordă sprijin financiar în elaborarea documentațiilor tehnico-economice în următoarele domenii de interes strategic național/local:

- a) transport și transport intermodal;
- b) apă - apă uzată;
- c) gestionarea deșeurilor;
- d) mobilitate urbană;
- e) regenerare urbană;
- f) infrastructură rutieră de interes județean;
- g) centre de agrement/baze turistice/tabere școlare;
- h) infrastructură și servicii publice de turism, inclusiv obiective de patrimoniu;
- i) specializare inteligentă.

(2) De asemenea, în vederea implementării *ODD-4 Educație de calitate*, Proiectul „România educată”, a fost aprobat de către Guvernul României în ședința din 14.07.2021, fiind adoptat un memorandum privind implementarea proiectului „România Educată” și aprobarea priorităților în reforma sistemului național de Educație. Ședința de guvern a fost prezidată de președintele Klaus Ioahnnis. „Guvernul României își asumă, prin prezentul memorandum, obiectivele și țintele strategice în domeniul educației stabilite prin proiectul 'România Educată', ceea ce va determina accelerarea procesului de reformă a educației românești și va crea premisele asigurării stabilității și credibilității sistemului educațional. Pentru implementarea proiectului 'România Educată', în cadrul căruia sunt clar identificate domeniile prioritare, țintele, obiectivele și direcțiile de acțiune, este necesar să se elaboreze un pachet legislativ, astfel încât documentele de politici publice,

rapoartele tematice și acțiunile asociate, rezultate din procesul de dezbatere și consultare aferente proiectului 'România Educată', să fundamenteze legiferarea unui nou model de guvernare în educație, capabile să răspundă nevoilor educaționale și economice ale unei lumi moderne, globale, competitive, puternic tehnologizate și digitalizate", se arată în memorandum. Potrivit memorandumului, **reformele preconizate** prin proiectul „România Educată”, concordante cu măsurile prevăzute în programul de guvernare 2021-2024, sunt elaborate în acord cu *Recomandările Specifice de țară ale Comisiei Europene* și cu *Programul Național de Reformă* și au nevoie de finanțări adecvate din surse multiple: Planul Național de Redresare și Reziliență, programe operaționale europene 2014-2020 și 2021-2027, bugetul central, bugetele locale, parteneriate public-private, fonduri nerambursabile, finanțări SEE, contribuții ale firmelor private.

Proiectul propune reorganizarea instituțiilor la nivel național și județean, între acestea și desființarea inspectoratelor și transformarea lor. Va exista un Consiliu Consultativ pentru Învățământ Preuniversitar la nivel județean, condus de șeful Consiliului Județean, un Centru județean pentru Învățământ Preuniversitar - fostul inspectorat, un Centru județean pentru Formare Continuă - fosta Casă a corpului didactic, ambele în subordinea ministerului Educației, dar și o Direcție județeană de Asigurare a Calității. Consiliul Consultativ pentru Învățământul Preuniversitar sprijină demersurile de administrare și dezvoltare a rețelei școlare și de monitorizare a capacității autorităților publice locale de a susține educația. Este prezidat de Președintele Consiliului Județean și întocmește și avizează Raportul anual privind starea învățământului preuniversitar la nivelul județului.

La nivel național:

- Ministerul Educației sub care să existe:
 - ARACIP (Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar);
 - O structură dedicată administrării sistemului preuniversitar;
 - O structură dedicată de politici publice în educație;
 - Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare;
 - Centrul Național de formare continuă, asistență și resurse educaționale

La nivel județean:

- Consiliul Consultativ pentru Învățământ Preuniversitar;
- DACIS - Direcția Județeană de Asigurare a Calității și Inspecție Școlară (în subordinea ARACIP);
- CJ-IP - Centru Județean pentru Învățământ Preuniversitar (fostul Inspectorat școlar județean, în subordinea ministerului Educației);
- CJ-FCARE - Centru județean pentru Formare Continuă, Asistență și Resurse Educaționale (fostul Casa Corpului Didactic, în subordinea Ministerului).

Domeniile prioritare de acțiune din cadrul proiectului „România Educată” sunt: cariera didactică; managementul și guvernarea; finanțarea sistemului de învățământ preuniversitar; infrastructura sistemului de educație; curriculum și evaluare centrate pe rezultate; educație incluzivă de calitate pentru toți copiii; alfabetizarea funcțională; promovarea educației STEAM (science, technology, engineering, arts and mathematics); digitalizare; reziliență.

Orizontul de implementare a măsurilor propuse în proiectul „România Educată” este anul 2030.

(3) Pornind de obiectivele UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, o nouă strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice, aprobată în februarie 2021, la nivel național a fost adoptată *Strategia Națională privind Schimbările Climatice*, în care sunt menționate două

componente cheie ale efortului climatic: cel de prevenire și combatere a efectelor schimbărilor climatice (prin acțiuni destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră – emisii GES) și cel de adaptare adecvată și cu daune minime în contextul creat de schimbările climatice deja în curs. La nivel local, schimbările climatice pot conduce la evenimente meteorologice extreme, cum ar fi valurile de căldură, secetă, viituri și altele asemenea, fiind mai frecvente, cu o intensitate crescută și, în consecință, cu riscuri mai mari pentru pagube semnificative asociate.”

În România, se observă o creștere a numărului fenomenelor meteorologice extreme, prin creșterea numărului avertizărilor emise de către Agenția Națională de Meteorologie cu privire la apariția unor fenomene meteorologice extreme. Pentru perioada 2021-2027 eforturile la nivel european de combatere a schimbărilor climatice se vor intensifica. În decembrie 2019, liderii UE au aprobat obiectivul realizării unei UE neutre din punct de vedere climatic până în 2050. În acest context, o pondere importantă din fondurile Politicii de Coeziune vor fi alocate Obiectivului de Politică 2: O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice.

4. Strategia Regională de dezvoltare pentru perioada 2021-2027

Parlamentul European definește regiunea drept ”Un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic”.

În aplicarea legii dezvoltării regionale în România, în concordanță cu obiectivele de coeziune economică și socială ale României și ale Uniunii Europene în domeniul politicilor de dezvoltare regională, pe teritoriul României sunt constituite **opt regiuni de dezvoltare**:

Fig. 5 Harta regiunilor de dezvoltare din România

Nr. Crt	Regiunile de dezvoltare	Județele din componența
1	Nord-Est	Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui
2	Sud-Est	Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea
3	Sud - Muntenia	Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman
4	Sud-Vest Oltenia	Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea
5	Vest	Arad, Caraș-Severin, Botoșani și Timiș
6	Nord-Vest	Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj
7	Centru	Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu
8	București - Ilfov	municipiul București și județul Ilfov

Regiunile de dezvoltare sunt opt mărimi statistice, fără personalitate juridică, create în anul 1998 prin asocierea consiliilor județene din România pentru a coordona dezvoltarea regională necesară pentru ca România să adere la Uniunea Europeană. Deși devin din ce în ce mai semnificative în domeniul de dezvoltare regională, aceste regiuni nu au nici un statut administrativ, neavând un consiliu legislativ sau corp executiv.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile județene și cele locale. Funcția lor este de a aloca fondurile PHARE de la UE, pentru dezvoltare regională, și de a interpreta și cerceta statistici regionale. De asemenea, regiunile de dezvoltare coordonează proiecte infrastructurale regionale și au devenit membre ale Comitetului Regiunilor când România a aderat la UE, în 2007. (Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunile_de_dezvoltare_ale_Romaniei).

Regiunile de dezvoltare reprezintă:

- o zonă ce cuprinde teritoriile mai multor județe;
- cadrul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de dezvoltare regională, precum și de culegere a datelor statistice specifice, în conformitate cu reglementările EUROSTAT pentru nivelul de clasificare teritorială NUTS II;

Regiunile de Dezvoltare, fiind unități teritorial-statistice, alcătuite din 4-7 județe (cu excepția Regiunii București-Ilfov), corespund nivelului NUTS II potrivit clasificării EUROSTAT, și reprezintă cadrul de colectare a datelor statistice specifice la nivel teritorial NUTS II. Codurile **NUTS** (Nomenclatura Unităților Teritoriale pentru Statistică) pentru România (RO) sunt ordonate pe trei niveluri:

Nivel	Subdiviziune	#
NUTS 1	Macroregiuni	4
NUTS 2	Regiuni	8
NUTS 3	Județe + București	42

Tab. 2 Coduri NUTS

Clasificarea NUTS a României, pe cele trei niveluri teritoriale recomandate de EUROSTAT sunt:

Nivel corespunzător NUTS	Unitate	Nr. de unități (iunie 2004)
I	România	1
II	Regiuni	8
III	Județe și Municipality București	42
IV	Nu se aplică -	-
V	Orașe, comune, sate	320 orașe din care municipii 103, 2861 comune cu 12.957 sate

Tab. 3 Clasificarea NUTS a României

În România sistemul NUTS se aplică în felul următor:

Împărțirea administrativă a României								
Macroregiuni (NUTS I)	Macroregiunea 1.		Macroregiunea 2.		Macroregiunea 3.		Macroregiunea 4.	
Regiuni de dezvoltare (NUTS II)	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud	București și Ilfov	Sud-Vest	Vest
Județe (NUTS III)	Bihor Bistrița-Năsăud Cluj Maramureș Satu Mare Sălaj	Alba Brașov Covasna Harghita Mureș Sibiu	Bacău Botoșani Iasi Neamț Suceava Vaslui	Brăila Buzău Constanța Galați Tulcea Vrancea	Argeș Călărași Dâmbovița Giurgiu Ialomița Prahova Teleorman	București Ilfov	Dolj Gorj Mehedinți Olt Vâlcea	Arad Caraș-Severin Hunedoara Timiș

Tab. 4 Sistemul NUTS în România

Conform clasificării Eurostat prin Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistica (NUTS1), regiunea Nord-Est este încadrată pe palierul NUTS 2, împreună cu celelalte regiuni de dezvoltare ale țării, acestea fiind incluse, la rândul lor, în unități teritoriale statistice mai mari (NUTS 1).

Regiunea Nord-Est face parte, alături de regiunea Sud-Est, din Macroregiunea 2 a României.

Structurile de dezvoltare regională sunt următoarele :

La nivel național:

- Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR), cu rol decizional;
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), cu rol executiv.

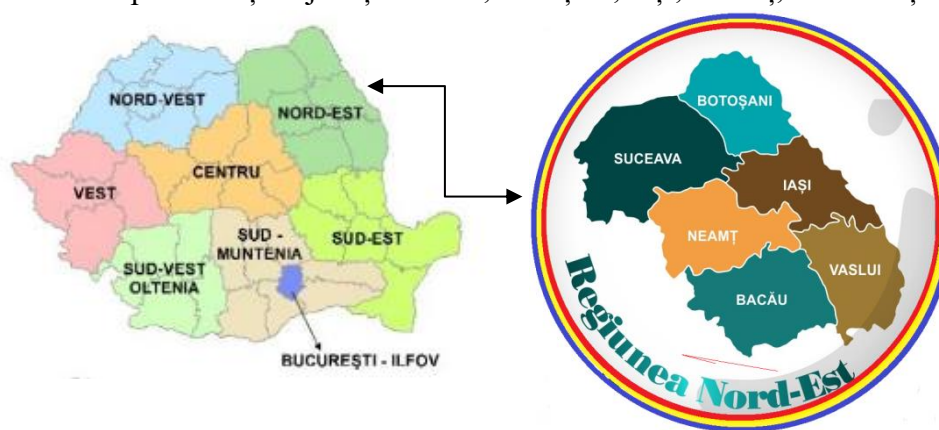
La nivel regional:

- Consiliul pentru Dezvoltare Regionala (CDR) cu rol decizional;
- Agentia pentru Dezvoltare Regionala (ADR) cu rol executiv.

Dezvoltarea regională este un concept nou ce urmărește impulsivarea și diversificarea activităților economice, stimularea investițiilor în sectorul privat, reducerea somajului și îmbunătățirea nivelului de trai.

4.1 Cadrul regional Nord-Est de dezvoltare pentru perioada 2021-2027

Regiunea Nord-Est acoperă zona de nord-est a României și este o parte a vechii regiuni istorice a Moldovei, fiind compusă din șase județe: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.

Așezarea geografică și suprafața

Geografic, regiunea se învecinează la nord cu Ucraina (oblastul/regiunea Cernăuți) - granița de 184,2 km lungime, la sud cu județele Galați și Vrancea (Regiunea Sud-Est), la est cu Republica Moldova (regiunile Nord, Centru și Sud) - granița de 562,3 km lungime, iar la vest cu județele Maramureș și Bistrița-Năsăud (Regiunea Nord-Vest) și județele Mureș, Harghita și Covasna (Regiunea Centru).

Conform Anuarului Statistic al României, INS:

Suprafața regiunii este de 3.684.983 hectare (36.850 km²), reprezentând aproximativ 15,46% din suprafața României), cele mai întinse județe fiind Suceava, cu o suprafață de 8.553 km² și Bacău cu 6.621 km².

Unitate teritorială	Suprafața totală (km ²)
Bacău	6.621
Botoșani	4.986
Iași	5.476
Neamț	5.896
Suceava	8.553
Vaslui	5.318
Regiunea Nord-Est	36.850

Tab. 2 Suprafața regiunii Nord-Est

Cadrul natural

Regiunea Nord-Est are un cadru natural variat, cu zone de câmpie, deal și munte de la vest la est. Altitudinea maximă din regiune este de 2.100 m pe vârful Pietrosul Calimani, situat la limita dintre județele Suceava și Mureș.

Relief

Relieful este variat, fiind prezentă întreaga gamă a treptelor de relief de pe teritoriul României. Altitudinea maximă este de 2100 de metri, în Munții Călimani (vârful Pietrosul Calimani) din județul Suceava, iar cea minimă de sub 10 de metri, pe valea Prutului, pe teritoriul județului Vaslui. Pe teritoriul a trei județe, Bacău, Neamț și Suceava, se găsesc unități montane din Carpații Orientali. În județele Bacău și Neamț sunt prezente subunități aparținând Subcarpaților Moldovei. Podișul Moldovei este prezent în fiecare din cele șase județe. Pe teritoriile județelor Botoșani, Iași și Vaslui se găsesc subunități de câmpie și de luncă aparținând Câmpiei Moldovei și luncii Prutului. Un caz special îl constituie Culoarul Siretului și Moldovei.

Regiunea este împărțită în 3 zone de relief:

- zona montană carpatică în vest, ocupând 28% din teritoriu,
- zona subcarpatică în partea mediana spre sud, cu 12% din teritoriu și
- zona de podiș și câmpie în est, ocupând cea mai mare suprafață - 60% din teritoriu. Județele Botoșani, Iași și Vaslui se află integral în această ultimă zonă.

Climă

Diferitele tipuri de relief creează zone climatice cu diferențe semnificative între cele muntoase și cele de deal și de câmpie:

- zona montană este influențată în nord de masele de aer scandinavo-baltice, iar pe direcția vest-est de masele de aer oceanice transportate de vânturile din vest.
- în zona subcarpatică predomină circulația aerului pe direcția nord-vest – sud-est, pe văile principalelor râuri. În depresiunile subcarpatice se produc iarna inversiuni termice, iar primăvara fenomene de tipul foehnului.
- zona de podiș este caracterizată în est prin influențe continentale estice, aride, cu temperaturi medii anuale de 9-10°C, iernile sunt reci, fiind prezent și crivățul, iar verile foarte călduroase și secetoase.

Rețeaua hidrografică

Regiunea este străbătută de opt cursuri importante de apă, care drenează teritoriul pe direcția Nord-Sud, întreaga hidrografie aparținând bazinelor hidrografice a Siretului (42.890 km²) și Prutului (10.990 km²). Acesta din urmă, reprezintă granița naturală cu Republica Moldova.

Flora și Fauna

Din punct de vedere biogeografic, fauna și flora regiunii de Nord-Est fac parte din:

- regiunea alpină în partea de vest (vestul județelor Suceava, Neamț și Bacău),
- regiunea continentală în partea centrală și de nord-est (estul județelor Suceava, Neamț și Bacău, județele Botoșani, Iași și parțial județul Vaslui),
- regiunea stepică în estul și sudul județului Vaslui.

Regiunea dispune de o gamă largă, diversificată de resurse ale solului și subsolului.

Vegetația și fauna sunt determinate de climă și relief, variind de la etajul alpin și subalpin de pe vârfurile montane din județele Neamț, Suceava și Bacău la etajul silvostepii și stepei din județele Botoșani, Iași și Vaslui.

Din speciile de plante de interes comunitar, localizate în ariile naturale protejate ale județului se enumeră: clopoșel, papucul doamnei, iris, iarba găului, gălbenele, deditei, capul șarpelui.

Economia

Economia regiunii Nord-Est are un caracter predominant agrar, în special către nord, deși există mai multe orașe industriale, cele mai mari fiind Iași, Bacău și Suceava. PIB-ul în regiune este cel mai mic din România, la circa două treimi din media națională. În prezent industria textilă are creșterea cea mai rapidă. Turismul este de asemenea foarte important, în special în zonele montane din vestul regiunii, precum și în următoarele orașe (după numărul de turiști) Iași, Suceava, Piatra Neamț sau Bacău. Alte atracții turistice sunt Mănăstirile din nordul Moldovei (în special mănăstirile din Bucovina), *ce fac parte din patrimoniul universal*.

Populația

Regiunea Nord-Est are o populație totală de 3.674.367, fiind astfel cea mai populată regiune a țării. Densitatea este de 99,71/km², mai ridicată decât media pe țară, de 91,3/km². 1.808.390 (49,22%) dintre locuitori sunt de sex masculin, iar 1.865.977 (50,78%) sunt de sex feminin. Românii reprezintă 97,9% din populație, cea mai importantă minoritate fiind românii, reprezentând 1,2 % din populație. O altă minoritate importantă o reprezintă ucrainienii

Limba română este cea mai vorbită limbă, fiind limba maternă a 98,7 % dintre locuitorii regiunii. Limba romani este vorbită de 0,6% din populație, iar limba ucraineană de 0,3%. Cele mai mari orașe ale regiunii sunt Iași (357.192), Bacău (144. 307), Suceava (120.404), Botoșani (106.847), Piatra Neamț (85.055) și Bârlad (55.807)

Peste 58% din populația regiunii locuiește în mediul rural. În mediul urban 40,4% din populație trăiește în zone dezavantajate sau marginalizate, iar în mediul rural 11,3% din populație trăiește în zone marginalizate; 28 din cele 29 de orașe și 2 din cele 17 municipii din regiune au peste 50% din populație în zone dezavantajate. Ponderea ridicată a populației care locuiește în zone marginalizate 11,3%; disparități interjudețene: cele mai mari procente din populația rurală care trăiește în zonele marginalizate se regăsesc în județul Vaslui cu 22,7% și Iași cu 14,6%, iar cele mai mici procente în județele Suceava cu 5,5% și Neamț cu 5,7%; Regiunea Nord-Est se situează pe primul loc între cele opt regiuni ale țării ca populație totală -16,4% din populația României (populație rezidentă);

Lista apelor minerale naturale recunoscute localizate în Regiunea Nord-Est:

Nr. Crt.	Locul de exploatare	Denumire comercială
1	Iași (județul Iași)	Amfiteatru
2	Păltiniș (județul Suceava)	Aqua Carpatica
3	Dorna Candrenilor (județul Suceava) Perimetrul Rosu-Vatra Dornei, localitatea Roșu (județul Suceava)	Bucovina
4	Tosorog (județul Neamț)	Carpatina
5	Bicazul Ardelean (județul Neamț)	Cheile Bicazului

6	Dealul Floreni (județul Suceava) Poiana Vinului (județul Suceava)	Dorna
7	Dorna Candrenilor (județul Suceava)	Dorna Izvorul Alb
8	Poiana Negri (județul Suceava) Negrișoara-Poiana Negri (județul Suceava)	Poiana Negri
9	Fundul Moldovei (județul Suceava)	Raraul
10	Dorna Candrenilor (județul Suceava)	Roua Munților

Tab. 3 Lista apelor minerale naturale din regiunea Nord-Est

Principalele centre ale regiunii

În regiunea Nord-Est figurează 46 orașe, grupate după cum urmează:

- 6 localități urbane mari (cu peste 100.000 locuitori) – municipiile Iași, Bacău, Botoșani, Piatra Neamț, Suceava și, Vaslui;
- 3 localități urbane mijlocii (50.000 - 100.000 locuitori) – municipiile Bârlad, Onești, Roman;
- 25 localități urbane mici (10.000 - 50.000 locuitori) – 8 municipii (Moinesti, Dorohoi, Pascani, Radauți, Falticeni, Campulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Huși) și 17 orașe (Buhuși, Comanești, Darmanești, Târgu Ocna, Darabani, Flâmanzi, Târgu Frumos, Podu Iloaiei, Târgu Neamț, Roznov, Gura Humorului, Vicovu de Sus, Dolhasca, Sălcea, Liteni, Negrești și Harlau;
- 12 localități urbane foarte mici (sub 10.000 locuitori) – Slănic Moldova, Săveni, Ștefanesti, Bucecea, Bicz, Siret, Cajvana, Frasin, Broșteni, Milisauti, Solca și Murgeni.

(Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027)

Infrastructura

Conform definiției, infrastructura este suma elementelor bazei tehnico-materiale cu ajutorul căreia între comunitățile componente se desfășoară toate fluxurile și transferurile de resurse materiale, umane, servicii și informații în timp util. Aceste elemente sunt descrise de următoarele componente:

- transportul pe drumuri, cai ferate și alte categorii (aerian, naval);
- gaze naturale, energie termică și structura locativă;
- servicii de telecomunicații, televiziune, radio, internet;
- infrastructură socială;
- condiții de locuire, alte servicii publice, spații verzi, etc.

Infrastructura de transport - Rețeaua TEN-T în regiunea Nord-Est

Țările vecine (Ucraina și Republica Moldova) nu fac parte din Uniunea Europeană, fapt care îngreunează dezvoltarea unor axe de transport coerente la nivel European, cu implicații negative pentru Regiunea Nord-Est.

Stabilirea rețelei trans-europene de transport (TEN-T) a urmărit crearea unei infrastructuri necesare funcționării optime a pieței interne comunitare, în strânsă legătură cu realizarea obiectivelor strategiei Europa 2020 privind creșterea economică.

Asigurând coeziunea teritorială și socială, politica rețelelor trans-europene sprijină dreptul fundamental al fiecărui cetățean al Uniunii Europene de a circula liber în spațiul comunitar.

Conform regulamentului comunitar 1315/2013 privind orientările pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport în regiunea Nord-Est figurează următoarele coridoare TEN-T:

	Rețea de bază	Rețea extinsă (complementară)	Noduri complementare	Puncte de trecere a frontierei
TEN-T Rutiera	Sascul-Bacău-Roman-Falticeni-Suceava-Siret	Tutova-Bârlad-Crasna-Huși-Albița		Siret
	E 85 (DN 2)	E 581, (DN24,DN24B)		Albița
	Bicaz Chei-Bicaz-Piatra Neamț-Târgu Neamț-Pășcani-Târgu Frumos-Iași-Ungheni	Bacău-Onești-Oituz		Ungheni (nu exista momentan legatura rutiera)
	DN 12C, DN 15, DN 15C, DN 15B, DN) 28A, E 58/E 583 (DN 28)	E 574 (DN 11)		
TEN-T feroviară	Sascul-Bacău-Roman-Pășcani-Dolhasca-Suceava-Vicsani	Adjud-Onești – Comanești-Ghimes	Suceava	Vicsani
	M 500	Linia 501		
	Vatra Dornei-Câmpulung Moldovenesc-Gura Humorului-Suceava			Cristesti Jijia
	Linia 502			
	Pășcani-Iași-Cristesti Jijia-Ungheni			
	Linia 606, M 600			
TEN-T aeriană			Bacău	
			Iași	
			Suceava	

Tab. 4 Coridoare TEN-T în regiunea Nord-Est

Servicii de furnizare a apei potabile

În anul 2018, la nivel regional, un număr total de 381 de localități dețineau rețea de distribuție a apei potabile, reprezentand doar 66,6% din totalul localităților regiunii - nivel inferior față de ponderea națională (80,63%). Fața de anul 2012, numărul localităților cu rețea de apă potabilă a crescut cu 38 de unități, toate situate în mediul rural: 4 în județul Bacău, 11 în județul Iași, 4 în județul Neamț, 12 în județul Suceava și 7 în județul Vaslui.

Servicii de canalizare

În anul 2018, doar 39,13% din localitățile regiunii dețineau rețea de canalizare, nivel apropiat de cel înregistrat la nivel național (41%). Mai mult, în continuare, orasele Milisauti și Vicovu de Sus nu au rețele de canalizare. Fața de anul 2012, numărul localităților cu rețea de canalizare a crescut cu 61 unități, toate amplasate în mediul rural: 8 în Bacău, 26 în Iași, 7 în Neamț, 12 în Suceava și 8 în Vaslui. Totodata, statistica menționează că în județul Botoșani numărul localităților cu rețea de canalizare a scăzut cu 2 unități în perioada de analiza.

Gestionare deșeurilor

Din necesitatea identificării obiectivelor și politicilor de acțiune pe care România trebuie să le urmeze în domeniul gestionării deșeurilor în vederea atingerii statutului de societate a reciclării, a fost elaborată Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor, care este implementată prin Planul Național de Gestionare al Deșeurilor. Aceasta propune cadrul de măsuri care să asigure trecerea de la modelul actual de dezvoltare bazat pe producție și consum la un model bazat pe prevenirea

generării deșeurilor și utilizarea materiilor prime din industria de valorificare, asigurând astfel prezervarea resurselor naturale naționale și creând premisele reconcilierii imperativelor economice și de mediu.

Mediul și schimbările climatice în perioada 2021-2027

În propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor” și urmează să-i fie alocate cel puțin 30% din fondurile dedicate politicii de coeziune. Au fost identificate nevoile de investiții prioritare dedicate: măsurilor de eficiență energetică prin sprijinirea renovării clădirilor publice și rezidențiale, sistemele de încălzire centralizată și producerea și folosirea energiei din surse regenerabile; adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența la dezastre; consolidarea biodiversității, refacerea ecologică și crearea de noi spații verzi în mediul urban, decontaminarea și reabilitarea siturilor industriale contaminate. De asemenea, au fost identificate nevoile de investiții cu rang înalt de prioritate pentru sistemele regionale de gospodărire a apelor, sprijinirea schemelor care abordează problematica poluării apei, pentru finalizarea sistemelor integrate de management a deșeurilor și pentru tranziția la economia circulară.

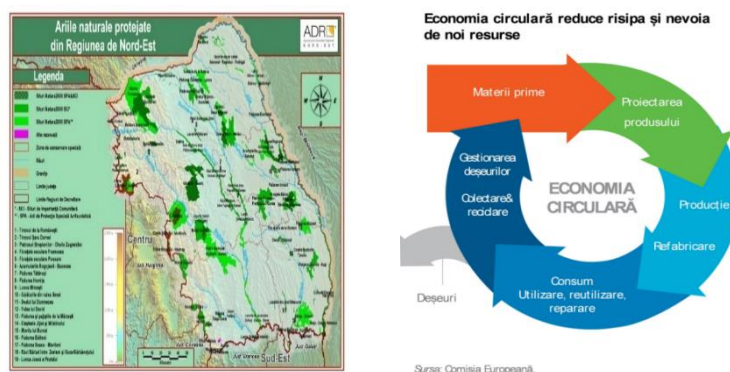

Fig. 6 Ariile naturale în regiunea Nord-Est

Dezvoltarea socială la nivel regional

Pentru cuantificarea nivelului de dezvoltare socială pentru cele 273 de regiuni din Uniunea Europeană a fost folosit indexul de progres social la nivel regional, care este un instrument dezvoltat de către serviciile Comisiei Europene, fiind complementar indicatorilor care urmăresc progresul economic (în special PIB pe locuitor).

Începând cu anul 2016, indexul de progres social a fost dat publicității, fiind exprimat pe o scală de la 0 la 100 și calculat pe baza a 50 de indicatori statistici care acoperă tematicile: nutriție și asistența medicală primară, apă și canalizare, locuire, siguranță personală, drepturile omului, libertatea individuală și de a alege, toleranța și incluziune, acces la cunoașterea de bază, acces la internet/aplicații TIC, sănătate și bunăstare, calitatea mediului și acces la educație avansată.

Pentru Regiunea Nord-Est, pentru anul 2016, a fost înregistrată valoarea de 43,49 unități. Acest nivel plasează regiunea la 9 unități distanță față de Regiunea București-Ilfov și la 39 unități față de prima regiune din clasament - Övre Norrland, Suedia.

De-a lungul timpului, în Regiunea Nord-Est s-au constituit și dezvoltat instituțional organisme partenariale dedicate susținerii învățământului, turismului, inovării, ocupării, etc.

Astfel, în anul 2002, a fost înființat *Consoțiul Regional pentru Educație Nord-Est* - structură consultativă a Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, format din reprezentanți ai Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, filialei regionale a Centrului Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic, consiliilor județene, inspectoratelor școlare județene, agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă, universităților și Comitetelor Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatelor Sociale.

Principalele atribuții ale acestui organism sunt realizarea și actualizarea, implementarea și monitorizarea Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), monitorizarea implementării Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI), asistarea inspectoratelor școlare județene și Comitetelor Consultative pentru Parteneriate Sociale în dezvoltarea și implementarea PLAI. Scopul principal al PRAI Nord-Est este de a furniza cadrul de referință și principalele direcții strategice pentru învățământ, precum și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI și PAS).

În perioada 2017-2019, cu sprijinul unui proiect finanțat prin POCA 2014-2020 au fost desfășurate activități care au vizat realizarea și actualizarea Planului Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic 2016 – 2023.

Grupuri de Acțiune Locală

Grupurile de acțiune locală au fost înființate în zona rurală, începând cu anul 2010, cu sprijinul Programului Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013. Acestea sunt structuri partenariale de tip public-privat, care își propun ca în baza unei strategii de dezvoltare locală să dezvolte zona în care au fost instituite.

În anul 2020, în zona rurală figurau un număr total de 47 de GAL-uri, în creștere față de anul 2013, acoperind 99% dintre comunele regiunii Nord-Est. Doar 4 comune nu fac parte din GAL-uri, respectiv Sabaoani (județul Neamț), Schitu Duca (județul Iași), Malini (județul Suceava) și Muntenii de Sus (județul Vaslui). Din cele 29 de orașe din regiune, 22 fac parte din GAL-uri (tip LEADER), iar 2 dintre acestea au peste 20.000 de locuitori (Buhuși și Târgu Neamț). Orașele care nu fac parte din GAL-uri sunt: Slănic Moldova, Frasin, Salcea, Dolhasca, Podu Iloaiei, Harlau și Comanești. Populația inclusă ajunge la aproximativ 2,4 milioane de persoane, iar bazinul demografic acoperit de un grup de acțiune locală variază între 20.000 și 90.000 de persoane. Toate grupurile de acțiune locală au realizat și implementează în prezent strategii de dezvoltare locală, prin realizarea de investiții finanțate din diferite măsuri ale Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020.

Asociații de Dezvoltare Intercomunitară

În cadrul regiunii Unitățile administrativ teritoriale se pot asocia formând asociații de dezvoltare intercomunitară - organisme de drept privat și de utilitate publică cu personalitate juridică.

În regiune asociațiile au fost create fie între două sau mai multe unități administrativ teritoriale învecinate, fie între municipiul reședință de județ și mai multe unități din județ, cu scopul dezvoltării și implementării unor proiecte de interes local sau regional. Asocierile vizează administrarea activităților dedicate salubrității și managementului deșeurilor la nivel județean, reabilitări, modernizării și extinderii sistemului de alimentare cu apă și canalizare, reabilitării și/sau modernizării infrastructurii de transport sau modernizării infrastructurii spațiului rural.

Conform bazei de date a asociațiilor de dezvoltare comunitară, la nivelul iulie 2015 în regiune figurau 52 de asociații de dezvoltare intercomunitare, repartizare pe județe după cum urmează: Bacău – 8 de asociații; Botosani – 9 asociații; Iași – 11 de asociații; Neamț – 10 asociații; Suceava – 2 asociații; Vaslui – 12 asociații. O parte dintre asociațiile de dezvoltare intercomunitară existente se adresează zonelor metropolitane Bacău, Botoșani, Iași, Piatra Neamț, Roman și Vaslui.

În regiunea Nord-Est un rolul important îl deține Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Euronest - organism înființat în 2008 prin asocierea celor șase consilii județene. *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară EURONEST are scopul de a pregăti și promova, la toate nivelurile, proiecte destinate dezvoltării regionale, de interes comun pentru toate cele șase județe asociate, în domeniile serviciilor de sănătate, sociale, de transport, apă/apă uzată, mediu, administrație publică, educație etc. și de a obține finanțări interne și externe necesare derulării acestora.* (sursa: <http://adieuronest.ro/proiecte/>).

Această asociație urmărește dezvoltarea de proiecte cu impact la nivel regional. Astfel, până în anul 2012, intervențiile asociației au fost adresate îmbunătățirii capacității și calității sistemului public de intervenție pentru situații de urgență – acordarea de asistență medicală de urgență. De la jumătatea anului 2012 aria de acțiune s-a extins, încât astăzi, proiectele se adresează unei palete diversificate de domenii: educație, servicii sociale, transport, apa și apă uzată, mediu, administrație publică.

Banca Mondială, prin studiul realizat în iunie 2017 -, „Orașe Magnet-Migrație și Navetism în România” delimitează ariile urbane funcționale în cinci categorii: poli naționali, regionali, interjudețeni, județeni și locali. În ceea ce privește regiunea Nord-Est, studiul încadrează zonele urbane funcționale aferente, în trei din categoriile mai sus menționate. Astfel, municipiul Iași este inclus în categoria polilor regionali, municipiile Bacău, Suceava și Piatra Neamț în categoria polilor județeni, iar municipiile Botoșani și Vaslui în categoria polilor locali.

Fondurile europene sprijină dezvoltarea teritorială integrată, inclusiv prin investiții teritoriale integrate (ITI) bazate pe o strategie de dezvoltare teritorială integrată aferentă unui teritoriu desemnat. Acest tip de investiții fac posibilă combinarea resurselor din mai multe fonduri europene, din cadrul axelor prioritare ale unui sau mai multor Programe Operaționale. În conformitate cu cadrul legislativ existent, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Dezvoltare Sustenabilă în Țara de Sus (formată din județele Botoșani, Iași, Suceava) va face parte din Programul Național Pilot de Descentralizare prin dezvoltarea teritorială integrată ITI.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est - ADR NORD-EST

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est este o organizație non-guvernamentală non-profit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, înființată la 1 aprilie 1999 în baza legii dezvoltării regionale nr. 151 din 1998, modificată și completată ulterior de legea nr. 315 din 28 iunie 2004, și a Hotărârii Tribunalului Neamț nr.38PJ/01.04.1999.

Agenția este organul executiv al Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, organism responsabil de elaborarea și implementarea politicilor de dezvoltare regională.

Legislația privind dezvoltarea regională, armonizată cu standardele europene, prevedea ca pentru implementarea politicilor de dezvoltare regională în România să fie create:

- un număr de 8 regiuni de dezvoltare în baza acordului liber consimțit de asociere al unităților administrativ-teritoriale din cadrul acestora, și
- instituțiile adecvate, la nivel central (Ministerul Dezvoltării și Prognozei - la acea vreme - actualmente Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publicei, Ministerul Administrației și Internelor, Consiliul Național de Dezvoltare Regională) respectiv regional (8 agenții și 8 Consilii pentru Dezvoltare Regională).

Obiective

- Îndeplinirea angajamentelor asumate prin Acordul Cadru semnat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței pentru managementul Programului Operațional Regional, în calitate de Organism Intermediar în perioada 2007-2013;
- Dezvoltarea și pregătirea instituțională, corespunzătoare îndeplinirii eficiente a rolului de Organism Intermediar pentru Noul Instrument de Vecinătate, a Birourilor Regionale de Cooperare Transfrontalieră aflate sub coordonarea Agenției;
- Continuarea implementării și monitorizării Programelor PHARE CES, în calitate de Autoritate de Implementare, în condiții optime și cu rezultate bune;
- Dezvoltarea colaborării cu reprezentanții administrației publice locale și asigurarea unui suport activ pentru activitatea Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord - Est și a celorlalte organisme implicate în implementarea programelor de dezvoltare;
- Dezvoltarea activității de promovare a regiunii și atragerea de investiții, continuarea și amplificarea cooperării interregionale și internaționale;
- Asigurarea resurselor umane, financiare și logisticii necesare pentru activitatea viitoare a Agenției.

Fig. 9 ADR Nord-Est – la aniversarea de 20 ani a agenției

Structura organizațională a agenției

Departamentele funcționale ale agenției, structura lor este următoarea:

- Direcția Planificare, Programare
- Direcția Organism Intermediar Program Operațional Regional
- Direcția Programe Phare și Românești
- Direcția Comunicare și Promovare Regională
- Direcția Economică
- Direcția Juridică și Resurse Umane
- Direcția Audit Intern
- Asistent Director General

Acoperirea serviciilor agenției la nivel regional este asigurată și prin intermediul celor 5 birouri județene, care sunt operaționale în municipiile Bacău, Botoșani, Iași, Suceava și Vaslui.

Serviciile agenției la nivel regional

Managementul Programului Operațional Regional (REGIO) prin care:

- Organizează campanii de informare REGIO prin conferințe regionale, seminarii, ateliere de lucru
- Asigură îndrumare și consiliere pentru potențialii beneficiari și beneficiarii de finanțare
- Informează grupurile țintă, mass-media și publicul larg asupra disponibilității fondurilor europene și pentru asigurarea transparenței privind utilizarea acestora prin intermediul materialelor realizate și a paginilor web
- Primește și înregistrează solicitările de finanțare
- Analizează conformitatea administrativă și eligibilitatea cererilor de finanțare
- Organizează sesiuni de evaluare tehnică și financiară
- Efectuează vizite pe teren pentru verificarea proiectelor și încheierea contractelor de finanțare cu beneficiarii
- Monitorizează implementarea proiectelor aprobate
- Primește cererile de plată de la beneficiari și verifică exactitatea și corectitudinea cheltuielilor efectuate.

Planificare, programare și monitorizare regională

- Asigură coordonarea elaborării și actualizării în parteneriat a Planului de Dezvoltare Regională și a documentelor de planificare tematice la nivel regional, precum Planul Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic, Strategia Regională pentru Inovare, Planul Regional de Acțiune pentru Turism;
- Asigură monitorizarea planurilor și strategiilor regionale și acordă suport Autorității de Management POR în activitățile de monitorizare și evaluare a programului la nivel regional
- Oferă sprijin administrației publice locale în dezvoltarea documentelor de planificare la nivel local (inclusiv Planuri Integrate de Dezvoltare Urbană) și a portofoliului de proiecte aferent acestora.
- Constituie și actualizează portofoliul regional de proiecte finanțabile din POR 2007-2013.
- Asigură coordonarea grupurilor de lucru județene, grupurilor de lucru tematice regionale pentru turism, mediul de afaceri, infrastructură locală și regională, Comitetul Regional pentru Planificare.
- Asigură secretariatul și suportul tehnic pentru Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare.
- Furnizează date statistice și indicatori prin analiza economico-socială regională.

Programe finanțate din fonduri PHARE - Coeziune Economică și Socială și de la Guvernul României .

- Furnizează pachetele informative și materialele promoționale specifice
- Oferă asistență și documente suport beneficiarilor de finanțare nerambursabilă în pregătirea etapelor de contractare și achiziție.
- Asigură monitorizarea tehnică și financiară a proiectelor-programelor aflate în implementare și verificarea documentelor aferente

- Asigură monitorizarea ex-post a proiectelor implementate prin ADR Nord - Est
- Stabilește acțiuni corectoare în vederea atingerii obiectivelor stabilite în contractele de finanțare.
- Prezintă exemple de succes din regiune.

Promovare Regională

- Asigură promovarea și vizibilitatea ADR și a Regiunii Nord - Est prin intermediul Biroului de Reprezentare de la Bruxelles și prin mijloace de informare proprii.
- Promovează organizațiile din Regiunea Nord - Est în mediul economic național și internațional prin includerea în baze de date, pagina web, broșuri, newsletter electronic și reprezentare la târguri și expoziții
- Stimulează dezvoltarea mediului antreprenorial prin facilitarea asocierii la nivel local și regional, furnizarea de informații privind oportunitățile de finanțare, dezvoltarea rețelilor de sprijin pentru investitori și a turismului
- Mediatizează politicile economice și sociale ale Uniunii Europene și ale Guvernului României.

Cooperare Externă

- Selectează parteneri regionali interesați și elaborează documentații în vederea solicitării de finanțare prin proiecte și programe internaționale pentru satisfacerea nevoilor identificate.
- Pune la dispoziția partenerilor externi informații și contacte pentru a stimula cooperarea/valorificarea resurselor economice regionale, între instituții, organizații și societăți comerciale din regiune și omologi din Uniunea Europeană.
- Organizează, la cerere, vizite ale unor misiuni economice internaționale în regiune.
- Participă la activitățile de programare și la reuniunile Comitetelor de Monitorizare aferente Programului Operațional Comun România – Ucraina - Republica Moldova, a Programelor PHARE CBC Romania-Ucraina și România - Republica Moldova, INTERREG IV C și SEE.

Programe implementate

- ❖ În perioada 1999-2001, prin agenție s-a derulat primul program de finanțare descentralizat- *Programul PHARE Coeziune Economică și Socială (CES)*. Acesta a constat în contractarea și implementarea unui număr de 136 proiecte sub îndrumarea Agenției în calitate de Autoritate de Implementare. Ca orice început, nici acesta nu a fost unul ușor. Nu existau experiența și expertiza necesare, nici la nivel regional și nici la nivelul ministerelor. Atunci au fost stabilite pentru prima oară regulile și procedurile necesare pentru contractarea și implementarea unei scheme de finanțare și s-au pus bazele activității ADR Nord-Est în domeniul evaluării, contractării și monitorizării proiectelor cu finanțare nerambursabilă. Rezultatul a fost că ADR Nord-Est și-a început activitatea cu 136 proiecte implementate cu un grad de absorbție de 85%.
- ❖ Între 1999-2009, în Regiunea Nord-Est s-au derulat un număr de 17 programe care au vizat acordarea de finanțare nerambursabilă pentru dezvoltarea sectorului de întreprinderi noi, microîntreprinderi, IMM-uri, dezvoltarea resurselor umane, a turismului, a serviciilor sociale, modernizarea Învățământului Profesional și Tehnic, gestionarea deșeurilor și, nu în ultimul rând, modernizarea infrastructurii regionale (educațională, de turism și de afaceri). În cifre aceasta a însemnat 468 de proiecte cu o finanțare nerambursabilă atrasă de 83,05 milioane

Euro. Având și calitatea de Autoritate Contractantă în cazul programelor de dezvoltare regională finanțate de către Guvernul României, agenția a monitorizat și implementarea a 200 proiecte finanțate exclusiv de Guvernul României. Cele 6 programe cu finanțare nerambursabilă derulate în perioada 2000-2007 au atras 54,92 milioane lei, proiectele implementate vizând dezvoltarea zonelor defavorizate (Comănești-Moinești, județul Bacău și Bucovina, județul Suceava) prin stimularea investițiilor productive, crearea de noi locuri de muncă și dezvoltarea turismului în localitățile Slănic Moldova, Bălțătești, Târgu - Ocna, Durău, Câmpulung Moldovenesc și Vatra Dornei.

- ❖ În perioada 2007-2009 s-au mai implementat un număr de 7 programe de finanțare nerambursabilă de tipul PHARE CES. Acestea au vizat un număr de 50 de proiecte de infrastructură regională, investiții în sectoare prioritare de mediu, măsuri împotriva dezastrelor provocate de inundații și servicii de consultanță în afaceri însumând o finanțare nerambursabilă atrasă de 57,43 milioane Euro. Pentru a rezuma, la finalizarea programelor de pre-aderare ADR Nord-Est implementase peste 700 proiecte din aproape toate domeniile de activitate și a atras fonduri nerambursabile totale în valoare de 125 milioane Euro. Succesul acestei activități s-a bazat pe acumularea expertizei profesionale, preocuparea continuă a colectivului pentru asigurarea unor servicii de calitate și tratarea beneficiarului ca un partener esențial pentru absorbția cât mai ridicată a fondurilor alocate regiunii și atingerea obiectivului de dezvoltare durabilă a regiunii. În această perioadă:
 - Se semnează ACORDUL CADRU pentru implementarea POR 2007-2013 în regiune.
 - Are loc primul Forum Regional „Investiții în Nord-Est România”, la Iași.
 - Primul proiect PC6 „Discover North-East Romania”.
 - Bazele primei strategii de inovare a regiunii noastre.
 - ADR Nord-Est devine structura gazdă pentru Centrul Europe Direct Nord-Est dedicat în exclusivitate furnizării de servicii de informare europeană.
- ❖ În 2010-2012:
 - Se întemeiază Biroul de Reprezentare la Bruxelles al ADR Nord-Est.
 - Ia ființă Centrul Regional de Studii Nord-Est.
 - IMAGO-MOL – constituirea primului Cluster Regional de Imagistică Moleculară și Structurală din România, în care ADR Nord-Est este membru fondator.
- ❖ În 2012-2015:
 - 1521 proiecte depuse în cadrul POR 2007-2013
 - 805.5 mil EUR alocare nerambursabilă contractată atrasă în regiunea Nord-Est
- ❖ În 2013:
 - Semnare ACORD CADRU cu MINISTERUL ECONOMIEI pentru preluarea responsabilităților OI POS CCE în Regiunea Nord-Est (Axa Prioritară 1),
 - 543 proiecte contractate,
 - 111.8 mil. EUR valoare totală nerambursabilă atrasă în Regiunea Nord-Est.
- ❖ În 2014-2015:
 - Aprobarea STRATEGIEI DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ NORD-EST și includerea ei în Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020.
 - ADR Nord-Est devine structură gazdă pentru Centrul Enterprise Europe Network, concentrat pe furnizarea de servicii specializate pentru sprijinirea afacerilor și a inovării din Regiunea Nord-Est.
- ❖ În 2016-2017:

-
- ADR Nord-Est devine membră a platformelor S3 pentru agricultură și modernizare industrială și sunt înființate primele structuri de guvernare a RIS3 Nord-Est: Consorțiul Regional de Inovare și Comisia Consultativă Academică.
 - Ia ființă Rubik Hub la Piatra Neamț – primul spațiu dedicat antreprenoriatului din Regiunea Nord-Est, ce are ca scop bine definit sprijinirea și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și de start-up din regiune.

❖ În 2018-2019:

- 1,089 mil EUR alocate Regiunii Nord-Est din POR 2014-2020,
- 386 mil EUR valoare rambursabilă,
- 88 proiecte internaționale cu un buget total de 10,2 mil. EUR,
- 22 contracte de servicii și AT în valoare de 56,7 mil.EUR,
- 879 absolvenți ai cursurilor de formare profesională,
- 2780 proiecte depuse în Regiunea Nord-Est,
- 755 proiecte contractate/în curs de contractare, în valoare de 1,4 mld. EUR.

Participare în proiecte europene

Încă din anul 2002, agenția a participat în numeroase proiecte și programe ca promotor, partener sau beneficiar, pentru a încuraja dezvoltarea parteneriatelor regionale și internaționale și de a dezvolta proiecte în vederea valorificării potențialului de dezvoltare socio-economică a Regiunii Nord-Est:

- **Programul PHARE**

- Integrare prin Comunicare și Informare Europeană în Regiunea Nord - Est (proiect finanțat din Fondul Europa);
- Fondul Comun al Proiectelor Mici pentru granițele România - Republica Moldova și România - Ucraina (PHARE CBC 2003)
- Proiect de Înfrățire Instituțională Regională în parteneriat cu regiunile Umbria, Marche și Campagnia din Italia
- Proiect de Înfrățire Instituțională Regională în parteneriat cu Biroul Vice-Prim Ministrului Adjunct (ODPM) și ADR Nord-Vest din Marea Britanie
- Acordul Cadru Regional cu ADR Nord-Est (RO2002/000-586.02.04.02.01)
- Sprijin acordat ADR Nord-Est pentru implementarea Programului PHARE CES (RO2003/005-551.05.03.06.02.01)
- Sprijin acordat ADR Nord-Est pentru implementarea și monitorizarea programelor de dezvoltare regională (RO2004/016-772.04.03.04.04.01)

- **Programul INTERREG III B CADSES**

- CARE – Orașe Accesibile din Regiunile Europei;
- EST – Drumuri Spirituale Europene.

- **Programul de Cooperare Interregională INTERREG IV C**

- INOLINK - Interconectarea teritoriilor printr-o rețea de inovare (proiect de inițiativă regională).
- Rețeaua "Cradle to Cradle" (proiect de capitalizare).

- **Programul de Cooperare Transnațională Sud-Estul Europei**

- ASVILOC Plus - Agenții care sprijină valoarea sistemului de inovare în economiile locale și regionale.

- **Programul Leonardo da Vinci**
 - COPFIM – Consultanță și orientare pentru formarea individuală a emigranților (proiect pilot).
 - Formarea și îmbunătățirea competențelor personalului care lucrează în departamentele strategice ale ADR Nord - Est (proiect de mobilități).
 - INNOV@ - Creșterea capacității inovative a firmelor din Regiunea Nord-Est prin îmbunătățirea calității serviciilor de consultanță și managementul inovației (proiect de mobilități).
- **Programul Cadru 6 - Acțiuni de Suport Specific pentru Proiectele RIS în Statele Asociate**
 - DISCOVER NE România - Dezvoltarea unei Strategii Regionale Inovatoare Orientate Continuă spre Valorificarea Resurselor Economice din Regiunea Nord - Est România
 - INNO-DEAL – Analize, Diagnostic, Evaluare, Acțiuni Pilot și Procese de Învățare pentru Programe Comune în domeniul Inovării
- **Programul TACIS - Suport pentru Societatea Civilă și Inițiative Locale**
 - Crearea unui cadru instituțional descentralizat adecvat pentru sprijinirea capacității companiilor din Republica Moldova de a opera la nivel transfrontalier și internațional
- **Alți donori**
 - Funcțiuni de dezvoltare economică în ADR Nord - Est România (Fondul de Oportunitate Globală al Ambasadei Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord);
 - Utilități Publice și Aquis Comunitar (colaborare cu Provincia Livorno, Italia);
 - Dezvoltarea Parteneriatelor Locale și Regionale în Regiunea Nord - Est România (Program al Departamentului pentru Dezvoltare Internațională al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii - DfID);
 - Acordul de Colaborare UINERO (în parteneriat cu Ministerul de Finanțe, Regiunea Umbria, Italia);
 - Centrul Europe Direct Nord - Est (finanțare asigurată de Directoratul General pentru Comunicare prin intermediul Reprezentanței Comisiei Europene la București);
 - Fit for Europe (proiect în parteneriat cu EURADA, finanțat de Directoratul General pentru Extindere);
 - SAIL Thematic Network (proiect de inițiativă comunitară și acțiuni inovative, finanțat de Directoratul General pentru Politică Regională);
 - PARTNER Thematic Network (proiect de inițiativă comunitară și acțiuni inovative, finanțat de Directoratul General pentru Politică Regională).

Prin proiectele și programele implementate de către agenție, suma totală atrasă în Regiunea Nord-Est depășește 1,9 milioane Euro și 1,5 milioane lire sterline în total grant.
(Sursa: <https://www.adrnorddest.ro/>)

Începând cu perioada de programare 2021-2027, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est îndeplinește funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional.

Noua responsabilitate a ADR Nord-Est este statuată prin Ordonanța de Urgență, nr. 122 din 29 iulie 2020, privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România, publicată în Monitorul Oficial nr. 686 din 31 iulie 2020.

Procesul de elaborare a Programului Operational Regional Nord-Est 2021-2027 s-a desfășurat în stransă colaborare cu partenerii locali, având drept premise necesitățile reale ale regiunii.

Programul Operational Regional pentru Regiunea Nord-Est 2021-2027 este un document strategic de programare care acopera domeniile: specializare inteligenta și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiența energetica, dezvoltare urbana, mobilitate și conectivitate, protecția naturii și a biodiversității, infrastructura educationala, turism și cultura/patrimoniu cultural.

Elaborarea Programului Operational Regional 2021-2027 – Nord-Est presupune corelarea acestuia, atât cu documentele de planificare existente la nivel regional, cât și cu regulamentele existente la nivel european, intervențiile propuse urmând să fie concentrate pe cele 5 obiective principale de politica (OP) ale Comisiei Europene:

- O Europă mai inteligentă (o transformare economică inovatoare și inteligentă),
- O Europă mai verde, fără emisii de carbon,
- O Europă mai conectată (mobilitate și conectivitate TIC regională),
- O Europă mai socială (implementarea Pilonului european al drepturilor sociale),
- O Europă mai aproape de cetățeni (dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale).

Programul Operațional Regional Nord-Est (POR Nord-Est) a propus viziunea strategică privind dezvoltarea regională, care are la bază nevoile de dezvoltare, identificate și prioritizate într-un larg cadru partenerial, care să permită Regiunii Nord-Est, ca la nivelul orizontului anului 2030 să fie o regiune europeană cu un nivel ridicat de inovare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții și competențe, conectată intern și internațional, cu acces facil pentru cetățeni la servicii de calitate și oportunități diverse. POR Nord-Est este principalul instrument de finanțare din fonduri europene disponibil la nivelul Regiunii Nord-Est în perioada 2021-2027.

Această viziune strategică va fi urmărită într-un orizont de timp de 8-10 ani prin implementarea de proiecte care să genereze dezvoltare, continuând ciclul de programare 2014 – 2020, dar care răspund și noilor provocări lansate de UE pentru perioada 2021-2027.

Domeniile care necesită dezvoltare sunt următoarele:

Nr. crt.	Domeniul	Problema identificată	Obiectiv specific
1	Cercetare-inovare	Rezultatele modeste obținute de Regiunea Nord-Est în materie de cercetare și inovare care limitează perspectivele de dezvoltare și creștere economică	Dezvoltarea unui ecosistem care să stimuleze inovarea în regiune prin susținerea transferului rezultatelor din activitatea de cercetare în produse și servicii noi sau îmbunătățite la nivelul mediului de afaceri și a accesului la rețele internaționale
Conform datelor European Innovation Scoreboard (EIS), Regiunea Nord-Est este clasificată în categoria „inovatorilor modești”, ceea ce o include într-o grupă cu alte 28 de regiuni din Uniunea Europeană care înregistrează cele mai scăzute scoruri în ceea ce privește inovarea. Totuși, se înregistrează punctaje crescute la indicatorii: ocuparea forței de muncă în producție manufacturieră de nivel mediu și înalt, servicii cu grad ridicat de cunoștințe, co-publicații științifice, cheltuielile sectorul afacerilor în CDI (cercetare, dezvoltare și inovare). Potențialul de inovare în Regiunea Nord-Est este încă nevalorificat. În urma analizei sectoriale a specializării economice la nivelul Regiunii Nord-Est realizată în cadrul Strategiei de Specializare Inteligentă RIS 3 Nord-Est 2021-2027, au fost identificate șase sectoare de			

specializare inteligentă, ca urmare a relevanței și a potențialului lor în economia regiunii, după cum urmează: *agricultură și industrie alimentară; digitalizare, industrializare, inclusiv Industry 4.0; eficiență energetică și clădiri sustenabile; industria prelucrătoare; industriile culturale și creative; sănătate și calitatea vieții.*

Este nevoie de:

- operaționalizarea infrastructurii de cercetare existente,
- îmbunătățirea competențelor personalului care activează în aceste infrastructuri și implementarea unui model de afaceri pentru gestionarea infrastructurilor, în beneficiul firmelor.
- creșterea finanțării publice și private pentru inovare,
- creșterea participării entităților din Regiunea Nord-Est în consorții, parteneriate și proiecte europene,.
- dezvoltarea unui ecosistem care să stimuleze inovarea care vizează: antreprenoriatul bazat pe tehnologie, crearea de servicii suport pentru mediul de afaceri de către infrastructurile tehnologice și științifice, sisteme de inovare în afaceri (adopte de RD, inovare, training, internaționalizare), acces la rețele și organizații internaționale. *Se vor finanța prioritar proiectele identificate în atelierele de descoperire antreprenorială și validate de Consorțiului Regional de Inovare.*

2	Servicii publice digitale și digitalizarea întreprinderilor	Regiunea Nord-Est are rezultate slabe în ceea ce privește serviciile publice digitale, competențele digitale generale ale populației și digitalizarea întreprinderilor	Îmbunătățirea accesului și acoperirea cu servicii digitale la nivel regional pentru administrația publică, cetățeni și mediul de afaceri
---	--	--	--

Lipsa competențelor digitale și lipsa de încredere față de noile tehnologii, determină neparticiparea la posibilitățile oferite de societatea modernă. *În anul 2019, nu mai puțin de 43% dintre românii cu vârste între 16-74 de ani aveau competențe digitale reduse, clasând România pe primul loc în Uniunea Europeană la acest capitol, potrivit datelor Eurostat.* România se află pe ultimul loc în UE în ceea ce privește serviciile publice digitale, este mult sub media UE în ceea ce privește nivelul competențelor digitale și are cel mai scăzut nivel de utilizare a serviciilor de internet (servicii bancare, cumpărături, muzică), deși *se situează pe primul loc în UE în ceea ce privește utilizarea rețelelor sociale*, indică Raportul privind Indicele economiei și societății digitale publicat de Comisia Europeană. Sistemul IT fragmentat al administrației naționale crește sarcina administrativă pentru cetățeni și mediul de afaceri. În general, nivelul de interoperabilitate între serviciile administrației publice este scăzut, deoarece fiecare instituție publică s-a concentrat asupra propriului său serviciu public digital. Fără investiții strategice integrate va fi dificilă îmbunătățirea sustenabilă a serviciilor publice digitale din România. Digitalizarea este un factor esențial pentru stimularea inovării și a competitivității. În ceea ce privește comerțul electronic la nivel de firme, conform datelor disponibile pe Eurostat, în anul 2017, 18% din totalul întreprinderilor din UE, 28 făceau vânzări online. România este mult sub această medie, și ocupă penultima poziție, cu doar 8% din totalul întreprinderilor făcând vânzări online. La nivelul rezultatelor Regiunii Nord-Est în ceea ce privește serviciile publice digitale și integrarea tehnologiilor digitale de către întreprinderi sunt mult sub media UE. Se vor finanța prioritar proiectele care asigura interoperabilitatea cu sistemul deja existent.

3	Competitivitate IMM-uri	Menținerea unui nivel scăzut de competitivitate și productivitate al companiilor din Regiunea Nord-Est la nivel european	Diversificarea bazei economice și crearea unei culturi antreprenoriale la nivelul Regiunii Nord-Est care să permită popularea întreg teritoriului regiunii cu companii competitive
---	--------------------------------	--	--

Principala nevoie privind accesarea de fonduri nerambursabile de către IMM-uri este achiziția de noi echipamente și tehnologii pentru modernizarea industrială a întreprinderilor, în condițiile în care capacitatea scăzută de inovare a economiei limitează competitivitatea.

La nivel european, peste 50% din IMM-urile care fie au investit în străinătate, fie au fost implicate în subcontractare internațională, au raportat cifre de afaceri mai mari, în timp ce media pentru IMM-uri în ansamblu a fost de aproximativ 33%.

Rata de supraviețuire a IMM-urilor nou create este mică. În Regiunea Nord-Est, din toate întreprinderile înființate în urmă cu un an, doar 58,1% mai sunt active, restul fiind inactive sau chiar desființate.

Trebuie avut în vedere îmbunătățirea nivelului productivității, prin transformarea cât mai multor idei în produse sau servicii noi sau îmbunătățite; creșterea ratei de formare și de supraviețuire a întreprinderilor și crearea unei culturi antreprenoriale începând de la școală; îmbunătățirea nivelului de investiții în sectorul serviciilor.

4	Smart city	Aglomerările urbane nu reușesc să mai facă față în maniera tradițională provocărilor curente	Stimularea dezvoltării orașelor din Regiunea Nord-Est prin utilizarea tehnologiilor inovative
---	-------------------	--	---

Conform statisticilor, până în anul 2050, două treimi din populația lumii va trăi în orașe, consumând peste 70% din energia globală și generând la fel de mult gaze cu efect de seră. Pe măsură ce populația orașului crește, cererea de servicii, dar și presiunea asupra resurselor va crește ceea ce va crea o situație de stres asupra mai multor categorii de factori, generând creșterea consumului și, implicit, a gradului de poluare a mediului înconjurător.

Această cerere crescută pune o presiune pe principalele servicii publice: energie și iluminat, apă și apă potabilă, deșeuri, mobilitate, securitate publică, educație, sănătate, cultură, turism, baze de date urbane și alte servicii care sunt esențiale pentru prosperitatea și durabilitatea unui oraș. Astfel, din ce în ce mai multe orașe se folosesc de tehnologia inovativă și digitalizare pentru îmbunătățirea situației. În Regiunea Nord-Est nivelul general de cunoaștere cu privire la conceptul „smart city” este într-o fază incipientă, fapt ce se reflectă în gradul redus de implementare de proiecte ce utilizează pe scară largă tehnologii „smart”. În anul 2017, ARSC a lansat Harta Proiectelor Smart City, un program pilot prin care fiecare primărie din România își poate prezenta stadiul de implementare a proiectelor Smart City. Reducerea consumului general de energie și materiale prin utilizarea tehnologiilor „smart”, proiectarea inteligentă a dezvoltării localităților, sunt metode prin care orașele din regiune, sub coordonarea unei administrații „smart” pot atinge sinergia necesară pentru o dezvoltare durabilă.

5	Eficiență energetică	Poluarea zonelor urbane ca urmare a consumului de energie ridicat în clădiri	Adaptarea Regiunii Nord-Est la provocările globale privind schimbarea modului în care sunt produse și consumate energia și utilizarea resurselor europene pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
---	-----------------------------	--	---

Ținta României de eficiență energetică pentru anul 2020 a fost de 43 Mtep, exprimată în consum de energie primară (30,3 Mtep exprimate în consumul final de energie).

Pentru anul 2030 România țintește un consum primar de energie de 32,3 Mtep, respectiv un consum final de energie de 25,7 Mtep, obținând astfel economii de energie de 45,1%, raportate la consumul primar aferent anului 2030, respectiv de 40,4% pentru consumul final de energie, comparativ cu scenariul de referință PRIMES 2007.

Sectorul clădirilor este unul dintre cei mai importanți consumatori de energie la nivel național. Conform Strategiei naționale de renovare pe termen lung, consumul final de energie în sectorul de construcții reprezintă 42% din totalul consumului final de energie, din care 34% reprezintă clădiri rezidențiale, iar restul (aproximativ 8%) clădiri comerciale și publice. De asemenea, sectorul clădirilor emite și cele mai multe emisii cu gaze de efect de seră. La nivelul unei clădiri, consumul de energie termică pentru încălzire și pentru asigurarea necesarului de apă caldă menajeră reprezintă aproximativ 70% din consumul total de resurse energetice.

La nivelul eficienței energetice, în Regiunea Nord-Est se vor finanța intervențiile în clădiri publice și rezidențiale.

Renovarea clădirilor în vederea creșterii eficienței energetice, investițiile în sistemele de încălzire centralizată pentru îmbunătățirea serviciilor de încălzire și dezvoltarea sistemelor de răcire centralizată vor sprijini tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Proiectele vor fi finanțate în baza Planurilor locale de Acțiune pentru Energie Durabilă sau altor strategii în care se propun măsuri pentru creșterea eficienței energetice.

6	Încalzirea centralizat ă	Poluarea zonelor urbane ca urmare a creșterii emisiilor din instalațiile de încălzire locale	Îmbunătățirea încălzirii la domiciliu cu accent pe combustibili alternativi
Încalzirea rezidențială reprezintă 78% din consumul de energie, în vreme ce răcirea reprezintă doar circa 1%. Serviciul public de alimentare cu energie termică în România se realizează în sistem centralizat, prin centrale termice și centrale electrice de termoficare, care furnizează energie termică pentru un oraș, o zonă a orașului sau un cartier. Serviciul public se realizează prin intermediul infrastructurii tehnico-edilitare specifice, aparținând, de regulă, domeniului public sau privat al autorității administrației publice locale ori asociației de dezvoltare comunitară. Sistemul de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) reprezintă ansamblul instalațiilor tehnologice, echipamentelor și construcțiilor, situate într-o zonă precis delimitată, legate printr-un proces tehnologic și funcțional comun, destinate producerii, transportului și distribuției energiei termice, prin rețele termice, pentru cel puțin 2 utilizatori. În ultimii 20 de ani, sistemul se confruntă cu debranșări masive ale consumatorilor, aceștia alegând soluții individuale de încălzire. Din totalul locuințelor, numai cca. 1,2 milioane sunt racordate la SACET-uri. O treime din locuințele României (aproape 2,5 mil) se încălzesc direct cu gaz natural, folosind centrale de apartament, dar și sobe cu randamente extrem de scăzute (cel puțin 250.000 de locuințe). Aproximativ 3,5 mil. locuințe folosesc combustibil solid –majoritatea lemne, dar și cărbune –arse în sobe cu randament foarte scăzut. Restul locuințelor sunt încălzite cu combustibili lichizi (păcură, motorină sau GPL) sau energie electrică.			
7	Mobilitate urbană și interconectivitate regională	Poluare excesivă a zonelor urbane ca urmare a utilizării prioritare a transportului personal cu mașina, în defavoarea mijloacelor de transport ecologice	Creșterea calității și atractivității transportului public de călători și a modurilor prietenoase cu mediul în vederea reducerii emisiilor poluante și a congestiei din orașe
Mobilitatea urbană este slab dezvoltată în toată România, fiind afectată de subfinanțare, de organizarea și planificarea necorespunzătoare a sectorului și de slaba capacitate administrativă a autorităților publice și furnizorilor locali, precum și de calitatea slabă a planurilor de mobilitate urbană și a punerii în aplicare cu întârziere a proiectelor existente. Slaba planificare a mobilității urbane durabile generează poluare și congestie în orașe. Transporturile și industria sunt sectoarele cu cea mai mare pondere în consumul final de energie după cel rezidențial. În perioada 2014-2020 s-au făcut pași importanți în ceea ce privește mobilitatea urbană în regiune prin accesarea de fonduri prin POR 2014-2020 pentru mobilitate urbană, punându-se un accent deosebit pe dezvoltarea transportului public electric: tramvaie, troleibuze sau autobuze electrice, dar și pe transportul public alternativ – piste de biciclete și alei pietonale, pe baza planificării investițiilor din Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă. În Regiunea Nord-Est calitatea transportului public rămâne problematică, aceasta neavând un sistem de transport public bine dezvoltat, cu valori limitate în termeni de linii de transport public, pasageri transportați, confort pentru călători. În Regiunea Nord-Est doar aproximativ jumătate din orașe au un sistem propriu de transport public urban de călători sau investesc în prezent pentru introducerea lui. În majoritatea orașelor, transportul public de pasageri se face cu autobuze și/sau microbuze pe combustibili tradiționali (benzină sau motorină), aflate în proprietate privată sau publică. În Regiunea Nord-Est infrastructura pentru biciclete este slab dezvoltată. Va fi nevoie în primul rând extinderea infrastructurii pentru biciclete (inclusiv dotări aferente: parcări, sisteme închiriat biciclete, stații „self care”, etc.). De asemenea, trebuie susținut în continuare procesul de pietonizare, mai ales a zonelor centrale, dar se resimte nevoia de a interveni și în zonele rezidențiale, pentru a crea legături cu zonele centrale și trasee integrate. Se vor finanța proiecte în baza Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă. Folosind o abordare bazată pe colaborarea voluntară dintre județe / municipii reședință de județ/orașe din Regiunea Nord-Est, se propune înființarea unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară Regională de Transport, cu rolul de a coordona dezvoltarea, implementarea și evaluarea politicii de			

transport de persoane și a mobilității la nivel regional. Un astfel de proiect vine să răspundă unei conectivități insuficiente între orașe și în zonele înconjurătoare acestora:
Sistemul de transport public regional se va finanța în baza unui analize regionale cu privire la mobilitatea bunurilor și persoanelor. Prioritare vor fi rutele care leagă între ele aglomerările urbane în baza unei liste de proiecte.

8	Regenerare urbană	Existența a numeroase areale urbane degradate Obiectiv specific: O abordare verde pentru revitalizarea orașelor și a cartierelor lor	Regândirea planificării spațiale a orașelor pentru creșterea calității vieții locuitorilor și reducerea poluării aerului este una din direcțiile de investiții stipulate de Agenda 2030
---	--------------------------	--	---

Orașe și comunități durabile, este reducerea impactului negativ pe cap de locuitor al mediului înconjurător, prin acordarea unei atenții speciale calității aerului, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, inclusive și accesibile.

Viziunea Uniunii Europene consideră soluțiile verzi drept măsuri sustenabile: și este exprimată în politici și strategii promovate de Uniunea Europeană: Strategia pentru Infrastructuri Verzi, Strategia Uniunii Europene pentru Biodiversitate 2020.

Fiecare oraș are porțiuni de teren slab utilizate/degradate/abandonate sau zone urbane neamenajate, majoritatea dintre acestea fiind adesea rezultatul schimbărilor la nivelul creșterii urbane și gradului de productivitate. Spațiile verzi fac parte din rețeaua de bază a comunității și sunt utilizate de toți cetățenii, indiferent de statutul lor economic. Refacerea acestora are ca obiectiv creșterea gradului de atractivitate, se înscrie în procesul general de regenerare urbană, și presupune renovarea, în paralel, a ansamblurilor rezidențiale vechi sau a celor istorice și refacerea infrastructurii, ca o condiție esențială a creșterii calității vieții populației.

În ceea ce privește suprafața spațiilor verzi în interiorul orașelor, legislația în vigoare recomandă un minimum de 26 m²/locuitor de spațiu verde. În prezent, în Regiunea Vest suprafața medie a spațiilor verzi este sub media națională și mult sub media europeană. Suprafața spațiului verde în mediul urban este încă redusă și slab amenajată.

9	Accesibilitatea regională la rețeaua TEN-T	Infrastructura rutieră regională este încă într-o stare generală insuficient conectată la rețeaua TEN-T	Crearea unui sistem de transport modern care să răspundă nevoilor de dezvoltare economică și adecvată nevoilor unei societăți mobile, prin creșterea conectivității și accesibilității în / și din Regiunea Nord-Est
---	---	---	--

O infrastructură de transport modernă și eficientă creează condiții favorabile creșterii atractivității investiționale a regiunii și permite diseminarea spațială a beneficiilor legate de dezvoltarea socio-economică continuă. În ciuda resurselor financiare considerabile alocate, rețeaua rutieră din România este una dintre cele mai puțin dezvoltate din UE.

Conectivitatea în interiorul Regiunii Nord-Est, în special între zonele urbane, rămâne destul de scăzută. Proiectele prioritare referitoare la infrastructura de transport propuse la nivel regional vor aduce îmbunătățiri semnificative în domeniul accesibilității și deschiderii accesului inclusiv pentru zone izolate ale regiunii la centrele de dezvoltare. Investițiile strategice în reconfigurarea infrastructurii de transport, din zona marilor orașe care să contribuie semnificativ la decongestionarea traficului pe arterele principale, vor avea efect direct asupra îmbunătățirea traficului interurban, între orașe și zona lor funcțională, contribuind la creșterea accesibilității regionale.

Un aspect important legat de proiectele de transport este siguranța circulației. Creșterea numărului persoanelor rănite și decedate în accidente rutiere este cauzată atât de expansiunea rapidă în ultimii ani a utilizării autoturismelor, dar și de calitatea drumurilor.

În Regiunea Nord-Est, se înregistrează una din cele mai ridicate valori de la nivelul regiunilor din România cu privire la numărul de victime din accidente rutiere. O atenție deosebită se va acorda proiectelor care au rolul de a decongestiona traficul și de a reduce blocajele, precum și de a asigura conexiunile directe necesare la treceri de frontieră, aeroporturi, terminale de marfă, centre logistice, alte zone de activitate economică sau care asigură completarea rețelei prin asigurarea conectivității

unor moduri diferite de transport. Se va organiza un apel necompetitiv, pe baza prioritizării la nivel de CDR și validării cu Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, prioritar fiind proiectele pregătite cu ajutorul POAT 2014-2020.

10	Educație	Accesul la o educație de calitate este inegal, iar dobândirea competențelor de bază și digitale este încă limitată	Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate în educație și dezvoltarea în permanență la nivel regional a aptitudinilor / competențelor populației ca urmare a schimbării tiparelor economice
-----------	-----------------	--	--

Față de UE în România există o slabă performanță a sistemului de învățământ și de formare și cheltuielile pentru educație sunt cele mai mici din UE. Participarea redusă la învățământul preșcolar împiedică dezvoltarea competențelor cognitive și sociale. Rata de părăsire timpurie a școlii rămâne ridicată, iar nivelurile de instruire în ceea ce privește competențele de bază sunt scăzute și nu se îmbunătățesc. Calitatea învățământului superior și a educației și formării profesionale, precum și relevanța pe piața forței de muncă a acestora se confruntă cu provocări, iar accesul adulților la educație este limitat. Regiunea Nord-Est nu este economic sustenabilă cu valorile prezente ale participării în educație, în special la nivelul indicatorilor de participare în învățământul secundar superior și în învățământul terțiar.

Se înregistrează întârzieri în ceea ce privește modernizarea rețelei de școli.

În perioada 2011-2017 a avut loc o reducere a numărului total de unități de învățământ. O scădere semnificativă s-a înregistrat în cadrul unităților de învățământ antepreșcolar și preșcolar. La nivelul Regiunii Nord-Est se constată o distribuție inegală a școlilor la nivel județean, județul Timiș ocupând primul loc, ca infrastructura educațională, la toate categoriile de învățământ. Regiunea Nord-Est a înregistrat o scădere a unităților școlare în anul 2018 față de 2007, conform datelor disponibile pe INS. Numărul unităților de învățământ a fost redus pentru toate ciclurile de învățământ în special în învățământul preșcolar. În privința infrastructurii, se observă creșterea cu 17,01% a sălilor de clasă și cu 18% a laboratoarelor în 2018 față de 2007, respectiv scăderea numărului de săli de gimnastică cu 8%. Evaluările de impact ale POR privind infrastructura educațională confirmă importanța investițiilor și modernizarea infrastructurii de educație pentru a asigura sustenabilitatea din perspectiva cererii reale previzionate pe termen lung. Sunt necesare noi strategii pentru a se asigura că toate persoanele considerate în deplină sănătate dobândesc până la împlinirea vârstei de 18 ani un set semnificativ de aptitudini profesionale, tehnice sau academice. Aceste investiții în infrastructură, împreună cu alte măsuri de stimulare a retenției în sistem, conduc și la reducerea abandonului școlar prin crearea unui mediu atractiv pentru copii. Cu toate că pe perioada 2014-2020, în Regiunea Nord-Est pe POR au fost depuse proiecte pentru 129 unități școlare, din care 39 de creșe și grădinițe, 59 de școli din învățământul primar și gimnazial, 25 licee și licee tehnologice și 6 universități, de care au beneficiat circa 50.000 elevi din 47 de localități ale regiunii, din care 27 situate în mediul urban, necesitatea investițiilor în infrastructură pentru asigurarea accesului la servicii de calitate este în continuare foarte mare. În cele două perioade de programare (2007-2013 și 2014-2020) numărul total al unităților de infrastructură școlară care au beneficiat/vor beneficia de sprijin nerambursabil reprezintă aproximativ o treime din numărul total al unităților din Regiunea Nord-Est.

11	Turism	Lipsa unei identități turistice regionale	Identificarea nișelor de turism și formularea unei oferte turistice agregate în Regiunea Nord-Est
-----------	---------------	---	---

Din punct de vedere al resurselor turistice și a tipurilor de turism practicate, Regiunea Nord-Est se caracterizează prin varietate și omogenitate. În Regiunea Nord-Est există un potențial de a dezvolta și susține produsele tradiționale, dintre care unele pot fi organizate și comercializate în mod integrat - una dintre nișele cu potențial mare de dezvoltare este turismul gastronomic și enologic, turismul de aventură. Oferta din Regiunea Nord-Est trebuie să se adreseze cu precădere unuia dintre cei mai importanți clienți - familia, un segment în creștere în termeni de durată a sejurului și a volumului încasărilor. Sectorul turismului trebuie să fie dezvoltat în același timp cu sectorul infrastructurii, în special, de transporturi, deoarece accesibilitatea spre anumite obiective sau zone turistice este vitală pentru atragerea fluxurilor de turiști și implicit punerea în valoare a patrimoniului natural și antropic. Regiunea Nord-Est este puțin și slab valorificată în ceea ce privesc elementele de patrimoniu cultural sau natural, care să genereze fluxuri turistice importante. Cu toate acestea, există premise pentru

dezvoltarea turistică în toate formele, prin punerea în valoare și integrarea mai multor elemente de patrimoniu cu mediul natural, dar și prin asocierea cu servicii turistice. Investițiile în patrimoniul natural, alături de cele în patrimoniul cultural antropoc cu potențial turistic și integrarea lor în circuite turistice pot aduce plus valoare regiunii din punct de vedere turistic. Pentru extinderea sejurului turistic în orașe, alături de dezvoltarea unui portofoliu de evenimente este importantă și punerea în valoare în orașe a principalelor elemente de patrimoniu cultural antropoc care pot atrage turiști, împreună cu investiții în creșterea calității spațiilor publice. Se va finanța în baza unei strategii integrate. Se are în vedere dezvoltarea unui proiect fanion la nivel regional. Se vor finanța prin apeluri necompetitive taberele și infrastructurile și serviciile de turism pregătite prin POAT 2014-2020.

12	Cultură	Slaba capacitate de a valorifica economic și social cultura	Promovarea culturii în toate domeniile din regiune și oferirea unei game largi de facilități de petrecere a timpului liber
----	----------------	---	--

Sunt considerate activități culturale toate tipurile de activități bazate pe valori culturale și/sau pe expresii artistice, incluzând activități orientate sau nu către piață, cu caracter comercial sau nu și realizate de orice tip de producător sau de structură (de individ, grup de amatori sau de profesioniști, organizații, societăți comerciale, instituții publice). Și în mediul urban și în cel rural există o criză de spații în care cetățenii să își poată petrece timpul liber. Fie că este vorba de parcuri, terenuri de sport, piețe, zone pietonale, spații de agrement (ștranduri, parcuri, grădină botanică, grădină zoologică, etc.), acestea au un rol important în creșterea calității vieții locuitorilor. De asemenea, există posibilități reduse în special în orașele mici de a participa la evenimente culturale. Punerea în valoare a patrimoniului cultural antropoc cu potențial turistic din regiune, poate întări identitatea regiunii, contribui la creșterea coeziunii teritoriale și poate fi o sursă importantă pentru dezvoltarea unor evenimente culturale, mai ales că Regiunea Nord-Est deține un patrimoniu cultural antropoc unic caracterizat prin diversitate. Cu toate că au fost realizate investiții pentru conservarea și punerea sa în valoare și în perioadele anterioare de finanțare, nevoia de investiții este mare, pentru că majoritatea sunt în stare de degradare și nu sunt integrate în circuite turistice. Crearea unor muzee/centre expoziționale moderne, interactive, adresate tuturor categoriilor sociale și grupurilor de vârstă și reabilitarea celor existente ar aduce beneficii vieții culturale prin diversitate și ar contribui la întărirea rolului cultural al regiunii.

13	Aspectele de mediu din perspectiva Programului Operațional Regional Nord-Est 2021-2027	Proiectele finanțate prin POR au potențialul de a contribui la îmbunătățirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluții care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluții compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime. Aceste soluții includ: • Reducerea impactului asupra ariilor protejate și menținerea / refacerea conectivității coridoarelor ecologice; • Extinderea coridoarelor ecologice în mediul urban; • Măsuri de identificare și protejare a animalelor sălbatice ce se adăpostesc în clădirile supuse reabilitării; • Implementarea în mediul urban de soluții tip acoperiș verde, pereți verzi sau grădini urbane; • Îmbunătățirea condițiilor de habitat pentru speciile de faună sălbatică din mediul urban (ex: adăposturi artificiale pentru lilieci și păsări, amenajarea spațiilor verzi în scopul susținerii unor specii protejate sau polenizatori). Proiectele de reabilitare / modernizare / extindere a infrastructurilor de transport finanțate prin POR vor identifica toate presiunile existente și potențialele amenințări asupra infrastructurii verzi și vor include	
----	---	---	--

		măsuri pentru reducerea / evitarea impacturilor semnificative. O atenție importantă va fi acordată refacerii conectivității ecologice în zona coridoarelor ecologice. Proiectarea măsurilor de menținere/refacere a conectivității ecologice, pentru fiecare proiect finanțat prin POR, se va realiza într-o manieră integrată ținând cont de impactul cumulat cu alte presiuni și amenințări din zona de implementare a proiectelor, precum și de contribuția schimbărilor climatice. Măsurile de evitare a fragmentării și/sau de defragmentare trebuie să fie eficiente la nivelul coridorului ecologic și nu doar la nivelul zonei de proiect.
--	--	--

Tab. 5

Strategia programului are rolul de a sprijini obiectivele de politică asumate la nivel de UE prin intermediul unor tipuri de investiții care să contribuie la competitivitatea regională, inovare și digitalizare, eficiență energetică, mobilitate și conectivitate.

4.2 Axe prioritare și obiective specifice de dezvoltare regională

Prioritățile, obiectivele specifice și măsurile sunt corelate cu obiectivele de politică ale politicii de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027: stimularea convergenței economice și sociale, sprijinirea regiunilor să valorifice pe deplin globalizarea, înzestrarea cu instrumente adecvate pentru o creștere solidă și durabilă. Toate regiunile rămân eligibile pentru finanțare prin politica de coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate.

Conform Programului Operațional Regional Nord-Est, V6-10.12.2021, Regiunea Nord-Est își propune pentru anul 2030 următoarele elemente de ordin strategic:

- *viziunea*: regiunea NE - un spațiu competitiv, durabil, rezilient și incluziv, unde cetățenii își vor dori să locuiască, să lucreze și să investească.

- *obiectivul general*: derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate bazate pe un proces inteligent, durabil și incluziv de creștere economică, care să conducă la creșterea calității vieții și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

Prioritățile de dezvoltare a regiunii sunt:

1. Dezvoltarea IMMurilor și a infrastructurii fizice,
2. Dezvoltarea turismului,
3. Dezvoltarea rurală,
4. Resurse umane,
5. Mediu.

Pentru perioada 2021–2027, în cadrul Programului Operațional Regional Nord-Est solicitanții din Regiunea Nord-Est vor putea accesa o gamă largă de intervenții, în cadrul celor 5 Obiective de Politică propuse de Regulamentul Comun al UE privind Fondurile de Coeziune, după cum urmează:

Nr. Crt.	Obiective de politică	Prioritatea	Obiectiv specific - Măsuri
----------	-----------------------	-------------	----------------------------

1.	OP 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității regionale TIC. Minim 25% din FEDR	Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice.	-Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate; -Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice; -Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive; -Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.
		Prioritatea 2: O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată	Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice.
2.	OP 2 - O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile. Minim 30% din FEDR	Prioritatea 3: O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	- Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră; - Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare.
		Prioritatea 4: O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă	Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii nete de carbon.
3.	OP 3 - O Europă mai conectată, prin creșterea mobilității	Prioritatea 5: O regiune accesibilă	Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere .
4.	OP 4 - O Europă mai socială și mai incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Prioritatea 6: O regiune educată și incluzivă	-Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online. - Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială
5.	OP 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin	Prioritatea 7:	Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum

	<i>promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale.</i>	O regiune atractivă	și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane.
Prioritatea 8 Asistență tehnică Intervențiile în domeniul asistenței tehnice vizează asigurarea funcționării sistemului de management și asigurarea vizibilității programului, cu accent pe profesionalizarea personalului, pe comunicare și informare, îmbunătățirea capacității de implementare inclusiv la nivelul beneficiarilor, precum și pe asigurarea unui cadru partenerial transparent.			

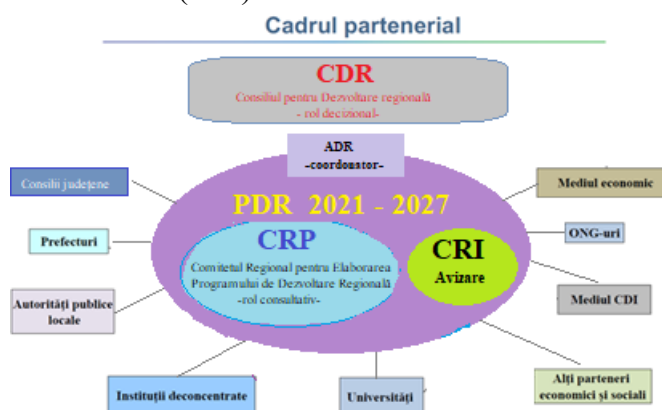
4.3 Parteneriate

În Regiunea Nord-Est structurile parteneriale sunt constituite în conformitate cu prevederile Legii 315/2004, cu modificările ulterioare. De asemenea, se iau în considerare:

- ✧ Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR) al Regiunii de Dezvoltare Nord-Est;
- ✧ Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) 2021-2027;
- ✧ Regulament privind organizarea și funcționarea Consorțiului Regional de Inovare (CRI) în Regiunea Nord-Est.

Astfel, relații parteneriale se stabilesc la nivelul:

- Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR)
- Comitetului Regional pentru elaborarea PDR (CRP)
- Consorțiului Regional de Inovare (CRI)

Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) este organismul regional deliberativ, fără personalitate juridică, care este constituit și funcționează pe principii parteneriale la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, în scopul coordonării activităților de elaborare și monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regională.

Comitetul Regional pentru elaborarea PDR 2021-2027 (CRP) are rol consultativ, reprezentând cadrul larg partenerial al CDR pentru elaborarea și avizarea PDR și are în componența sa ca membri titulari sau supleanți, reprezentanți, la nivel decizional, ai ADR, ai compartimentelor de dezvoltare rurală județene ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale precum și ai altor servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, reprezentanți ai instituției prefectului, consiliilor județene, consiliilor locale, ai societății civile, precum și reprezentanți ai altor

organizații cu activitate relevantă la nivel regional în diverse domenii specifice. CRP este coordonat de ADR Nord-Est care asigură și secretariatul acestuia.

Componența structurilor partenariale prevăzute în Regulamentul Cadru al Comitetelor Regionale sunt:

- Grupurile tematice regionale (GTR)
- Grupurile de lucru subregionale (GLSR)

Grupurile tematice regionale (GTR) stabilite la nivelul Regiunii Nord-Est sunt cu structura corelată cu obiectivele de politică (OP) de la nivel european pentru perioada 2021-2027:

- Competitivitate, inovare și transfer tehnologic, digitalizare (OP1);
- Mediu și schimbări climatice, eficiență energetică, mobilitate (OP2);
- Infrastructura regională de transport (OP3);
- Educație, ocuparea forței de muncă, sănătate, servicii sociale (OP4);
- Turism, cultură, patrimoniu cultural (OP5);
- Administrație și bună guvernare.

Grupurile de lucru subregionale (GLSR) sunt organizate la nivel județean, organizate în funcție de prioritățile regionale de dezvoltare. Atribuțiile grupurilor tematice regionale și grupurilor de lucru subregionale sunt de a examina analizele economice și sociale și problemele majore identificate la nivel județean, obiectivele de dezvoltare stabilite și strategia pentru realizarea acestora. Acestea contribuie la realizarea documentelor necesare elaborării PDR și formulează recomandări și propuneri care sunt transmise CRP.

Parteneriatul regional este compus din membrii titulari și membri supleanți, reprezentanți ai ADR Nord-Est astfel:

- Consilii județene și Primării de municipii și orașe;
- Servicii și instituții județene publice (Agenții pentru ocuparea forței de muncă, pentru protecția mediului, direcții de asistență socială, direcții de cultură);
- Inspectorate școlare, Universități, licee, institute de cercetare;
- Camere de comerț și industrie, întreprinderi mari;
- Direcții regionale de drumuri și poduri, căi ferate, aeroporturi;
- Grupuri de acțiune locală (GAL-uri), organizații de cooperare transfrontalieră, dezvoltarea turismului;
- Organizații culturale. O altă structură partenerială inițiată la nivelul Regiunii Nord-Est este Consorțiul Regional de Inovare, constituit în conformitate cu prevederile din Metodologia pentru elaborarea Documentului Cadru pentru Strategia de Cercetare și Inovare Regională pentru Specializare Inteligentă, emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP).

Membri titulari sau supleanți, la nivel decizional, de la:

- ✓ ADR Nord-Est
- ✓ Consilii județene / prefecturi / municipii / orașe
- ✓ Direcția Regională de Statistică Regiunea Nord-Est
- ✓ Grupurilor tematice regionale (GTR)
- ✓ Grupurilor de lucru subregionale (GLSR)

-
- ✓ Universități
 - ✓ Mediului de afaceri
 - ✓ Patronate / sindicate
 - ✓ Societate civilă
 - ✓ Alte instituții și organizații cu reprezentare în Regiunea Nord-Est

Comitetul Regional de Planificare este o structură cu rol consultativ, reprezentând cadrul larg partenerial al Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord - Est (CDR Nord-Est) implicat în elaborarea și avizarea Planului pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Nord-Est.

Rolul principal al Consorțiului Regional de Inovare al Regiunii Nord-Est este de a coordona elaborarea și implementarea Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă VEST (RIS3), de a aviza rapoartele de implementare, monitorizare și evaluare și de a aviza portofoliul de proiecte prioritare.

Componenta structurii parteneriale este prevăzută în Regulamentul privind organizarea și Funcționarea Consorțiului Regional de Inovare în Regiunea Nord-Est și este format din reprezentanții următoarelor categorii de instituții/entități/organizații:

- Instituții de învățământ superior de stat acreditate și structuri de cercetare-dezvoltare ale acestora;
- Institute de cercetare – dezvoltare, care operează (au sediul central sau filiala cu personalitate juridică) în Regiunea Nord-Est;
- Institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare din subordinea Academiei Române sau a academiilor de ramură;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca instituții publice ori de drept public;
- Alte instituții publice sau de drept public care au ca obiect de activitate și cercetarea-dezvoltarea ori structuri ale acestora legal constituite;
- Institute sau centre de cercetare-dezvoltare fără scop patrimonial, recunoscute de utilitate publică;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial;
- Entități de management ale clusterelor; -Entități de transfer tehnologic acreditate; - Agenți economici care au activitate de CDI.

Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Nord-Est funcționează ca **Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional 2021-2027 în Regiunea Nord-Est** și a elaborat prima versiune a programului, care a fost transmisă **Comisiei Europene**. Urmează primele negocieri.

Regiunea Nord-Est are șansa de a elabora și negocia direct cu reprezentanții Comisiei propriul program operațional regional pentru perioada 2021-2027 odată cu descentralizarea managementului fondurilor europene pentru dezvoltare regională. **POR Nord-Est 2021-2027** va reprezenta *principalul instrument de finanțare din fonduri europene disponibil la nivel regional pentru zona urbană* în următoarea perioadă de programare, în care resursele financiare alocate Regiunii Nord-Est vor depăși valoarea de **1 miliard de euro**.

După aprobarea finală a programului de către Comisia Europeană (care estimăm că va avea loc anul viitor), **ADR Nord-Est** va stabili calendarul lansărilor de apeluri de proiecte și va elabora

ghidul solicitantului pentru fiecare componentă. Agenția va stabili practic la nivel regional condițiile specifice de finanțare a proiectelor.

Documentele pentru perioada de programare 2021-2027 sunt elaborate cu respectarea regulamentelor europene și a celor 5 obiective de politică prevăzute de acestea: *O Europă mai inteligentă, O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, O Europă mai conectată, O Europă mai socială și O Europă mai aproape de cetățeni.*

La elaborarea programului s-au avut în vedere totodată și documentele strategice regionale aflate în consultare publică: **Planul pentru Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Nord-Est** și **Strategia pentru Specializare Inteligentă (RIS3 Nord-Est) 2021-2027.**

În perioada de programare 2021-2027, finanțările vor fi orientate atât spre investiții cu o tipologie cunoscută, cât și spre tipologii noi de proiecte. Astfel, vor continua investițiile în *mobilitatea urbană și transportul public, amenajarea spațiilor verzi și regenerare urbană, investițiile în eficientizarea termică a clădirilor publice și rezidențiale, dezvoltarea turismului cultural și natural, realizarea unor trasee turistice, precum și în domeniul infrastructurii educaționale.* De asemenea, se vor finanța și proiecte strategice de modernizare a drumurilor județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă la rețeaua TEN-T.

Un element de noutate îl reprezintă componenta "Smart City", prin care vor fi finanțate investiții privind digitalizarea administrației publice locale și a altor investiții specifice "orașelor inteligente", din varii domenii - *mobilitate urbană, iluminat, clădiri publice, utilități edilitare, spații deschise, aplicații on-line etc.*

Mediul de afaceri va beneficia în continuare de investiții prin **Programul Operațional Regional 2021-2027**, acestea fiind orientate către cele șase domenii de specializare inteligentă identificate în **Strategia pentru Specializare Inteligentă (RIS3 Nord-Est) 2021-2027** - *Agricultură și industrie alimentară; Eficiență energetică și construcții (clădiri) sustenabile; Digitalizare, industrializare, inclusiv Industry 4.0; Industria manufacturieră și prelucrătoare; Industriile culturale și creative; Sănătatea și calitatea vieții.*

Vor fi sprijinite proiectele care vizează digitalizarea, cercetarea, transferul tehnologic, inovarea, precum și competitivitatea economică în aceste domenii.

În funcție de rezultatul negocierilor, dar și de propunerile venite din partea entităților interesate, **Programul Operațional Regional 2021-2027 Regiunea Nord-Est** poate suferi îmbunătățiri și actualizări.

În așteptarea aprobării finale a programului, colaborăm îndeaproape cu unitățile administrativ-teritoriale, pe care ne dorim să le sprijinim în identificarea și pregătirea de proiecte care să genereze un impact pozitiv real asupra dezvoltării locale și regionale.

Atenția noastră se îndreaptă totodată și către entitățile private, ale căror nevoi ne străduim să le înțelegem și să răspundem adecvat prin finanțările care vor urma.

În 2001, ADR Nord-Est inițiază formarea Asociației Naționale a Agențiilor pentru Dezvoltare Regională din România pentru care asigură presedinția.

Asociația Agențiilor pentru Dezvoltare Regională din România – ROREG - înființată în anul 2005 ca organism neguvernamental, cu directoralitate juridică de drept privat, fără caracter politic, în conformitate cu OUG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații și cu Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România.

ROREG
Asociația Agențiilor pentru Dezvoltare Regională din
România

Conform Actului Constitutiv al Asociației Agențiilor pentru Dezvoltare Regională din România, art. 7, conducerea Asociației este exercitată de un Consiliu Director format din președinte și doi vicepreședinți aleși dintre directorii Agențiilor pentru Dezvoltare Regională, în baza unor mandate cu durată de 2 ani.

Asociația ROREG are drept membri cele 8 Agenții pentru Dezvoltare Regională din fiecare regiune de dezvoltare a României:

- **Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est**
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru
- Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov

Sediul Asociației ROREG este în Timișoara, str. Proclamația de la Timișoara, nr.5, județul Timiș.

Scopul Asociației ROREG este de a reprezenta interesele celor 8 Agenții pentru Dezvoltare Regională la nivel național, cât și la nivel internațional, în vederea sprijinirii dezvoltării lor instituționale și a promovării unei abordări comune și unitare în ceea ce privește dezvoltarea regională și implementarea programelor cu finanțare europeană.

Conform Statutului Asociației ROREG, aceasta are următoarele obiective:

- Asigurarea reprezentativității la nivel național și internațional a celor 8 Agenții pentru Dezvoltare Regională;
- Întărirea capacității administrative și instituționale a Agențiilor pentru Dezvoltare Regională;
- Îmbunătățirea legislației în domeniul dezvoltării regionale în România;
- Crearea unei atitudini favorabile dezvoltării regionale în rândul cetățenilor, administrației publice locale și centrale, a altor instituții și organizații de interes public;
- Armonizarea sistemelor de organizare, lucru și comunicare între cele 8 ADR-uri și în raport cu alte instituții naționale sau internaționale;
- Formularea unor poziții comune în raport cu diverse tematici în care sunt implicate cele 8 Agenții;
- Sensibilizarea opiniei publice asupra instrumentelor pentru dezvoltare regională.

De-a lungul anilor de funcționare, Asociația ROREG a crescut constant, reușind să susțină și să promoveze la nivel național interesele comune ale ADR-urilor și să asigure reprezentativitatea regiunilor în diverse structuri naționale. De asemenea, a acumulat o bogată experiență de colaborare și cooperare între regiuni, prin dezvoltarea unor mecanisme formale armonizate de lucru și comunicare.

Pentru perioada de programare 2021-2027, activitatea Asociației ROREG va fi cu atât mai importantă cu cât cele 8 ADR-uri vor fi Autorități de Management pentru Programele Operaționale Regionale. (sursa: <https://www.roreg.eu/>).

	Asociația Europeană a Agențiilor de Dezvoltare (EURADA) reunește profesioniști din domeniul dezvoltării economice printr-o rețea vastă de 80 de membri din 23 de țări din Uniunea Europeană și din alte țări. Încă de la înființare, în 1992, rețeaua EURADA și-a propus să își conecteze membrii cu alți practicieni de dezvoltare economică, parteneri de afaceri și autorități europene cu scopul de a promova cele mai bune practici în domeniu, de a încuraja schimburile de experiență și know-how și de a sprijini proiectele de cooperare dintre agențiile de dezvoltare din mai multe țări. ADR Nord-Est este membru EURADA din anul 2003. Asociația unește pe bază de principii federale agențiile care au o misiune de dezvoltare economică a unei zone geografice și care prezintă legături semnificative cu o autoritate locală atât din punct de vedere al finanțării acesteia, cât și al obiectivelor sale. EURADA facilitează contactul cu asociațiile gemene din USA, Canada și Australia prin rețeaua INED (International Network for Economic Developers). ADR Nord-Est a fost este membru în Comitetul Director al Eurada pentru perioada 2017-2020.
	Rețeaua Europe Direct reprezintă unul din principalele instrumente folosite de Comisia Europeană pentru informarea cetățenilor și comunicarea cu aceștia la nivel local. Rețeaua cuprinde, la nivelul Uniunii Europene, 480 Centre de Informare Europe Direct, 400 de Centre de Documentare Europeană și 700 de membri Team Europe. În România, cele 31 de Centre de Informare Europe Direct, 14 Centre de Documentare Europeană și peste 20 de experți în politici europene Team Europe reprezintă interfața Comisiei cu cetățenii la nivel local și au misiunea de a promova o cetățenie europeană informată și activă. Aceste rețele oferă informații generale și specializate privind UE și fac trimitere la surse de informare specializate, conștientizează publicul și promovează dezbateră pe teme europene. În 2008, ADR Nord-Est devine membră a rețelei și creează Centrul Europe Direct Nord-Est.
	Enterprise Europe Network este o inițiativă a Comisiei Europene, fiind cea mai vastă rețea care sprijină întreprinderi, organizații suport a mediului de afaceri, institute de cercetare, universități, centre tehnologice, agenții de dezvoltare din peste 50 de țări, incluzând cele 28 state membre ale Uniunii Europene, țările candidate, țările membre ale Spațiului Economic European (inclusiv Islanda, Liechtenstein și Norvegia) și alte țări terțe. Peste 600 centre găzduiesc Rețeaua Enterprise Europe Network și oferă servicii specializate pentru sprijinirea afacerilor (informare, feedback, cooperare și internaționalizare) și sprijinirea inovării (transfer de know-how și tehnologie). ADR Nord-Est, prin consorțiul ERBSN (Eastern Romanian Business Support Network), este membru al rețelei EEN din 2015, alături de alte 5 organizații

	partenere localizate în Macroregiunea 2 a României (Regiunile Nord-Est și Sud-Est).
	Asociația Europeană pentru Educație Digitală (DLEARN) a luat naștere la începutul lui 2016, ADR Nord-Est – prin Centrul Regional de Studii – fiind unul dintre membrii fondatori. Rețeaua Europeană DLEARN este o asociație creată la inițiativa a 25 de organizații active în Europa în domeniul educației și formării digitale. Scopul său este de a îmbrățișa provocările aduse de transformarea digitală în ceea ce privește discrepanța în materie de competențe digitale și oportunitățile de educație digitală.
	Fondată în 2001 ca o rețea informală, ERRIN este astăzi o platformă bine încheagată, stabilită la Bruxelles, formată din peste 130 de organizații regionale din 24 de țări europene, dintre care majoritatea sunt reprezentate de birourile lor din Bruxelles. ADR Nord-Est a devenit membru al acestei rețele în ianuarie 2018 și parte din Consiliul de management din octombrie 2018. Membrii rețelei sunt în principal autorități regionale, universități, organizații de cercetare, camere de comerț și clustere. ERRIN lucrează cu cercetarea și inovarea într-un mod holistic, promovând abordările de cooperare de tip triplu și cvadruplu helix și importanța ecosistemelor de inovare regionale. ERRIN facilitează colaborarea regională și schimbul de cunoștințe în beneficiul tuturor membrilor și organizațiilor partenere, în vederea construirii unei Europe competitive care să sprijine creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în toate regiunile.
	<i>Centrul de Dezvoltare Socială T&CO</i> Centrul de Dezvoltare Socială T&CO este o organizație nonguvernamentală al cărei scop îl reprezintă contribuția la dezvoltarea socială durabilă a comunităților locale și regionale.
	<i>Fundația „Alături de Voi” România (ADV)</i> Fundația „Alături de Voi” România (ADV) este o organizație neguvernamentală de tip întreprindere socială de inserție, înființată în februarie 2002 de către Holt International Children’s Service USA, a cărei misiune este incluziunea persoanelor cu dizabilități și din alte grupuri vulnerabile. ADV România are sediul național în Iași și este înregistrată ca fundație românească, este independentă față de autoritățile statului, nu-și condiționează sprijinul și acțiunile de apartenențe la anumite ideologii, doctrine sau religii.
	Prin proiectul FACT - Formarea Angajaților prin Consiliere și Training, lansat pe 19 mai 2021, un număr de 652 de angajați din regiunea Nord-Est își vor îmbunătăți statutul pe piața muncii. FACT este co-finanțat prin Programul Operațional Sectorial Capital Uman 2014-2020/726/6/12/133989 și este implementat de Centrul de Dezvoltare Socială T&CO, în parteneriat cu Fundația Alături de Voi România (Partener 1) și Asociația Institutul pentru Parteneriat Social Bucovina (Partener 2), în perioada 30 martie 2021 – 29 martie 2022.

	Obiectivul general al proiectului vizează dezvoltarea capitalului uman și creșterea calității forței de muncă pentru un număr de 652 angajați, din regiunile Nord-Est pe o piață a muncii modernă, flexibilă și inclusivă, prin participarea la programe integrate de formare profesională și consiliere profesională.
ASPIR	Angajarea studenților prin Parteneriate Inovative Regionale, de la specializările Psihologie și Asistența Socială, nivel licență: <i>Obiectivul general</i> îl reprezintă creșterea șanselor de a găsi un loc de muncă pentru un număr de 282 studenți din cadrul facultăților cu profil socio-uman, respectiv Psihologie și Asistență Socială din regiunea Nord-Est, în urma participării la activități integrate: pregătire practică, consiliere și orientare în carieră, inovare socială, prin parteneriat social cu angajatorii de pe piața muncii. Prin intermediul asigurării condițiilor necesare participării studenților la stagii de practică, precum și consiliere pentru carieră, stagii efective de practică la potențiali angajatori/instituții/firme cu renume, învățare la un loc de muncă în domeniul studiilor, vizite de studii, studenții își vor însuși competențele de muncă și experiență necesare unei tranziții facile de la educație la piața muncii. <i>Obiective specifice:</i> 1. Prin intermediul parteneriatelor existente și a celor nou înființate/dezvoltate facilitarea inserției pe piața muncii a absolvenților de studii terțiare printr-o rată crescută de participare a studenților la programele (stagii de practică, internship-uri etc.). 2. Formarea de competențe practice necesare ocupării unui loc de muncă la potențialii angajatori, pentru 282 studenți. • integrarea stagiului de practică a studenților într-un domeniu conform, atât cu specializarea studentului, cât și cu profilul instituției partenere de practică, al angajatorilor, • crearea unei legături dinamice între părțile implicate în elaborarea, implementarea și monitorizarea programului individual de pregătire. • dezvoltarea în timpul facultății a competențelor inter-personale și de comunicare esențiale pe piața muncii prin familiarizarea studenților cu diverse medii organizaționale profesionale. 3. Dezvoltarea de competențe profesionale și transversale necesare pe piața muncii, și/sau pentru categoriile sociale, inclusiv cele dezavantajate determinate de mediul de proveniență, rural/urban, de etnie și cu dizabilități, prin participarea studenților la programele (ex. stagii de practică, internship-uri etc.) pentru inserția pe piața muncii, pentru 282 de studenți, dintre care 105 se vor angaja. 4. Studenții vor beneficia de activități de consiliere, orientare profesională și stagii de practică în domeniul profesional pentru care studiază • să opteze, pe baza competențelor și a propriilor nevoi pentru continuarea studiilor și/sau angajare. • participarea la programe de învățare la locul de muncă, performanțe, interactive și inovative pentru 282 de studenți și • angajarea a 105 dintre aceștia.

	5. Se urmărește astfel obținerea competențelor practice necesare studenților pentru a profesa în domeniul studiat și recompensarea membrilor grupului țintă performanți. 6. Dezvoltarea parteneriatelor cu potențialii angajatori: instituții publice si private, firme, ong-uri. Acest obiectiv urmărește punerea în contact a studenților cu potențialii angajatori, funcționari publici, oameni de afaceri și personalități din diferite domenii. Prin parteneriatele pe care le avem, dar și cele noi care se vor realiza, oferim tinerilor opțiuni de carieră din care, atât ei ,cât și angajatorii, pot acoperi nevoia de plasare pe piața muncii. 7. Dezvoltarea de noi parteneriate între Universități, partenerii de practică si potențiali angajatori ai viitorilor absolvenți vor duce la îmbunătățirea procesului educațional și facilitării accesului pe piața muncii, inclusiv prin crearea unui sistem de informare coordonată, între toate cele trei părți implicate, respectiv studenți, universitate si angajatori. Prin urmare va crește îmbunătățirea nivelului de informare, conștientizare, înțelegere și punerea în practică a acestora privind oportunitățile oferite în cadrul proiectului prin identificarea de soluții practice, viabile, inovative de îmbunătățire permanentă a accesului pe piața muncii
--	--

5. Caracterizare generală a județului Botoșani

Botoșani este județul situat în nord-estul României, în nordul regiunii Moldova, și face parte din regiunea de dezvoltare Nord-Est.

Județul Botoșani, având suprafața de 4.986 kmp (respectiv, 2,1% din teritoriul țării), se învecinează la nord cu Regiunea Cernăuți din Ucraina, la est se învecinează cu raioanele: Briceni, Edineț, Rîșcani și Glodeni din Republica Moldova, la sud cu județul Iași și la vest cu județul Suceava.

Județul Botoșani este cel mai nordic județ al țării, cu cel mai nordic oraș – Dărăbani și cea mai nordică localitate – Horodiștea.

Județul Botoșani are Capitala Botosani, 2 municipii, Botosani si Dorohoi, 5 orase- Bucecea, Darabani, Flamanzi, Saveni, Stefanesti; 70 comune cu 336 sate.

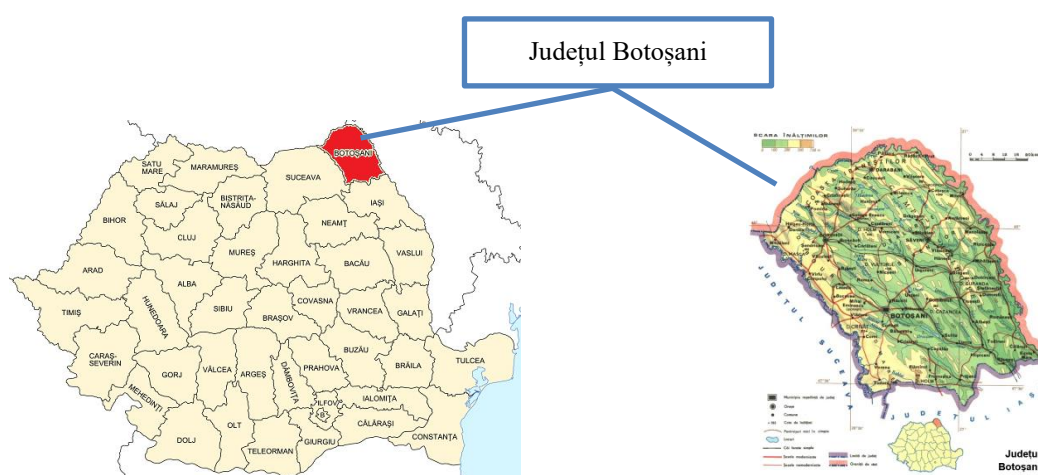

Fig. 7 Localizarea județului Botoșani pe harta României

Stema județului Botoșani a fost aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 1302/2006 privind aprobarea stemei județului Botoșani*.

Descrierea și semnificațiile elementelor însumate ale stemei județului Botoșani sunt următoarele:

Descrierea stemei:

Stema județului Botoșani se compune dintr-un scut francez, antic, tripartit în vârf.

În cartierul I, pe fond roșu, se află o coasă de aur în bară, cu lama în sus.

În cartierul II, pe fond argintiu, se află un șef negru zimțat și un rac roșu, în pal.

În cartierul III, pe fond albastru, se află trei luceferi de argint, în pal.

Semnificațiile elementelor însumate:

Coasa de aur în câmp roșu semnifică vechea stemă a ținutului și apoi a județului.

Racul roșu în câmp argintiu semnifică fostul județ Dorohoi, aflat acum în componența județului Botoșani, cu culorile inversate (rac de argint în câmp roșu).

Șeful negru zimțat semnifică pierderea, de către fostul județ Dorohoi, a Ținutului Herței.

Cei trei luceferi de argint fac referire la personalitățile de renume național și internațional născute pe teritoriul județului.

Județul Botoșani este administrat de un Consiliu Județean format din 32 consilieri. În urma alegerilor locale din 2020, Consiliul Județean este prezidat de Doina Elena Federovici de la PSD, iar componența politică a Consiliului este următoarea:

Partid	Consilieri
Partidul Social Democrat	15
Partidul Național Liberal	12
Partidul Alianța Liberalilor și Democraților	3
Partidul PRO România	2

5.1 Cadrul istoric

- (1) În perioada secolelor XIV - XVIII pe teritoriul actualului județ existau ținuturile Dorohoi și Hârlău.
- (2) Ținutul Hârlăului este atestat documentar într-un act dat de Iuga Ologul, aproximativ între 02.07.1398 și 28.11.1399, în acest document este numit boierul „*Bârlea de la Hârlău*”, unul dintre membrii sfatului domnesc.
- (3) Ținutul Dorohoi a fost menționat pentru prima dată la 06.10.1407 într-un act în care, la Liov, boierii Țării Moldovei reînnoiesc jurământul către regele polonez, Vladislav Iagello, iar printre aceștia este menționat „*Mihail de la Dorohoiu*”.
- (4) Unele surse indică prima atestare documentară a orașului Botoșani, consemnată în anul 1439 de către cronicarul Grigore Ureche în “Letopisețul Țării Moldovei”. Dezvoltându-se atât de timpuriu și fiind situat la o răscruce de drumuri, așezarea a devenit loc de schimb de mărfuri, fiind cunoscută de negustorii din cele mai îndepărtate locuri. Începând cu secolul al XV-lea, dezvoltarea pe care o cunoaște comerțul aduce orașului venituri însemnate, iar prima pecete a orașului a fost un păun cu coada răsfirată ce simboliza podoabele Doamnei Elena Rareș, cumpărate cu bani din venitul târgului. Cele trei comunități etnice, armenii, rușii lipoveni și evreii au contribuit, de-a lungul timpului, la dezvoltarea economică, culturală și arhitecturală a orașului. Multe dintre clădirile de patrimoniu ale județului au aparținut cândva unor familii înstărite aparținând comunităților de armeni și evrei. Vila Ventrura, construită la sfârșitul secolului al XIX-lea în stil neoclasic găzduiește în prezent Școala Populară de Artă și Muzeul Etnografic, în timp ce în alte clădiri de patrimoniu își desfășoară activitatea instituțiile botoșănene.
- (5) Ținutul Botoșaniului a fost atestat documentar într-o listă de încasări ale goștinei (darea de porci) în 1757. Acesta a apărut ca urmare a decăderii târgului Hârlăului și a creșterii importanței Botoșaniului și a încorporat mare parte din teritoriile fostului ținut al Hârlăului.
- (6) Pierderile teritoriale suferite de Moldova în 1775 și în 1812 duc la noi modificări ale limitelor ținutului.
- (7) În 1834 apar pentru prima dată județele ca formă de organizare administrativă în Moldova, iar în urma acestei reforme rezultă județele Botoșani și Dorohoi.
- (8) În 1938 ca urmare a reformei administrative județul Dorohoi va deveni parte a Ținutului Suceava, iar Botoșaniul va deveni parte a Ținutului Prut.
- (9) În 1944 s-a renunțat la organizarea administrativă în ținuturi.
- (10) Începând cu 1950, s-au desființat județele Botoșani și Dorohoi, acestea fiind înlocuite de Regiunea Botoșani.

(11) În 1952 a intrat în componența Regiunii Iași, iar în 1956 a fost transferată Regiunii Suceava.
(12) Județul Botoșani în forma actuală a fost înființat în 1968 prin Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României, ce stabilește reședința în municipiul Botoșani. La acea dată se organizează 66 de comune, 3 orașe (Darabani, Dorohoi și Săveni) și un municipiu.
(13) Orașul Botoșani, reședința de județ, are o istorie care începe din vremuri foarte îndepărtate. Pentru prima dată, numele reședinței de județ "Botoșani" este menționat în documentele din anul 1439, vechimea sa fiind însă mult mai mare. Din târgul Botoșaniului au izvorât nenumărate acte și hrisoave, purtând pecetile unor domnitori ca: Petru Rareș, Ștefan Tomșa, Alexandru Lăpușneanu, Eremia Movilă și alții. Celelalte orașe ale județului sunt: Darabani, Dorohoi, Săveni.

5.2 Cadrul natural

Așezare geografică

Regiunea județului Botoșani este cuprinsă între râurile Siret și Prut, în extremitatea de nord-est a țării, la granița cu Ucraina (la nord) și Republica Moldova (la est). La vest și sud se învecinează cu județele Suceava și Iași;

Relieful județului cuprinde zona de dealuri joase și zona ce coboară spre lunca Prutului. Fiind predominant deluros și nu prea variat, este compus din: Dealurile Siretului și Câmpia Jijiei Superioare, dispuse de la nord (partea deluroasă a câmpiei Jijiei, cu coline domoale ce nu depășesc 200 m), spre est (câmpia de lângă Prut) și spre vest (terasele înalte de pe malul stâng al Siretului, care fac parte din zona sud-estică a Podișului Moldovei, cu înălțimi de 300 m);

Solul

Teritoriul județului Botoșani dispune de soluri în funcție de variațiile condițiilor climatice, desfășurarea pe verticală și orizontală a reliefului, etc. Astfel, tipurile genetice de soluri au următoarea repartitie teritorială:

- Cernozimurile se întâlnesc de-a lungul Prutului la nord de Ștefănești până aproape de Mitoc, de o parte și alta a Bașeului între Mihălășeni și Săveni, iar mai la nord între Havârna și Dumeni; pe Jijia de o parte și alta a văii între Corlăteni și Ungureni, și în aval de Dângenii cu deosebire pe stânga văii.

- Pratoziomurile, sau solurile cernoziomide levigate în zona umedă, fac trecerea spre solurile de pădure, caracterizând locurile cu umiditate mai pronunțată. Aceste soluri (culmi netede, versanți în pantă lină, terase) s-au format pe lut greu sau pe argilă. Pratoziomul este bine reprezentat în Dealurile Cozancei, la est de Trușești, până aproape de Mihălășeni, dar apare și în lungul Siretului, în Dealurile Ibăneștilor, în dealurile înalte dinspre Siret, unde ajung dominante, dar apar și în Dealurile Cozancei și la est de Jijia, în Guranda, precum și în nordul județului, în Dealurile Ibăneștilor. În zonele mai înalte din Dealu Mare și din dealul Bour sunt caracteristice solurile silvestre podzolite brune și brune-gălbui care corespund condițiilor de climă rece și umedă, unui substrat alcătuit din depozite de cuvertură de la nisipuri până la argile. Solurile turboase, eutrofe, cu reacție neutră slab alcalină sunt localizate pe lunci (lunca Loznei la Dersca); lăcoviștile, situate pe versanții dealurilor Jijiei. Ele se caracterizează printr-o intensă acumulare de humus. Sărăturile (soluri halomorfe), localizate pe aluviunile văilor, dar și pe versanți, nu sunt cultivate agricol, având o fertilitate redusă.

Resurse naturale neregenerabile

- Nisipuri cuarțoase de calitate superioară, unice în țară, la Miorcani, Hudești, Suharău și Bajura (primele două sunt deja în exploatare);
- Gipsul, de la Păltiniș și Crasnaleuca, exploatare în trecut în carieră;
- Zăcămintele de sulf la Prăjeni, pe văile Teișoara și Ursoaia;
- Tuf ardezie format din cenușă vulcanică, la Hudești;
- Zăcămintele de turbă la Dersca;
- Roci de construcție:
 - calcare recifale, la Ripiceni și Stâncă-Ștefănești;
 - gresii calcaroase, la Hudești, Ibănești, Tudora, Copălău ;
 - nisipuri și pietriș de construcții în albia Siretului (la Tudora și Corni);
 - calcare oolitice (Vorona, Coșula, Măgura-Ibănești, dealul Holm, etc.),
 - argile pentru olărit, cărămizi și teracotă (Dorohoi, Mihăileni, etc.).

Rețeaua hidrografică a județului Botoșani este compusă din iazuri, care se desfășoară pe o suprafață de 3.600 ha, ceea ce face ca județul Botoșani să ocupe locul II pe țară, după județul Tulcea, ca suprafață ocupată de luciul de apă.

Bazine hidro: Bazinul mediu-superior al Siretului colectează afluenții de pe malul stâng. Bazinul mediu al Prutului: Lac de acumulare la Stâncă-Costești, pe Prut.

Bazinul mediu și superior al Jijiei: Unul din județele cu cele mai multe iazuri amenajate pe micile cursuri de apă. Iazuri mari sunt la Dracsani, Hanesti, Roma, Nicseni, Tataraseni, Stauceni. Cursurile de apă: au o direcție nord-vest, sud-est, fiind formate din Prut la est și Siret la vest, Bașeu și Jijia în centru, cu afluenții importanți: Sitna, Miletin, Dresleuca ce formează culoare depresionare largi cu lunci extinse ce brăzdează județul, determinând crearea artificială a peste 150 iazuri, utilizate pentru echilibrarea debitelor, irigații, alimentare cu apă, piscicultură. În zona localităților Stâncă - Costești a fost construit un important nod hidrotehnic, realizându-se una din cele mai mari acumulări din țară, cu un volum de 1,5 miliarde m³ apă, cu o suprafață de 1.600 ha și o lungime de 70 km.

Lacuri: Din mulțimea iazurilor, ce conferă o frumusețe aparte se pot menționa: Drăcșani (440 ha pe valea Sitnei); Negreni (304 ha pe valea Bașeu), Cal Alb; Hănești; Mileanca, Havârna.

Apele subterane de interfluvii și versanți au debite reduse (1-3 l/s) și la limita potabilității, pe alocuri chiar nepotabile.

Apele de suprafață din cadrul județului sunt reprezentate de râuri și lacuri și aparțin la două mari bazine hidrografice: Siret și Prut. Alimentarea râurilor se face în proporție de 86% din ploi și zăpezi și numai 14% din surse subterane.

Clima județului Botoșani este temperat - continentală, influențată puternic de masele de aer din estul continentului, fapt ce determină ca temperatura medie anuală să fie mai redusă decât în restul țării (8-9°C), cu precipitații variabile, cu ierni sărace în zăpadă, cu veri ce au regim scăzut de umezeală, cu vânturi predominante din nord-vest și sud-vest.

Flora

Vegetația naturală a județului Botoșani cuprinde:

- zone forestiere în nord, vest, sud-vest și în sectorul Copălău-Guranda, și
- zone de silvostepă în partea centrală, estică și sud-estică,
- vegetație specifică luncilor.

Pădurile de stejari mezofili sunt întâlnite în zona de silvostepă a județului și cuprind stejarul pedunculat, adesea în amestec cu alte specii de foioase printre care: carpenul, ulmul, părul sălbatic, uneori și jugastrul, etc. În luminișurile acestor păduri sau în jurul lor apar frecvent arbuști de felul cornului, sângerului, păducelului, porumbarului, tradafirului sălbatic ș.a. Din loc în loc în silvostepa din estul județului apar, în mijlocul pădurilor, frecvente pâlcuri de gorun. Pădurile de stejari mezofili caracterizează trei teritorii : Dealurile Cozancea – Guranda, Dealurile Siretului dintre Leorda și Vorona și jumătatea răsăriteană a Coastei Ibăneștilor între Suharău și Păltiniș. Subetajul pădurilor de gorun și fag ocupă zonele înalte din Dealurile Siretului, și anume: în partea de nord, între Leorda și Ibănești, domină pădurile de gorun, pe alocuri în amestec cu alte foioase, apariția fagului fiind rară, pe când în zona cu dealurile cele mai înalte de la sud de Vorona, cu altitudini de peste 500 m, fagul alcătuiește un masiv de mare întindere. Pe bordura nordică a Dealului Mare sunt păduri frumoase de gorun , iar pe teritoriul comunei Tudora se află o rezervație de tisă. Stratul ierbos este format din flora de mull, la care se asociază și unele specii de graminee, ca: obsiga, mărgelușa, golomățul, etc. În luncile râurilor, și îndeosebi în luncile Siretului și Prutului, apar mici păduri de sălcii și plop și o vegetație ierboasă alcătuită din pir, iarba câmpului, coada vulpii, firuța. În zona de silvostepă, pe vechile pajiști mozofile, în cea mai mare parte cultivate, cresc ierburi din categoria păiușului și a coliei. Puținele pajiști câte au mai rămas sunt degradate datorită unui pășunat intens, pe care crește: iarba bărboasă, firuța cu bulb, pirul, aliorul, pelinița, ș.a. Pe sărături se întâlnesc îndeosebi brânca sau iarba sărată, sica sau limba peștelui și alte câteva specii. Pe calcarele recifale de la Stânca-Ștefănești există o vegetație specifică cu tufe, remarcabile prin frumusețea exemplarelor.

Monumente ale naturii. În județul Botoșani sunt declarați 81 arbori monumente ale naturii, nominalizați prin HCJ nr 5/1995. Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani efectuează sistematic acțiuni de verificare a acestora pentru a constata starea de sănătate și respectarea regimului conservativ.

Fauna

Resursele de faună sunt legate de specificul vegetației, deosebindu-se:

- o faună caracteristică pădurilor, silvostepii și luncilor, și
- o faună acvatică.

Fauna pădurilor este reprezentată prin căprioară, mistreț, lup, vulpe, pisică sălbatică, iepure, veveriță, numeroase:

- specii de păsări (mierlă, sturz cântător, gaiță, pițigoi, uliu, ciocănitoare, etc.),
- specii de reptile (șarpele de pădure, vipera, șopârla, etc.).

Fauna silvostepii este reprezentată prin rozătoare (popândău, șobolan de câmp, iepure de câmp), pe seama cărora trăiește dihorul, nevăstuica, vulpea. Păsările mai comune sunt: graurul, ciocârlia de câmp, uliul porumbar, ș.a., iar dintre reptile caracteristice sunt: broasca râioasă, broasca de lac, șarpele, șopârla, etc.

Fauna luncilor este asemănătoare cu cea a silvostepii la care se adaugă o faună acvatică legată de prezența apelor curgătoare mari și lacurilor; lișița, rața sălbatică. Peștii cresc diferențiat în apele curgătoare mari și cele mici, precum și în lacuri. Râurile de câmpie fac parte din zona cleanului, pe când Prutul aparține zonei scobarului. La acestea se adaugă știuca, linul, bibanul și țiparul, iar în apele Prutului somnul și crapul. În iazuri cresc mreana, crapul selecționat, carasul argintiu, carasul auriu, dar și roșioara, ghiborțul, etc.

Mediul: Gestiunea deșeurilor reprezintă una dintre problemele cele mai acute de protecție a mediului. Pe de o parte, creșterea consumului, prezența tehnologiilor și instalațiilor încă învechite din industrie, conduce la o creștere a cantităților de deșeuri produse. Pe de altă parte, impunerea unor reguli mai stricte de gestionare a deșeurilor, achiziționarea mijloacelor de cântărire a deșeurilor de către operatori, conduc la o mai exactă apreciere cantitativă a deșeurilor gestionate, de cele mai multe ori observând o scădere accentuată a cantităților raportate față de estimările anilor precedenți. De asemenea, există mari cantități de deșeuri stocate în depozitele de deșeuri urbane și industriale, care ocupă mari suprafețe de teren și afectează calitatea mediului, în special a apelor subterane și de suprafață.

5.3 Infrastructura

Căi de acces:

Rutiere: E58 (DN29) Suceava - Botoșani - Iali, DN24C Iali - Stânca (Costești) - Rădăuți Prut (Lipcani) pe malul Prutului, DN29A Dorohoi - Rădăuți Prut - Lipcani (Rep. Moldova), DN29D Botoșani - Ștefănești - Stânca-->Moldova (Costești);

Linia ferată: Botoșani - Leorda (Dorohoi) - Verești (spre Suceava și București), Dorohoi- Trușești - Iași;

Aeroport: aeroportul de la Salcea, Suceava;

Puncte vamale: la frontiera cu Republica Moldova - Rădăuți Prut - (Lipcani) în nord și Stânca - Costești cu Republica Moldova.

5.4 Economia și Mediul de afaceri

Industria confecțiilor textile din județul Botoșani este cea mai mare din țară, atât după numărul mare de angajați din sector, cât și al fabricilor existente. În anul 2014, în județ existau aproximativ 10.000 de oameni care lucrau în cele aproximativ 100 de fabrici de confecții, care aveau de la 10 la 800 de salariați.

Prima fabrică de îmbrăcăminte a fost inaugurată pe 8 noiembrie 1948, după ce un grup de 30 de evrei stabiliți atunci în Botoșani a decis să pună bazele societății comerciale Republica.

Pe timpul regimului comunist, industria textilă a cunoscut o nouă dezvoltare, Botoșaniul având două mari fabrici, fiecare cu peste 2.000 de oameni, una la Botoșani, iar cealaltă la Dorohoi, dar și o fabrică de țesături cu peste 10.000 de angajați (Uzinele Textile Moldova) și mai multe filaturi. În anul 1979 a fost inaugurată Centrala hidroelectrică de la Stânca - Costești. Centrala hidroelectrică de la Stânca-Costești este o hidrocentrală pe râul Prut, construită în dreptul localităților Stânca(Ștefănești), Botoșani, România și Costești din Republica Moldova. Barajul Stânca - Costești a fost construit pe râul Prut, la hotarul României cu Republica Moldova, odată

cu construcția centralei hidroelectrice omonime. Barajul formează lacul de acumulare cu același nume care are o suprafață de 59 km² (este cel mai mare lac de acumulare din România).

5.5 Populația

Conform rezultatelor definitive ale Recensământului populației din 2011, județul Botoșani avea o populație stabilă de 412.626 de persoane, din acestea 209.440 de femei, reprezentând 50,76% din populație, și 203.186 de bărbați, reprezentând 49,24%, înregistrându-se o densitate de 83 de locuitori pe km². În mediul urban locuiesc 167.772 de persoane (81.487 de bărbați și 86.285 de femei), reprezentând 40,66% din populația județului, iar în mediul rural 59,34% din populație, adică 244.854 de persoane (121.699 de bărbați și 123.155 de femei).

Structura populației stabile după limba maternă în județul Botoșani se prezenta astfel: română 390.424 (94,62%), maghiară 36 (0,01%), romani 2.513 (0,61%), ucraineană 419 (0,1%), germană 19, turcă 19, rusă 159 (0,04%), italiană 20, greacă 16, armeană 3, idiș 16, altă limbă 52 (0,01%), nedeclarată 18.924 (4,59%).

Conform datelor INSSE Botoșani, la 01.01.2021 populația județului Botoșani număra 454026 locuitori.

Totodată:

- Populația după domiciliu, pe grupe de vârstă, la 1 iulie:

Județul Botoșani	Total	Pe grupe de vârstă		
		număr persoane		
		0 - 14 ani	15 - 59 ani	60 ani și peste
2015	458048	77589	284323	96136
2016	455650	75764	283312	96574
2017	454241	74240	283084	96917
2018	453172	72260	283548	97364
2019	456020	71153	287505	97362
2020	455446	69273	288636	97537

- Populația după domiciliu, pe sexe și medii la 1 iulie:

Județul Botoșani	Ambele sexe (număr persoane)			Masculin (număr persoane)			Feminin (număr persoane)			Locuitori /km ²
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	
2015	458048	198570	259478	227267	96366	130901	230781	102204	128577	91.8
2016	455650	197558	258092	226305	95844	130461	229345	101714	127631	91.4
2017	454241	196665	257576	225916	95407	130509	228325	101258	127067	91.1
2018	453172	195817	257355	225839	95030	130809	227333	100787	126546	90.9
2019	456020	195315	260705	228151	94846	133305	227869	100469	127400	91.4
2020	455446	193911	261535	228234	94100	134134	227212	99811	127401	91.3

5.6 Învățământ și educație

Conform Raportului privind starea învățământului din județul Botoșani pentru anul școlar 2020-2021, aprobat în ședința Consiliului de administrație al Inspectoratului Școlar Județean Botoșani din data de 27.09.2021, rețeaua școlară în anul școlar 2020 – 2021 a cuprins 475 unități de învățământ, după cum urmează:

- 130 unități cu personalitate juridică - învățământ de masă;
- 345 structuri arondate acestora (155 grădinițe, 125 școli primare, 65 școli gimnaziale);
- 2 unități cu personalitate juridică – învățământ special;
- 8 unități cu personalitate juridică – învățământ particular.

Nr. Crt.	PJ – nivel de școlarizare	Urban	Rural	Total
1	Grădinițe	8	0	8
2	Școli cu clasele I - VIII	21	64	85
3	Licee, colegii	21	7	28
4	Școli profesionale	1	2	3
5	Școli speciale	2	0	2
6	Învățământ particular	8	0	8
	Total	61	73	134

Scăderea constantă a populației școlare a impus luarea unor decizii privind reorganizarea rețelei școlare, precum și managementul resurselor umane în scopul creșterii calității actului educațional și al eficientizării costurilor privind drepturile salariale și administrative de la nivelul unităților de învățământ. În urma reorganizării anuale a rețelei școlare de la nivelul județului Botoșani, situația statistică se prezintă astfel:

Anul școlar	Unități de învățământ	Structuri învățământ
2017 - 2018	496	121 PJ cu 365 structuri învățământ de masă, 2 unități de învățământ special, 8 unități de învățământ particulare
2018 - 2019	492	121 PJ cu 361 structuri învățământ de masă, 2 unități de învățământ special, 8 unități de învățământ particulare
2019 - 2020	484	121 PJ cu 353 structuri învățământ de masă, 2 unități de învățământ special, 8 unități de învățământ particulare;
2020 - 2021	475	130 PJ cu 345 structuri învățământ de masă, 2 unități de învățământ special, 8 unități de învățământ particulare

Unitățile conexe ale Inspectoratului Școlar Județean Botoșani:

Nr. crt	Tip de unitate	Urban	Rural	Total
1	Casa Corpului Didactic	1	0	1
2	Clubul Sportiv Școlar	1	0	1
3	Palate și cluburi	2	0	2
4	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională	1	0	1
	Total	5	0	5

În ceea ce privește, asigurarea încadrării cu personal didactic calificat în unitățile de învățământ pentru anii școlari în județul Botoșani: În vederea atingerii obiectivului general de încadrare a unităților de învățământ cu personal didactic calificat în conformitate cu prevederile Metodologiei-cadru de mobilitate a personalului didactic din învățământul preuniversitar, ale Calendarului mobilității personalului didactic și ale Centralizatorului privind disciplinele de învățământ, domeniile și specializările, precum și probele de concurs valabile pentru încadrarea personalului didactic din învățământul preuniversitar pentru anii școlari, se impune o analiză a activităților și rezultatelor acestor activități desfășurate în anii precedenți.

Din analiză, se observă o tendință permanentă de scădere a numărului de persoane încadrate în unitățile de învățământ din județ. Această tendință este corelată cu evoluția efectivelor de elevi și preșcolari cuprinși în sistemul de învățământ, efective influențate de evoluția demografică a populației școlare.

5.7 Sănătatea și Situația Socială

Pe raza teritorială a județului Botoșani activează:

În domeniul sănătății:

- Inspectoratul Pentru Situatii De Urgenta Nicolae Iorga Al Judetului Botosani,
- Direcția de Sănătate Publică Botoșani,
- Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Botoșani,
- Spitalul Județean de Urgență „Mavromati”,
- Spitalul de Pneumoftiziologie Botoșani,
- Spitalul de Recuperare „Sf.Gheorghe”,
- Spitalul Municipal Dorohoi,
- Spitalul Județean, sectia exterioară Săveni,
- Sanatoriul de neuropsihiatrie Podriga, județul Botoșani.
- Unități de Asistență Medico-Socială: U.A.M.S. Nicolae Bălcescu, U.A.M.S. Mihăileni, U.A.M.S. Săveni, U.A.M.S. Suharau, U.A.M.S. Sulita, U.A.M.S. Stefănești, U.A.M.S. Vârfu Câmpului.
- 153 Cabinete de medicină primară,
- Furnizor de medicină primară aflați în contract cu CAS Botoșani - în număr de 149 (conform la data de 09.08.2021)
- Direcția Sanitar-Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor Botoșani,
- Casa Județeană de Pensii Botoșani,
- Serviciul Județean de Ambulanță Botoșani,
- Centrul Județean de Aparatură Medicală Botoșani,

În domeniul sportului:

- Directia Județeană Pentru Sport și Tineret Botoșani,
- Clubul Sportiv Școlar Botoșani,
- Clubul Sportiv Botoșani,
- Directia Servicii Publice, Sport și Agreement Botoșani.

Orașul Botoșani este reprezentat în Liga I de fotbal a României, de echipa F.C. Botoșani. AJF Botoșani organizează la nivel județean Liga a IV-a Botoșani și Liga a V-a Botoșani de fotbal.

Echipa de volei Pro Volei Botoșani reprezintă județul în primul eșalon valoric al voleiului feminin din România.

CORNIȘA AquaPark & Sports este întins pe o suprafață de 48 ha, la ieșirea vestică a municipiului Botoșani către Suceava, Parcul Regional de Agreement Turistic și Sportiv Cornișa și este adaptat exigențelor actuale de confort, oferă tot ce are nevoie o persoană pentru a avea o zi perfectă de relaxare, departe de ritmul alert și obositor al orașului, indiferent de anotimp.

În domeniul asistenței sociale:

- Direcția de Asistență Socială Dorohoi,
- Serviciul Public Local de Asistență Socială,
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani,

Investiții în asistență socială

Planul Național Multianual Integrat de Promovare a Sănătății și Educație pentru Sănătate a fost elaborat cu sprijinul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, Organizației Mondiale a Sănătății, UNICEF în România, Institutului Național de Sănătate Publică, Școlii Naționale de Sănătate Publică Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar. Acesta este un document-cadru care cuprinde măsuri a căror implementare în perioada 2016-2020 au avut ca rezultat direct creșterea constantă a proporției populației cu comportamente favorabile sănătății și indirect pe termen mediu și lung diminuarea ritmului de creștere a morbidității și mortalității prin boli netransmisibile în principal și reducerea poverii lor în populație. Scopul Planului a fost ca în cinci ani, proporția populației cu comportamente favorabile sănătății să crească în mod constant, în special în rândul unor categorii considerate cu riscuri pentru sănătate. Planul a fost implementat la nivelul comunităților prin programe de promovare a sănătății și educație pentru sănătate multianuale integrate. Ele propun modificarea unor comportamente ce constituie factori de risc pentru principalele boli înregistrate în România.

Categoriile de populație vizate sunt:

- copiii (preșcolari și școlari),
- persoanele din comunitățile rurale,
- persoanele din grupuri vulnerabile (indiferent de rezidență) și
- femeile însărcinate.

5.8 Cultura

Odată cu dezvoltarea economică, județul Botoșani cunoaște și evoluția culturală. În prezent, ca dovadă stau clădirile și locurile încărcate de istoria despre oamenii de cultură botoșăneni: Memorialul Ipotești, Lacul cu nuferi și pădurea ce îl înconjoară, precum și case memoriale care destăinuie detalii cu privire la viețile marilor personalități născute pe aceste meleaguri, cum ar fi Mihai Eminescu, George Enescu, Nicolae Iorga sau Ștefan Luchian.

Viața culturală a județului Botoșani este marcată de prezența a două teatre și a Filarmonicii de Stat Botoșani, care și-a început activitatea în anul 1953, primul ei director și dirijor fiind Max Webber. De asemenea, Muzeul Județean Botoșani, a cărui clădire datează din anul 1913, cu punctul de interes - Ceramica de Cucuteni, ale cărui exponate sunt incluse în marile expoziții de la Vatican, în Elveția și Polonia.

Orchestra "Rapsozii Botoșanilor" - Botoșani, instituție ce numără mai multe decenii de activitate, are în repertoriul său o multitudine de cântece populare moldovenești, române, etc. Ansamblul folcloric „Rapsozii Botosaniului” s-a bucurat pe durata a mai multor ani de prezența unor artiști remarcabili cum ar fi Sofia Vicoveanca, Laura Lavric, Daniela Condurache șamd. Artiștii ansamblului sunt recunoscuți pe plan național și internațional prin numeroasele premii câștigate.

Rețeaua instituțiilor și așezămintelor culturale din județul Botoșani cuprinde:

- ✓ Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Național Botoșani,
- ✓ Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani,
- ✓ Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga”,
- ✓ Casa Memorială “Nicolae Iorga”, Botoșani,
- ✓ Casa Memorială Mihai Eminescu din comuna Mihai Eminescu,
- ✓ Casa Memorială „George Enescu” din Liveni,
- ✓ Casa Memorială Grigore Antipa,
- ✓ Case de cultură și cămine culturale: Botoșani, Dorohoi, Darabani, Vârfu Câmpului, Bucecea, Ungureni, Corni, Avrămeni, Vorona,
- ✓ Școala Populară de Arte și Meserii Botoșani,
- ✓ Teatrul „Mihai Eminescu” ,
- ✓ Teatrul pentru Copii și Tineret „Vasilache”,
- ✓ Filarmonica de Stat Botoșani,
- ✓ Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu”,
- ✓ Biblioteca Municipală Dorohoi,
- ✓ Biblioteci Orașenești: Darabani, Săveni, Bucecea, Ștefănești, Flămânzi,
- ✓ Cinema Cine Grand și Unirea,
- ✓ Muzeul județean (Secția de etnografie) - Botoșani
- ✓ Muzeul județean (Secția de istorie și arheologie) - Botoșani
- ✓ Muzeul memorial „Octav Onicescu” din Botoșani,
- ✓ Muzeul Memorial „George Enescu” din Dorohoi
- ✓ Muzeul de Științe ale Naturii din Dorohoi,
- ✓ Muzeul de Arheologie din Săveni,
- ✓ Galeriile de Artă Plastică “Ștefan Luchian”,
- ✓ Galeriile de artă "Ștefan Luchian" - Botoșani, reprezintă Secția de Artă a Muzeului Județean,
- ✓ Atelierul de Ceramică Iacinschi,
- ✓ Capela "Sfântul Teodor Sicheotul" din Stâncești,
- ✓ Centrul Vechi din Botoșani.

Festivaluri și Evenimente Culturale în județul Botoșani

- Festivalul Național de Muzică Folk “Seri Melancolice Eminesciene”, organizat anual, la sfârșitul lunii iunie;
- Zilele Orașului Botoșani, organizat anual în a doua jumătate a lunii aprilie;
- Gala Internațională a Recitalurilor Papușărești, organizat o dată la doi ani;
- Festivalul de Datini și Obiceiuri, organizat în luna decembrie a fiecărui an;
- Summer Fest Botoșani, eveniment de muzică organizat în luna august.

5.9 Turismul

Județul Botoșani, unul dintre cele mai mari și mai vechi orașe moldovene, atestat documentar încă din 1350, este în prezent un important centru cultural, reprezentat de personalități precum Mihai Eminescu, George Enescu, Nicolae Iorga, Stefan Luchian sau Grigore Antipa.

Cu frumusețea, varietatea cadrului natural și bogăția elementelor cu caracter cultural (artistic, etnografic, istoric), județul Botoșani are un potențial turistic remarcabil. Astfel, numai Centrul Vechi Botoșani are în componența sa: Casa Ciomac Cantemir, aparținând unui târgovet armean, Casa Sillion din secolul al XIX-lea, îmbinând mai multe stiluri arhitectonice, Casa Goilav din secolele XVIII-XIX, Casa Bolfosu, cea mai veche casa boierească din oras, din jurul anilor 1800, Casa Ventura, sediul Filarmonicii, Casa Vasescu (1891, stil neoclasic), Casa Sofian, monument istoric din secolul al XIX-lea, Casa Buicliu, aflată pe Lista Monumentelor Istorice, Casa Sofian-Arapu din parcul Spitalului Județean, ridicată de Stolnicul Neculai Sofian, Casa Sommer, imobil în care a dat reprezentații trupa de teatru în care Mihai Eminescu era sufleur, Casa Ciulei, Casa Ursianu-Fischer, Casa Garabet-Ciomac, Casa Sofian, Casa Moscovici, Casa "Antipa", sfârșitul secolului al XIX-lea, Casa Manole.

Principalele obiective turistice din Botoșani

În județ există numeroase alte construcții cu valoare arhitectonică deosebită, printre care se pot menționa:

Clădirea Primăriei, construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea în stil eclectic, de influență germană.

Clădirea este restaurată între 1906-1914, iar la mijlocul sec. XVIII devine sediul Tribunalului unde Mihai Eminescu a lucrat în calitate de copist în perioada 1864 – 1865.

Așezarea fortificată de la Stâncești.

La 15 kilometri de Botoșani, în localitatea Stâncești, se află adevărate bogății arheologice ascunse de timp: cetățile traco – getice. Cele două cetăți traco – getice sunt considerate de către specialiști drept cel mai mare sistem de fortificații ale dacilor de pe teritoriul țării. Cetățile cu tezauru îngropate în măruntaiele pământului continuă să fie ascunse atât de timp, cât și de indiferența autorităților.

Busturile poetului Mihai Eminescu (sculptori Ovidiu Maitec și Gh. D. Anghel):

- Bustul lui Mihai Eminescu din parcul M. Eminescu din Botosani,

- Bustul poetului Mihai Eminescu din Piața Revoluției (în fața Teatrului Mihai Eminescu) datează din 1960, fiind opera sculptorului Ovidiu Maitec.

Casa Memorială Mihai Eminescu din comuna Mihai Eminescu, județul Botoșani se află în localitatea Ipotesti, în apropierea orașului Botosani, fiind reconsolidată la inițiativa oficialităților zonale. Aici, se regăsesc opere de valoare, însemnate documente ale diversilor carturari cu care a intrat în legătura Mihai Eminescu în anii studenției sale.

Parcul Mihai Eminescu din orașul Botoșani, județul Botoșani - unul dintre principalele obiective turistice ale orașului. Acesta are o vechime considerabilă, turiștii putând admira alei frumos amenajate, dar și un lac imens care pare ocrotit de vegetația acestuia.

Parcul „Mihai Eminescu” din Botoșani este situat pe amplasamentul grădinei Varna și găzduiește un lac artificial care poate fi străbatut cu ajutorul celor două poduri. De asemenea, în interiorul parcului turiștii pot admira mai multe statui ce încearcă să oglindească viața celor mai iubiți oameni publici de cultură, originari din Botoșani. Denumirea parcului a fost aleasă ținând cont de vizitele pe care le făcea poetul național Mihai Eminescu în ultima parte a vieții sale, fiind unul dintre cele mai îndrăgite locuri de promenadă pentru acesta.

Casa Memorială George Enescu din comuna George Enescu, județul Botoșani este casa natală a marelui compozitor, dirijor, pianist și violonist George Enescu (1881-1955), care a proiectat componistica românească pe una dintre cele mai înalte trepte ale muzicii universale. Aici George Enescu a compus prima sa opera pentru pian și vioară, „Tara Romaneasca” la doar vârsta de 5 ani. Tot aici a compus și primul său opus veritabil, Poema Română (1894) precum și cea mai renumită opera a sa este „Oedipus”, lansată în Paris la 13 martie 1936.

Casa memorială Nicolae Iorga din orașul Botoșani, județul Botoșani. În interiorul Casei Memoriale “Nicolae Iorga”, actualmente muzeu, mai există și astăzi două camere în care Nicolae Iorga a locuit împreună cu familia sa – acestea fiind o reconstrucție a locuinței vechi. Aici putem observa diferite momente ale activității savantului, piese de referință din întreaga sa operă istorică și literară.

Monumentul Răscoalei din 1907- Răscoala țărănească a început în 21 februarie (8 februarie s.v.) 1907 în Flămânzi, Botoșani și s-a răspândit, în perioada următoare, în toată țara. Principala cauză a fost nemulțumirea țăranilor legată de inechitatea deținerii pământurilor, aflat în mâinile a doar câtorva mari proprietari. Țăranii răsculați au atacat conacele arendașilor, dar arendașii nu mai erau acolo: Mochi Fischer, ca și alți arendași, s-au refugiat în Bucovina austriacă, la Cernăuți. Răscoala a fost înfrântă de guvern, iar reprimarea ei de către armată s-a soldat cu uciderea unei părți din populația rurală a țării. Monumentul este realizat în perioada comunistă, în anul 1978 de către sculptorul Gavril Covalșchi și prezintă trei secvențe ale răscoalei țăranilor din 1907.

Parcul fostului conac Moruzi cu exemplare de stejari multisecolari din Vârfu Câmpului, județul Botoșani. Conacul a fost construit în 1870 de către generalul Dimitrie P. Moruzzi zis Cneazul (1847-1916), fiul lui Panait Moruzzi și al Aglaiei Moruzzi născută Plagino (inițiatoarea fondării spitalului CARITATEA din Iași). Conacul aflat în parcul de stejari seculari a fost locuit de familie până la exproprierea din martie 1949.

Stejarul lui Cuza este de fapt un **gorun dublu**, rezultat în urma fuzionării trunchiurilor a doi goruni crescuți foarte aproape unul de altul.

Parcul Mihai Eminescu (în fosta grădină Varnav).

Stejar multiseclar situat în curtea Policlinicii din Botoșani. Arborele are o înălțime de peste 20 m, circumferința trunchiului de 6,45 m, diametrul coroanei de peste 28 m.

Plopul multiseclar Opt frați – este plopul din municipiul Botoșani, situat în curtea Policlinicii din Botoșani, un exemplar multiseclar, cunoscut de către localnici sub numele de "cei opt frați", deoarece este format din opt tulpini, care pornesc din aceeași rădăcină.

Arborele din orașul Botoșani, cu circumferința trunchiului de 1,30 m și o înălțime de 15 m.

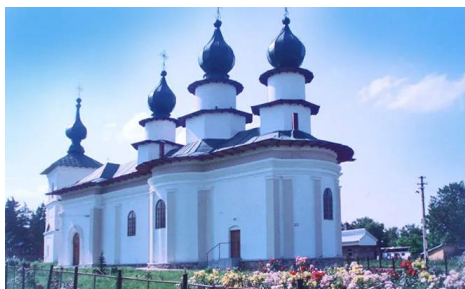
Mănăstiri si Biserici în județul Botoșani:

Mănăstirea Popauti cu Biserica "Sfantul Nicolae" (1492-1496), ctitorie a lui Stefan cel Mare, cu picturi murale interioare si cea mai veche clopotnita moldoveneasca (1496).

Mănăstirea Sihăstria Voronei din comuna Vorona, județul Botoșani este amplasata in mijlocul unei poieni, fiind inconjurata de dealuri acoperite cu paduri seculare de stejar, fagi, ulmi și frasini. Biserica manastirii Sihastria Voronei a fost construita la indemnul domnitorului Moldovei, Mihail Sturdza, in perioada 11 septembrie 1858 – 25 martie 1861, avand ctitori un grup de sase calugari, in frunte cu monahii Ioanichie si Mardarie, veniti de la schitul Cozancea.

Mănăstirea Agafton din comuna Curtești, județul Botoșani - una dintre cele mai însemnate atracții turistice ale județului Botoșani, este locul unde au vietuit surorile mamei lui Mihai Eminescu, maica Olimpiada, matusa sa, fiind stareta manastirii. În prezent este o mănăstire de maici, destul de vizitată mai ales în preajma aniversării hramului său. Mănăstirea Agafton a luat ființă în anul 1728, fiind construită la rugămințile ieromonahului Agafton. Inițial construcția sa a fost destul de mică, din lemn, aici fiind amplasat un schit călugaresc. În următorul secol, în jurul anului 1814 schitul de călugări se transformă în unul de măicuțe. În anul 1838 autoritățile se decid să construiască o biserică solidă din lemn ce va purta hramul „Pogorarea Duhului Sfânt”. De-a lungul timpului, mănăstirea a fost restaurată de mai multe ori, biserica din lemn trecând prin experiența neplăcută a unui puternic incendiu care a zguduit-o din rădăcini.

Bisericele din județul Botoșani:

- Biserica Armeano Gregoriana "Adormirea Maicii Domnului", construită în anul 1350. În sec. al XVIII lea și în al XIX -lea s-au făcut adăugiri - turnul clopotniță și pridvorul bisericii. Alături de alte biserici din județ, reprezintă un simbol al toleranței etnice existente pe aceste meleaguri. Biserica se afla in Lista Monumentelor Istorice ale județului Botosani, fiind prima biserică construită din piatră și cea mai veche biserică armenască din Europa și este situată în municipiul Botosani.
- Biserica armeano-gregoriană „Sfânta Treime” din Botoșani, ridicată în anul 1795 cu ajutorul comunității armenice din Botoșani. Turnul de clopotniță a fost finalizat în anul 1816. Aceasta se află pe lista monumentelor istorice din România, fiind inclus și Ansamblul bisericii armenesti „Sf. Treime”.
- Biserica romano-catolica Nasterea Sfantului Ioan Botezatorul, ridicata in anul 1847.
- Biserica Ortodoxa Sfanta Cuvioasa Parascheva, din anul 1815.

-
- Biserica ortodoxa de rit vechi Nasterea Maicii Domnului, in stil bizantin. Langa biserica functioneaza o scoala a lipovenilor.
 - Biserica ortodoxa Rosseti Intampinarea Domnului, in stil bizantin cu elemente neoclasice, cu o catapeteasma deosebita in zig zag.
 - Biserica ortodoxa Sfantul Gheorghe Domnesc, ridicata in 1551 de doamna Elena, sotia lui Petru Rareș.
 - Biserica ortodoxa Sfantul Ilie, biserica a Breslei Blanarilor.
 - Biserica ortodoxa Sfantul Nicolae, din 1808.
 - Biserica Uspenia Adormirea Maicii Domnului, ridicata in 1552, de Elena Rares.
 - Biserica Vovidenia Intrarea Maicii Domnului in Biserica.
 - Sinagoga Mare, construită in 1834.

5.10 Personalități importante pe plan național și internațional

În județul Botoșani s-au născut sau au activat mulți oameni de seamă care s-au afirmat pe plan național sau internațional, printre care:

Printre personalitățile județului Botoșani se regăsesc:

- Grigore Antipa (1866 – 1944), naturalist
- Emil Bobu (1927 – 2014), politician
- Demostene Botez (1893 – 1973), poet
- Dimitrie Brândză (1846 – 1895), botanist
- Mihai Eminescu (1850 – 1889), poet
- George Enescu (1881 – 1955), compozitor
- Nicolae Iorga (1871 – 1940), istoric și politician
- Ștefan Luchian (1868 – 1916), pictor
- Gheorghe Moroșanu (b. 1950), matematician
- Dimitrie Pompeiu (1873 – 1954), matematician
- Galaction Cordon (1883 – 1959), cleric ortodox
- Teoctist Arăpașu (1915 - 2007), patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

6. Prezentarea comunei Mihăileni, județul Botoșani

Mihăileni este o comună în județul Botoșani, situată în partea de Nord-Vest a județului, la limita între regiunile istorice Moldova și Bucovina, România, la 5 km de Vama Siret.

Comuna Mihăileni, județul Botoșani este formată din satele Mihăileni (reședința de comună), Pârâu Negru și Rogojești.

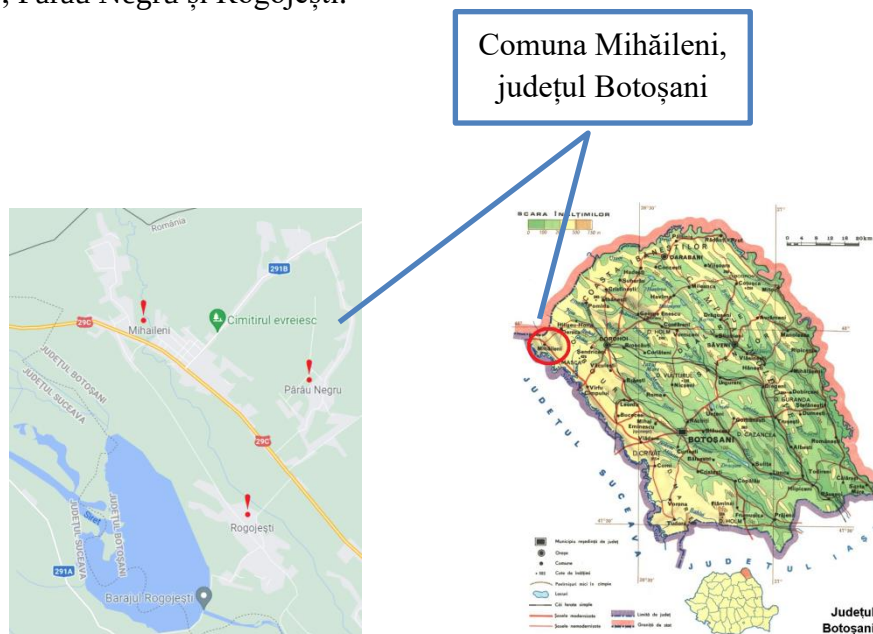

Fig.8 Localizarea comunei Mihăileni în cadrul județului Botoșani

Comuna Mihăileni, județul Botoșani se învecinează:

- la nord cu teritoriul administrativ al Ucrainei, fiind la 5 km de punctul de vamă Siret;
- la nord-est cu teritoriul administrativ al comunei Dersca;
- la est cu teritoriul administrativ al comunei Căndești;
- la sud-est cu teritoriul administrativ al comunei Vițcani;
- la sud cu teritoriul administrativ al comunei Pădureni și Lunca-Zamostea, județul Suceava;
- la vest cu teritoriul administrativ al județului Suceava.

Patrimoniul UAT Mihăileni, județul Botoșani este compus din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al UAT Mihăileni, județul Botoșani, precum și din totalitatea drepturilor și obligațiilor cu caracter patrimonial.

Inventarul bunurilor imobile din domeniul public al UAT Mihăileni, județul Botoșani, este întocmit și atestat prin Hotărârea Guvernului, nr. 971/2002, privind atestarea domeniului public al județului Botoșani, precum și al municipiului, orașelor și comunelor din județul Galați, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 41.

Inventarul bunurilor aflate în patrimoniul UAT, este întocmit și atestat prin Hotărârea Consiliului Local, nr. 27 din 15.12.2016.

Inventarul bunurilor aflate în patrimoniul UAT Mihăileni, județul Botoșani se actualizează ori de câte ori intervin evenimente de natură juridică și se publică pe pagina de internet a UAT Mihăileni, județul Botoșani în secțiunea dedicată acestui statut

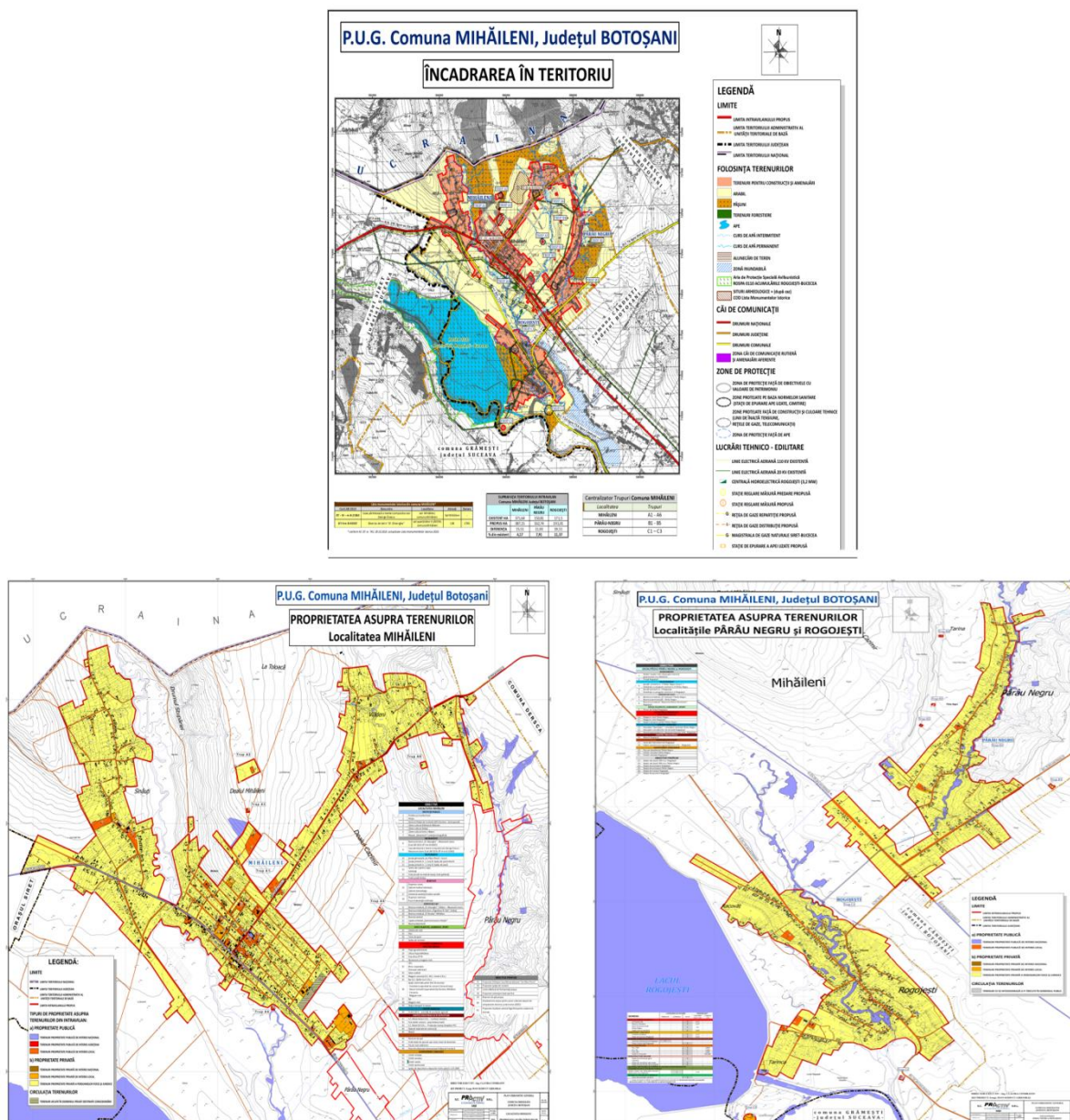
(<https://www.primariamihaileni.ro>).

Inventarul bunurilor aflate în patrimoniul UAT Mihăileni, județul Botoșani, întocmit și atestat în conformitate cu prevederile art. 289 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

Conform Planului Urbanistic General al comunei Mihăileni, suprafața terenului intravilan existent este repartizată pe localități după cum urmează:

Total Intravilan - 698,52 ha
- sat Mihăileni - 371,63 ha
- sat Pârâu Negru - 155,39 ha,
- sat Rogojești - 171,50 ha,

Conform prevederilor din Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism pentru comuna Mihăileni, județul Botoșani, încadrările în teritoriu al comunei și a localităților componente arată în felul următor:

6.1 Repere istorice

- (1) Localitatea Rogojești este menționată documentar pentru prima dată în 1397, iar *localitatea Pârâu Negru* este menționată documentar pentru prima dată în 1795.
- (2) Mihăileniul a fost oraș din 1792 până în 1945, când și-a pierdut statutul în anii comunismului. Conform monografiei orașului Mihăileni din 1932, redactată de D.Puiu și Gr. Constantinescu, Mihăileni a fost târg domnesc, preferatul domnitorului Mihail Sturdza. Era bogat. Târgul a fost înființat pentru o mână de negustori evrei, la granița cu Imperiul Habsburgic, la sfârșitul secolului al XVIII-lea. În aceea perioadă, Bucovina a fost alipită de austrieci, în 1774, iar vechiul târg fiind vecin cu Suceava s-a trezit oraș de graniță. Târgul Mihăileni sau Târgul Nou se înființează la 1792, ca urmare a deschiderii unui punct de vamă între Moldova și Bucovina, și devine, alături de alte 7 târguri din nordul Moldovei, un important centru administrativ-teritorial și comercial al zonei datorită, în special înființării punctului vamal care făcea legătura între Imperiul austro-ungar și Regatul România, devenind reședință a Ținutului Dorohoi. Această poziție și funcțiunile administrative au contribuit la dezvoltarea localității, atât prin sporirea numărului de locuitori cât și prin dezvoltarea socio-economică.
- (3) La recensământul din 1860, Mihăilenii erau oficial a 22-a localitate urbană a Moldovei, după numărul populației (3653 locuitori). Satul Rogojești și fostul sat Sinăuții de Jos (azi parte a satului Mihăileni) au făcut parte din Ducatul Bucovinei.
- (4) În 1830 moșii din zona Mihăileni sunt cumpărate de Mihail Sturdza, care în 1834 ajunge domn al Moldovei.
- (5) Târgul s-a numit Mihăileni din 1834, de când Sturdza ajunge domn. Aici se afla conacul lui. În târg erau mărfuri de primă mână în special din Austria pentru doamna lui Sturdza, care a deschis și biserică și școală și cazarmă.
- (6) Documentele descoperite afirmă că numele de Mihăileni a fost căpătat din 1835 în mod oficial, iar din 1838 Mihail Sturdza ridică aici o biserică domnească păstrată și astăzi. Totodată, organizează posturile de grăniceri, face o frumoasă cazarmă și, cu sprijinul evreilor din zonă, amenajează și o școală. Din 1932, Domnul ridică orașul la rangul de târg domnesc și îl pune capitală a județului de atunci, Dorohoi, cu o populație de peste 3000 de locuitori. Orașul beneficia în secolul XIX de două berării, de poliție încă din 1835, de farmaciști din 1848 și chiar de un spital în toată regula din 1878. Până în perioada interbelică, un austriac Sleshinger a ținut o afaceri cu mori sistematice și îngrășăminte. Erau școli de meserii, de fete și de băieți încă de la finalul secolului al XIX-lea dar și o judecătorie din 1864. La început de secol XX, populația Mihăileniului era de 5000-6000 de locuitori.
- (7) Satul Mihăileni a fost înființat prin hrisov domnesc.
- (8) Satul Rogojești și fostul sat Sinăuții de Jos (azi parte a satului Mihăileni) au făcut parte din Ducatul Bucovinei.

6.2 Așezare geografică și suprafața

Comuna Mihăileni se află în partea de Nord-Vest a județului Botoșani, la granița cu Ucraina, într-o regiune de dealuri și văi, pe malul stâng al râului Molnița și pe malul râului Siret, la o distanță de cca 60 km de municipiul Botoșani, reședința județului și la cca 50 de km de municipiul Suceava.

Satul Mihăileni - este situat la aproximativ 1,3 kilometri vest, în linie dreaptă, de malul lacului de acumulare Rogojești, fiind amplasat pe versantul estic al pârâului Molnița, respectiv pe versantul cu expoziție vestică al Dealului Cazimir.

Satul Rogojești este situat la sud - sud-vest față de satul Mihăileni, pe partea stângă a râului Siret și a lacului de acumulare Rogojești și pe partea dreaptă a pârâului Molnița. Gospodăriile sunt așezate de-a lungul drumului comunal DC 75 A și a celorlalte artere rutiere din localitate.

Satul Pârâu Negru este situat la 1,1 km est față de satul Mihăileni, pe valea Pârâului Negru care îl străbate pe întreaga lungime a localității. Gospodăriile sunt amplasate de o parte și de alta a drumului principal care străbate satul.

Relieful comunei este reprezentat de zona de dealuri a Moldovei de nord, cu văi largi, interfluvii netede și pante reduse.

Solurile larg răspândite în zona de câmpie o constituie cernoziomurile levigate zlate dezvoltate pe argile ori pe marne nestructurate chiar de la suprafață. Sunt foarte bogate în humus (6-8% la suprafață), fiind soluri agricole bune. Pe terase și versanți slab înclinați, pe depozite deluvio-proluviale, ori pe aluviuni vechi loessificate sunt răspândite cernoziomurile semicarbonatice. Pe versanții cu înclinații mai pronunțate se întâlnesc cernoziomurile de pantă.

În zona comunei se regăsesc roci de construcție argile pentru olărit, cărămizi și teracotă.

Hidrologie

Comuna Mihăileni este reprezentată de Culoarul Siretului - un teritoriu cu aspect de luncă în jumătatea sud-vestică, și de Dealurile Bour-Ibănești - cu aspect deluros în partea de nord-est. Rețeaua hidrografică și apele reprezintă o resursă naturală regenerabilă, însă vulnerabilă și limitată, fiind formată din râul Siret. Râul Siret are un regim hidrografic reglementat de existența lacului de acumulare de la Rogojești. Apele de suprafață sunt reprezentate de râuri și lacuri și aparțin la bazinul hidrografic Siret, teritoriul comunei fiind fragmentat de cursuri de apă de dimensiuni reduse: pârâul Molnița (primul mare afluent al Siretului după ce pătrunde pe teritoriul României), Pârâu Negru, pârâul Vlădescu. Resursele de ape subterane freatice reprezintă resurse exploatabile și potabile.

Flora și fauna

Vegetația naturală a comunei aparține zonei de silvostepă și de lunci. Pajiștile sunt degradate datorită unui pășunat intens, astfel că au apărut asociații secundare în care predomină: iarba bărbosă, firuța cu bulb, pirul, aliorul, pelinița, ș.a. În zona de silvostepă, vechile pajiști mozofile, în cea mai mare parte cultivate, se caracterizează prin ierburi din categoria păiușului și a coliliei. Între plantele ruderales care invadează pășunile, mai comune sunt: știrița, urda vacii, pelinița, scaietele, scaiul de câmp, ciulinul, pălămida, iarba șarpelui, laptele câinelui, etc. Aceste specii de buruieni constituie 80% din masa totală a buruienilor de câmp. În luncile Siretului apar mici păduri de sălcii și plop și o vegetație ierboasă alcătuită din pir, iarba câmpului, coada vulpii, firuța. Principalele plante care se cultivă pe teritoriul comunei sunt: porumbul, grâul, orzul, floarea soarelui, sfeclă de zahăr, fasole, legume, culturi furajere.

Fauna zonei este legată de specificul vegetației: se deosebește o faună caracteristică silvostepii și luncilor, precum și o faună acvatică.

- Fauna silvostepii este reprezentată prin rozătoare – popândău, șobolan de câmp, iepure de câmp, pe seama cărora trăiește dihorul, nevăstuica, vulpea. Păsările mai comune sunt: graurul,

ciocârlia de câmp, uliul porumbar, ș.a., iar dintre reptile caracteristice sunt: broasca râioasă, broasca de lac, șarpele, șopârla, etc. În lunca Siretului precum și în pășunile și fânețele locale trăiesc numeroase nevertebrate: greieri și cosași.

- Fauna luncilor este asemănătoare cu cea a silvostepii la care se adaugă o faună acvatică legată de prezența apelor curgătoare mari și lacurilor, dar și pentru poziția comunei, în vecinătatea lacului de acumulare Rogojești, care face ca un număr mare de păsări de apă să cuibărească sau să se oprească din tranzit către alte zone de cuibărit și pe teritoriul comunei Mihăileni: lișița, rața sălbatică, rața cârâitoare, nagâțul, barza albă, buhaiul de baltă, cufundarul polar, cufundarul mic, lebăda de iarnă, ploierul auriu, gârlița mare, etc., cele mai multe dintre ele fiind în trecere, pendulând de la o baltă la alta, în căutarea hranei. Din acest motiv, cursul râului Siret și lacul de acumulare Rogojești este integrat în Aria Specială de Protecție Avifaunistică „Acumulările Rogojești-Bucecea”. În apele stagnante ale lacului Rogojești precum și pe cursurile părăsite, trăiește șobolanul de apă, chițcanul, broasca de lac, buhaiul de baltă. În apele râului Siret sunt prezente speciile de pești ca: scobarul, urmat de clean, mreana, porcușor. Se întâlnesc și raci. Râurile care izvorăsc din podiș, precum Sitna, cuprind clean, oblete și uneori guvizi.

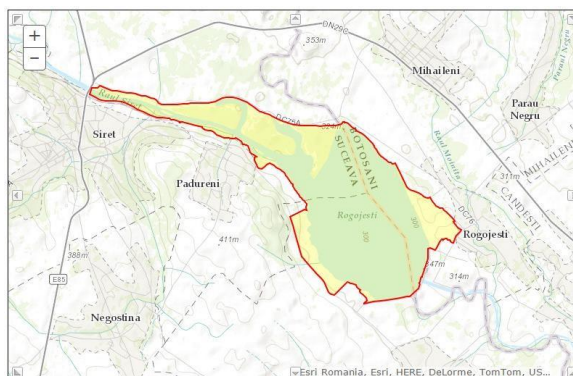
Totodată, contrastele climatice mari dintre iarnă și vară, ariditatea accentuată, lipsa de adăpost și vegetația naturală mai puțin bogată sunt elemente care au contribuit la restrângerea faunei. În prezent, din cauza creșterii densității populației și a reducerii suprafeței ocupată cu păduri, fauna sălbatică este mult stânjenită în înmulțirea și răspândirea ei. Dat fiind că pe teritoriul comunei pădurile sunt inexistente, nici fauna specifică fondului forestier nu este prezentă decât în tranzit către/dinspre zonele împădurite din vecinătate.

Resurse naturale

Cea mai importantă *resursă naturală* a comunei o reprezintă *solurile favorabile practicării agriculturii*, terenurile agricole reprezentând 92,20% din teritoriul administrativ al comunei. O altă importantă resursă naturală a comunei Mihăileni o reprezintă accesul la râul Siret și lacul de acumulare Rogojești.

Situri NATURA 2000 și Arii protejate

Aria Specială de Protecție Avifaunistică “Acumulările Rogojești - Bucecea” de pe teritoriul comunei Mihăileni este inclusă în Rețeaua Natura 2000. Situl Natura 2000 ROSPA0110 „Acumulările Rogojești - Bucecea” este declarat prin H.G. nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, modificată și completată prin H.G. nr. 971/2011. Situl se află în partea vestică a județului Botoșani, la contactul Câmpiei Moldovei cu podișul înalt al Sucevei, fiind încadrat din punct de vedere al regiunii geografice în subunitatea Podișului Sucevei: Culmea Bour – Dealul Mare. Acumulările Rogojești și Bucecea au ca folosință alimentarea cu apă și producerea de energie electrică. Situl „Acumulările Rogojești – Bucecea” reprezintă 14% din teritoriul administrativ al comunei Mihăileni. Aria Specială de Protecție Avifaunistică “Acumulările Rogojești – Bucecea”, are o suprafață de 2.106 ha și ocupă partea vestică a teritoriului comunei Mihăileni, reprezentând aproximativ 70% din suprafața lacului de acumulare Rogojești, format pe râul Siret:

Poziția Ariei Speciale de Protecție Avifaunistică „Acumulările Rogojești – Bucecea” în cadrul teritoriului comunei Mihaileni Sursa: <http://natura2000.eea.europa.eu>

6.3 Infrastructura

Infrastructura rutieră

Drumurile publice din comuna Mihaileni măsoară în total 50,2 km. Legătura între comună și municipiul Botoșani, reședința de județ, se face prin intermediul DN 29C și DN 29B Botoșani - Dorohoi.

Circulația rutieră pe teritoriul comunei Mihaileni se realizează pe următoarele căi rutiere:

- DN 29C - drum național care străbate teritoriul comunei Mihaileni, asigurând legătura, spre nord-vest cu orașul Siret, din județul Suceava și mai departe cu Punctul de trecere a frontierei de stat a României cu Ucraina, iar spre sud-est cu municipiul, reședința de județ, Botoșani și orașul Dorohoi, după ce face joncțiunea cu DN 29B.
- DJ 282 are o lungime de aproximativ 5 km.
- DJ 291B, recent modernizat, străbate comuna pe o lungime de 3,2 km și asigură legătura între comuna Mihaileni și comunele Dersca, Lozna și Șendriceni spre est sud-est. Prin racordul acestui drum județean cu drumul județean DJ 291C, se asigură legătura între comuna Mihaileni și municipiul Dorohoi.
- DC 75A străbate satul Mihaileni pe o lungime de 5,8 km și face legătura între satul Rogojești și satul Căndești, din comuna Căndești se desprinde din DN 29C în intravilanul satului Talpa).
- DC 76 străbate satul Mihaileni pe o lungime de 2,5 km și se desprinde din DC 75A la nivelul intravilanului localității Rogojești, străbate satul Pârâu Negru și localitatea Dersca, din comuna Dersca. DC 76 se termină la joncțiunea cu DJ 291B, situată în intravilanul satului Dersca.
- Drumurile satești (DS) de pe teritoriul comunei se află într-o stare tehnică bună, fiind bine pietruite pe 100 % din suprafața lor, dar încă nu sunt modernizate.

Transportul în comun este asigurat de microbuze către Botoșani și Dorohoi, cu o frecvență destul de ridicată.

Căi ferate

Nu există conexiuni feroviare între Mihaileni și alte localități din România.

Alimentarea cu apă și canalizarea

Localitățile din zona de nord a județului Botoșani, cu excepția orașului Darabani, nu dispun de un sistem centralizat de alimentare cu apă care să se afle în administrarea operatorului regional de alimentare cu apă S.C. NOVA APASERV S.A. Botoșani. Sunt însă dezvoltate sisteme locale, cu

surse locale, cu rețele de distribuție parțial dezvoltate astfel ca în comuna Mihăileni. În aceste sisteme locale apa distribuită nu se încadrează în parametrii de calitate ceruți de Directiva Uniunii Europene nr. 98/83EC privind calitatea apei potabile.

Conform Hotărârii Consiliului Local Mihăileni, nr. 30/2021 a fost aprobată implementarea proiectului "Sistem integrat de alimentare cu apă, rețele de canalizare și stație de epurare în comuna Mihăileni, județul Botoșani" prin Programul Național de Investiții "Anghel Saligny", aprobat prin OUG nr. 95/2021.

Salubritate

UAT Mihăileni, județul Botoșani este membru al A.D.I. „ECOPROCES” Botoșani, constituit în scopul înființării, organizării, reglementării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciilor de salubritate precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional pentru ca cetățenii județului Botoșani să beneficieze de un mediu mai puțin poluant și de servicii de salubritate moderne și eficiente.

Alimentarea cu energie electrică

Transportul și distribuția energiei electrice de pe raza teritorială a UAT Mihăileni, județul Botoșani sunt furnizate de către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Delgaz Grid S.A., parte a Grupului E.ON România.

Rețeaua conductelor de distribuție a gazelor naturale

Comuna Mihăileni, județul Botoșani, în parteneriat cu comunele învecinate, întreprinde măsurile corespunzătoare în vederea racordării la gaze naturale a locuințelor în cadrul obiectivului de investiții: "Înființarea sistemului inteligent de distribuție gaze naturale în comuna Mihăileni, Județul Botoșani". Conform Hotărârii Consiliului Local, nr. 33/2019 a fost inițiată procedura de concesionare a serviciului de utilitate publică de distribuție a gazelor naturale în UAT Mihăileni, județul Botoșani. Certificatul de Urbanism nr. 233/21.08.2019 a fost eliberat în scopul "Înființare distribuție gaze naturale Comuna Mihăileni, județul Botoșani - faza S.F."

Iluminatul public

Extinderea și modernizarea iluminatului public în satele Mihăileni, Pârâu Negru și Rogojești a fost efectuată prin Fonduri europene nerambursabile.

Managementul deșeurilor

Colectarea deșeurilor menajere în comuna Mihăileni se efectuează de două ori pe lună de către SC DEEA Clining SRL Botoșani. Incinerarea deșeurilor nu se efectuează. Comuna Mihăileni este arondată zonei I, deșeurile din comună urmând a fi transportate la Stația de Transfer Dorohoi. La Stația de Transfer Dorohoi vor fi transportate doar deșeuri menajere și asimilabile colectate în amestec. Frațiile rezultate din sistemul de colectare selectivă introdus în comuna Mihăileni prin implementarea proiectului de management integrat al deșeurilor în județul Botoșani, vor fi transportate la Stația de Sortare a Deșeurilor care va fi pusă în funcțiune în cadrul Centrului de Management Integrat al Deșeurilor Victoria-Stăuceni.

Telecomunicațiile

Rețeaua de telecomunicații cuprinde componenta de telefonie fixă și componenta de telefonie mobilă. Telefonie fixă deține o rețea dezvoltată cu abonați atât la nivelul instituțiilor publice, cât și al companiilor private și populației. Telefonie mobilă și serviciile de internet câștigă teren permanent, astfel încât teritoriul comunei Mihăileni, județul Botoșani va fi acoperit sub acest aspect, fiind implementat proiectul WIFI4EU.

6.4 Economia și Mediul de afaceri

În comuna Mihăileni, județul Botoșani agenții economici se profilează preponderent în domeniul comerțului și serviciilor, industriei prelucrătoare și agriculturii, datorită așezării geografice a comunei, lipsite de resurse naturale importante, dar în care solul fertil joacă un rol major în asigurarea existenței comunității. Pe raza teritorială a comunei activează mai mulți agenți economici care dezvoltă afaceri în diverse domenii de activitate: Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun, Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice, Lucrări de tâmplărie și dulgherie, Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate, Activități veterinare, Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice, Activități auxiliare pentru producția vegetală, Alte transporturi terestre de călători n.c.a, Comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule, etc. Sunt înființate asociații familiale pentru producția de olărit, dar și în domeniul construcțiilor, având în vedere că pe teritoriul comunei există resurse de argilă, nisip și balast.

Activitățile specifice zonei sunt: exploatarea argilelor și utilizarea acestora pentru produse de olărit și teracotă, pescuitul, agricultura și creșterea animalelor; iar activitățile economice principale sunt: agricultura, activitățile de comerț, prestări servicii, activități agricole și fabricarea teracotei.

Agricultura și creșterea animalelor sunt ramurile economice principale din comuna Mihăileni, datorită specificului geografic a comunei. Comuna dispune de terenuri arabile, fânețe, pășuni, păduri, pepiniere silvice, terenuri cu ape și alte terenuri. Recensământul General Agricol, runda 2020, a evidențiat schimbările intervenite de la runda 2010, referitoare la caracteristicile structurale ale exploatașilor agricole, în ceea ce privește situația suprafețelor agricole utilizate, a suprafețelor aflate sub restricții de mediu, a efectivelor de animale și adăposturile pentru animale, a persoanelor care au lucrat în agricultură, măsurile de dezvoltare rurală, etc. Din punct de vedere al profilului producției agricole, comuna Mihăileni se caracterizează prin producția de cereale, plante tehnice și, secundar, lapte și carne.

Pentru dezvoltarea comunei au fost demarate proiectele: Modernizare drumuri sătești în satul Pârâu Negru, com. Mihăileni, jud. Botoșani și Înființare distribuție gaze naturale în comuna Mihăileni, județul Botoșani cu termen de executare 01.10.2019-01.10.2022. Prin fonduri europene a fost deschis un atelier de prelucrarea lemnului în hala ALH și promovarea investiției pentru construirea și amenajarea unui iaz pentru piscicultură.

6.5 Servicii publice

Primăria comunei Mihăileni, județul Botoșani realizează prestarea serviciilor publice în conformitate cu principiile transparenței, egalității de tratament, continuității, adaptabilității, accesibilității, responsabilității și al furnizării serviciilor publice la standarde de calitate, așa cum prevede Codul Administrativ: Principiul furnizării serviciilor publice la un nivel ridicat de calitate

reprezintă stabilirea și monitorizarea indicatorilor de calitate pentru fiecare serviciu public, pe toată durata de furnizare a acestora. Autoritățile administrației publice și organismele prestatoare de servicii publice sunt obligate să respecte standardele de calitate și/sau de cost stabilite pentru serviciile publice.

***Primăria Comunei Mihăileni,
județul Botoșani***

Primar: Barbacariu Ioan Laurențiu
Viceprimar: Ticalo Maricel
Secretar General: Apetri Cornelia
Adresa: Mihăileni, str. Principală.
(Cod postal: 717260), Mihaileni, județul
Botoșani, România.
Telefon/Fax: 0231/625103
E-mail: primariamihailenibt@yahoo.com
mihaileni@bt.e-adm.ro

Comuna Mihăileni, județul Botoșani este administrată de un primar și un Consiliu Local compus din 11 consilieri. Primarul, Ioan-Laurențiu Barbacariu, de la Partidul Social Democrat, este în funcție din 2008. Începând cu alegerile locale din 2020, Consiliul Local are următoarea componență pe partide politice:

Partidul Social Democrat - 6 consilieri;

Partidul Național Liberal - 5 consilieri

În cadrul primăriei se acordă următoarele servicii:

Starea civilă: Publicații de căsătorie, Înregistrare naștere, Înregistrare deces, Înregistrare căsătorie, Eliberare certificate de stare civilă, Certificate de stare civilă eliberate în străinătate;

Registrul Agricol;

Urbanism: Autorizații construire/desființare, Certificate de Urbanism, Întrebări frecvente, Există Contract de colaborare cu Consiliul Județean, Direcția Urbanism;

Cadastru și Fond Funciar - măsurători și întabulări terenuri extravilane;

Asistență socială: Ajutoare încălzire, Stimulente educaționale și inserție, Ajutor Social, Alocații, Indemnizații creștere copil;

Resurse Umane, Juridic, Achiziții publice, Biblioteca, Compartimentul Gospodărire Comunală, SVSU.

Pentru activitatea Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență au fost achiziționate: o specială de stingere a incendiilor, un autoturism 4 x 4 pentru deplasare personal SVSU și o mașină dotată cu nacelă hidraulică pentru permenabilizarea rețeleor de LEA de 0,4 kV .

În cadrul comunei există un Post de poliție cu Secția rurală nr. 5.

6.6 Populația

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Mihăileni se ridică la 2.326 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.808 locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (81,51%). Principalele minorități sunt cele de ucraineni (13,8%) și romi (1,93%), altă etnie (0,04%). Pentru 2,71% din populație, apartenența

etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (88,09%), dar există și minorități de penticostali (6,92%) romano-catolici (3,69%), bapțiști (2,3%) și reformați (1,04%). și adventiști de ziua a șaptea (1,07%).. Pentru 2,26% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Conform INSE Botoșani:

- la 01.01.2020 populația după domiciliu număra 2915 locuitori, din care de sex masculin – 1445 locuitori, de sex feminin- 1470 locuitori.

6.7 Învățământ și educație

Pe raza comunei Mihăileni activează o școală gimnazială în reședința de județ cu școli primare în celelate două sate componente și o grădiniță:

- Școala Gimnazială "Maria Enescu Cosmovici", Mihăileni, județul Botoșani.
- Școala Primară "Ion Păun Pinciu", Mihăileni, județul Botoșani.
- Școala Primară Pârâu Negru, Mihăileni, județul Botoșani.
- Școala Primară Rogojești, Mihăileni, județul Botoșani.
- Grădinița cu program normal Mihăileni, Mihăileni, județul Botoșani.

Prin programul *Future Acceleration Program*, câțiva copii din comuna Mihăileni care provin din comunități dezavantajate, cu vârste cuprinse între 11 și 16 ani au beneficiat de susținere pentru a prinde curaj și pentru a-și descoperi potențialul. Intervenția a fost efectuată de către UiPath Foundation care a identificat copiii din comunitățile dezavantajate pentru a fi susținuți. Fundația Fundația Pro Patrimonio este partenerul strategic al UiPath Foundation pe județul Botoșani.

De asemenea, 22 de copii din Vârfu Câmpului și Mihăileni, pasionați de muzică, au participat la Academia de muzică și educație pentru copii „George Enescu”, un curs săptămânal care a avut loc sau online, sau în casa memorială a mamei compozitorului din comuna Mihăileni, recent restaurată de Fundația Pro Patrimonio, partener strategic al UiPath Foundation pentru intervenția în Botoșani.

6.8 Sănătate și Situație socială

Pe raza teritorială a comunei Mihăileni, județul Botoșani activează:

- Dispensar uman în satul Mihăileni cu un medic de familie,
- Cabinet stomatologic în satul Mihăileni,
- Cabinet veterinar în satul Mihăileni,
- Farmacie comunală,
- Unitatea de Asistență Medico-Socială Mihăileni.
- Sală de sport școlară în Mihăileni.
- Centru de zi pentru copii.

În Mihăileni au fost amenajate spații libere cu 8 băncuțe și a fost construit un foișor pentru petrecerea timpului liber a beneficiarilor.

În comuna Mihăileni, localitatea Rogojești, s-a născut Mugurel Semciuc - medaliat cu argint la canotaj la Olimpiada de la Tokio din 2020, în prezent acesta fiind legitimat la CSA "Steaua" București. Primul succes internațional a venit în anul 2015, la campionatul european din Cehia,

unde în componența echipajului 8+1 a obținut medalia de bronz. Pe 13.09.2021, în cadrul unui eveniment organizat de Consiliul Județean și primăria Botoșani, care s-a desfășurat în pădurea „Codrii de Aramă” – Lacul cu Nuferi din Ipotești, Mugurel Semciuc a fost desemnat cetățean de onoare al municipiului Botoșani, alături de campioana Olimpică Simona Radiș.

În cadrul Primăriei comunei Mihăileni este constituit Compartimentul Asistență Socială cu un post de Asistent social, care asigură soluționarea cererilor de acordare a ajutoarelor sociale, îndrumă cetățenii cu privire la actele necesare și verifică documentația depusă; urmărește periodic respectarea condițiilor legale pentru acordarea ajutoarelor sociale, asigură efectuarea anchetelor sociale și a referatelor sociale dispuse de Primarul Comunei, primește și verifică întrunirea condițiilor legale de către cererile de ajutor de urgență, eliberează adeverințe necesare beneficiarilor de ajutor social; întocmește dosare pentru plata alocației de stat pentru copiii cu vârste cuprinse între 0-7 ani, primește și soluționează cererile privind acordarea indemnizației de naștere; întocmește dosare pentru acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței cu energie termică fumizată în sistem centralizat și gaze naturale, execută atribuții din domeniul *autorității tutelare*, întocmind anchete psihosociale, etc.

În cadrul comunei Mihăileni funcționează Centrul de zi pentru persoane vârstnice și o unitate de îngrijire la domiciliu în comună. Centrul de zi este destinat și copiilor a căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate sau au mari probleme sociale în familie, care adăpostește o sală unde se desfășoară activități educative, o sală de joacă, o sală unde se servește zilnic o masă caldă și alte spații cu destinație de utilități sociale.

De asemenea, în cadrul comunei a fost reabilitat un bloc de locuințe pentru persoane aflate în situații de risc-locuințe sociale prin fonduri europene nerambursabile.

6.9 Cultură și Turism

La Mihăileni crește de la an la an interesul pentru cultură, pentru artă și pentru frumos.

Astfel, în cadrul comunei Mihăileni, județul Botoșani activează:

- Cămine culturale în toate cele 3 sate componente.
- Bibliotecă publică.
- *Casa „George Enescu” din Mihăileni* - monument istoric din județul Botoșani - centru educațional pentru comunitatea locală în cadrul programului educațional dedicat comunității de copii de la Mihăileni și împrejurimi. Casa Enescu din Mihăileni a aparținut mamei compozitorului, Maria Cosmovici, fiind construită de părinții ei între 1775 și 1830. Casa a fost restaurată prin grija Fundației Pro Patrimonio și a fost inaugurată la 19 august 2020 cu un concert de pian, în contextul a nouă zile de ateliere de educație non-formală la care au participat 20 de copii din Mihăileni.
- *Academia Internațională de Muzică și Arte Vizuale „George Enescu”* - un centru de excelență în studiul muzicii clasice și al artelor vizuale - aflată în Casa Enescu din Mihăileni, reabilitată de către Fundația Pro Patrimonio și Fundația Remember Enescu.
- *Casa Luchian*, construită în anul 1908, care împreună cu casa învecinată, Casa Enescu, au devenit locul în care tinerii talentați au contact cu marii muzicieni, artiști și arhitecți.
- *Muzeul "Zahacinschi"* - organizat de farmacistul Nicolae Zahacinschi și medicul cardiolog Maria Zahacinschi, care au alcătuit o colecție, ca rezultat al cercetărilor, investigațiilor și investițiilor făcute de aceștia. Nicolae Zahacinschi a fost descendent al unei familii de vestiți olari din comuna Mihăileni. Cu toate că nu a avut nimic de-a face cu meseria de olărit, acesta fiind farmacist, a avut pasiunea de a aduna de-a lungul vieții o impresionantă colecție de ceramică contemporană. Nicolae

Zahacinschi, împreună cu soția sa, au donat Muzeului Ceramicii și Sticlei o mare parte a colecției, iar o altă parte a colecției au donat-o muzeului din satul natal. Nicolae Zahacinschi este și autorul unei lucrări monografice intitulată „Mihăilenii de altădată”. De asemenea, o parte din colecția de ceramică a fost donată Muzeului Brăilei.

- Olăritul, străveche îndeletnicire practică încă din neolitic și păstrată în zilele noastre mai mult prin obiectele casnice din gospodăria propriei, dar și dezvoltat prin unele centre manufacturiere în Botoșani și Mihăileni.

Evenimentele locale remarcante la nivelul comunei sunt:

- Festivalul de pricesne și cântări bisericești „La umbra Crucii Tale”, organizat de Parohia Sf. Nicolae din comuna Mihăileni a organizat, în parteneriat cu Primăria și unitățile de învățământ din localitate.
- Festivalul-concurs de Ouă Încondeiate - Rogojești-Mihăilenii, finanțat din Bugetul local și Administrația Fondului Cultural Național.
- Hramul bisericii de Sf. Nicolae (Biserica Sf. Nicolae) - Mihăileni.
- Hramul bisericii de Sf. Maria - septembrie - Rogojești.
- Hramul bisericii de Sf. Mihail și Gavril - Pârâu Negru.

Lăcașe de cult

- 6 biserici ortodoxe, astfel: Biserica cu hramul ”Adormirea Maicii Domnului”, sat Rogojești, Biserica cu hramul ”Sfinții Arhangheli Mihai și Gavriil”, sat Pârâu Negru, Biserica cu hramul ”Sfântul Nicolae”, sat Mihăileni, Biserica cu hramul ”Duminica tuturor Sfinților”, sat Mihăileni, Biserica cu hramul ”Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, sat Mihăileni, Biserica cu hramul ”Pogorârea Sfântului Duh”, sat Mihăileni.

- 3 biserici penticostale;
- 1 biserică adventistă.

Un obiectiv turistic important din cadrul comunei este zona naturală ”Rogoești-Bucegea” de pe teritoriul comunelor Mihăileni și Vârfu Câmpului. În această zonă se desfășoară activitățile tradiționale, dar sunt evaluate mai atent activitățile care pot genera poluarea sau deteriorarea habitatului, dar și perturbări ale speciilor de păsări pentru care a fost desemnată aria respectivă.

Totodată, comuna Mihăileni, județul Botoșani, fiind poziționată la granița cu Ucraina, are avantaje socio-economice prin faptul că populația județului Botoșani, dar și din alte localități, pentru a avea acces și trecerea de frontieră de la Siret trebuie să străbată comuna Mihăileni. Totodată, lipsa formelor de relief caracteristice unui turism de avengură-munte, mare și poziția geografică a comunei reprezintă premisele dezvoltării mai mult a turismului de tranzit.

6.10 Analiza SWOT

Analiza SWOT privind stadiul actual de dezvoltare economico – socială a comunei Mihăileni, județul Botoșani arată în felul următor:

Puncte tari	Puncte slabe
<i>Infrastructura</i> - Accesibilitate rutieră bună – comuna este străbătută de DN 29C și DJ 291B, asfaltate și modernizate;	<i>Infrastructura</i>

<i>Mediul de afaceri</i> - Unitățile economice care comercializează diverse bunuri se situează pe locul I, cu o pondere de 45%, iar unitățile economice din sectorul primar reprezintă cca. 15% din totalul unităților economice active în comuna Mihăileni; - Cel mai mare număr de salariați pe sectoare mari de activitate se înregistrează în comerț, urmat de numărul salariaților din agricultură; - Cea mai mare cifră de afaceri înregistrează unitățile economice din comerț, o pondere de cca 54,79% din cifra totală de afaceri a unităților economice din comuna Mihăileni; - Producție agricolă specializată pe cereale, plante tehnice și lapte; - Potențial agricol ridicat: cca 68% din teritoriul comunei reprezintă teren agricol și 84,15% din agricol reprezintă terenul arabil; - Suprafețele mari cultivate cu porumb susțin sectorul creșterii animalelor; - Număr mare de animale; - Funcționarea în comună a unei unități ale industriei de morărit; <i>Învățământ</i> - Imobilele în care se desfășoară activitățile de învățământ au fost reabilite, modernizate și conectate la utilități; - Instituțiile publice (Primăria și școala "Ion Păun Pinciu") sunt conectate la rețeaua electronică a comunității locale Mihăileni, beneficiind de acces la internet de mare viteză; <i>Cultură și Turism</i> - Au fost efectuate lucrări de reabilitare și modernizare a Căminelor Culturale din comună, care asigură accesul cetățenilor la evenimentele culturale; - În satul Mihăileni, se găsește un monument național: biserica de lemn „Sfântul Gheorghe” ce datează din anul 1785; - În satul Mihăileni, funcționează Muzeul de artă populară Zahacinschi, care cuprinde piese de: ceramică, ouă încondeiate, port popular, țesături de interior de locuință, obiecte de lemn; - În satul Mihăileni se află casa bunicilor de pe mamă a lui George Enescu; - Prezența pe teritoriul comunei Mihăileni a Ariei Speciale de Protecție Avifaunistică; - “Acumulările Rogojești - Bucecea” – potențial obiectiv turistic; - Pe teritoriul comunei există urme și vestigii ale vechilor civilizații – situri arheologice; - În comuna Mihăileni se desfășoară, anual, în perioada 3 – 5 aprilie “Târgul ouălor încondeiate”.	- Unele căi rutiere comunale și sătești necesită îmbunătățiri - îmbrăcăminte de pietriș și drumuri de pământ, impracticabile pe vreme ploioasă. - Suprafața forestieră a comunei Mihăileni are un grad mic de împădurire; - Implementare pasivă a Planului de management pentru SPA “Acumulările Rogojești - Bucecea”; <i>Mediul de afaceri</i> - Activism antreprenorial redus; - Numărul (încă) mic al asociațiilor agricole; - Gradul redus de mecanizare al lucrărilor agricole; - Nivel scăzut de echipare cu utilaje agricole; - Nivel scăzut de echipare a exploatațiilor agricole cu spații de epurare și bazine dejecții – lipsa acestor dotări conduce la poluarea solului și a apei freatică cu nitriți; - Agricultura de subzistență desfășurată pe exploatații mici, individuale, este de cele mai multe ori neprofitabilă; - Fluctuații ale producției agricole vegetale și animale; - Fragmentarea mare a exploatațiilor agricole aparținând gospodăriilor populației; - Anumite suprafețe din terenurile agricole sunt afectate de eroziune de suprafață, compactare, gleizare, exces de umiditate, alunecări de teren; - Cultura porumbului în monocultură favorizează eroziunea solului; - Infrastructura edilitară deficitară nu atrage investitori în sectorul productiv. - Forța de muncă îmbătrânită din agricultură care utilizează tehnici și practici agricole învechite; <i>Populația</i> - Raport ridicat de dependență economică; - Lipsa calificării și instruirii agricultorilor. - Număr redus de locuri de muncă din comună, care determină migrația populației tinere; - Venituri scăzute ale populației - cel mai mare procent al veniturilor populației provine din agricultură, care, nefiind una performantă nu permite obținerea unor venituri ridicate <i>Învățământ</i> - În învățământul preșcolar se înregistrează număr mic de educatori. <i>Turism</i> - Lipsă activități turistice și valorificare a potențialului turistic al comunei;
Oportunități	Riscuri
<i>Infrastructura</i> - Modernizarea infrastructurii rutiere a comunei prin asfaltarea drumurilor comunale și sătești; - Dezvoltarea infrastructurii edilitare și de transport în vederea creșterii gradului de atractivitate a comunei pentru investitorii din domeniul productiv;	<i>Mediul de afaceri</i> - Tendința de aridizare a climatului va determina scăderea producțiilor agricole vegetale și, indirect, scăderea producției agricole animale;

<i>Mediul de afaceri</i> - Stimularea proprietarilor de terenuri de a se organiza în forme de asociere; din care să rezulte exploatații agricole pe suprafețe mari, viabile din punct de vedere economic; □ - Creșterea dimensiunilor și competitivității gospodăriilor țărănești ca ferme agricole familiale comerciale moderne; - Dezvoltarea culturilor cerealiere în care există potențial de creștere a productivității prin aplicarea unor agrotehnici mai eficiente; - Intensificarea și stimularea dezvoltării legumiculturii realizate în sistem ecologic; - Valorificarea terenurilor degradate prin reînființarea plantațiilor pomicole, în regim ecologic; - Există potențial de furnizare a materiei prime necesare pentru biodiesel, respectiv ulei vegetal prin cultivarea plantelor tehnice: floarea soarelui, soia, rapiță; - Dezvoltarea sectorului agricol, cu accent pe dezvoltarea unei agriculturi “biologice” sau “organice”, conform cerințelor UE; - Stimularea tinerilor de a se întoarce în mediul rural pentru a prelua gospodăriile părinților și să le conducă după reguli noi, de competitivitate; - Acordarea de stimulente tinerilor fermieri; - Dezvoltarea unui centru de preluare și colectare a produselor agricole în vederea valorificării surplusului local; - Împădurirea terenurilor degradate prin programe de împădurire, crearea de arii mozaic (alternanța culturi agricole-pădure); - Revigorarea activităților meșteșugărești; - Asigurarea diversității și calității produselor comercializate; <i>Populația</i> - Organizarea de cursuri de specializare pentru agricultorii locali; <i>Sănătate</i> - Organizarea și modernizarea spațiilor comerciale pentru respectarea standardelor actuale de siguranță și igienă; - Amenajarea de terenuri de sport și construirea de săli de sport la unitățile de învățământ; <i>Învățământ</i> - Creșterea numărului de cadre didactice în învățământul preșcolar; <i>Social</i> - Cadru legislativ care stimulează implicarea sectorului privat în furnizarea de servicii sociale; <i>Cultură și Turism</i> - Sprijinirea și stimularea vieții culturale în scopul păstrării și transmiterii tradițiilor și obiceiurilor populare. - Potențial de dezvoltare a turismului: agroturism, turism ecologic, turism general de evenimente.	- Creșterea numărului de animale poate determina depășirea capacității de suport a pășunilor, cauzând degradarea acestora; - Concurența produselor agricole din import; - Lipsa vegetației forestiere poate accentua problemele legate de alunecările de teren; - Menținerea unei capacități scăzute de adaptare a sistemelor de producție la cerințele economiei de piață; - Eroziunea solurilor, compactarea, seceta, diminuează fertilitatea și rata de regenerare a solurilor; - Restrângerea suprafeței cultivate și lăsarea terenurilor în pârloagă; <i>Populația</i> - Rezistența la schimbare și mentalitățile învechite ale populației vârstnice; - Nivelul redus de trai în mediul rural poate accentua unele boli pe fondul consumului de alcool și al fumatului; - Îmbătrânirea forței de muncă prin emigrarea populației tinere; - Migrarea tinerilor absolvenți de studii medii și superioare în străinătate; - Emigrarea populației tinere va conduce la pierderea tradițiilor și obiceiurilor locale.
---	---

7. Evaluarea SDL 2014-2020

Evaluarea strategiei de dezvoltare locală aplicată de comuna Mihăileni, județul Botoșani în perioada precedentă, 2016 - 2021, este necesară pentru identificarea și analiza rezultatelor, efectelor, mecanismelor implementării și formularea de recomandări și lecții învățate.

Evaluarea rezultatelor strategiei este utilă pentru furnizarea dovezilor și informațiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obținut și cum s-a obținut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii strategiei pentru perioada următoare, 2022 – 2027.

Astfel, pe orizontul de timp 2016 – 2021, au fost identificate domenii prioritare, corelarea cu domeniile de intervenție fiind redată mai jos, prinse în prioritățile operationale la nivel national.

7.1. Portofoliul de proiecte demarate/implementate în perioada 2016 – 2021:

Nr. Crt.	Portofoliul de proiecte	Descriere proiect	Grad de implementare
1.	Infrastructura rutieră		
1.1	MODERNIZARE PRIN ASFALTARE TRONSON DRUM PÂRÂU NEGRU ȘI TRONSON DRUM CAZIMIR	MODERNIZARE PRIN ASFALTARE TRONSON DRUM PÂRÂU NEGRU ȘI TRONSON DRUM CAZIMIR(P. N. D .L .II)– investiție finanțată din fonduri guvernamentale, Contract de finanțare nr. 2248 din 01.11.2017 încheiat cu Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.	Finalizat
1.2			
2	Infrastructura canalizare și alimentare cu apă		
2.1	Sistem integrat de alimentare cu apă, rețele de canalizare și stație de epurare în comuna Mihăileni, județul Botoșani	Hotărârea Consiliului Local Mihăileni, nr. 30/2021 de aprobare a implementării proiectului ”Sistem integrat de alimentare cu apă, rețele de canalizare și stație de epurare în comuna Mihăileni, județul Botoșani” prin Programul Național de Investiții ”Anghel Saligny”, aprobat prin OUG nr. 95/2021.	În desfășurare
2.2			
3	Infrastructura administrativă		
3.1	MODERNIZARE SISTEM DE ILUMINAT PUBLIC	MODERNIZARE SISTEM DE ILUMINAT PUBLIC PE TOATE ARTERELE PUBLICE LA VARIANTA FULL LED – investiție finanțată din fonduri de la bugetul local al comunei Mihăileni, jud. Botoșani	Finalizat
3.2	EXTINDERE SISTEM DE ILUMINAT STRADAL ÎN ZONELE NEACOPERITE	EXTINDERE SISTEM DE ILUMINAT STRADAL ÎN ZONELE NEACOPERITE, PRIN MONTAJ STÂLPI ȘI CONDUCTOR ÎN VEDEREA CONEXĂRII SISTEMELOR VECHI DE ILUMINAT CU CELE NOI, ADIACENTE NOILOR INVESTIȚII (INTRARE PÂRÂU NEGRU, ROGOJESTI, IEȘIRE VLĂDENI , INTERCONECTARE ZONA CIMITIR EVREIESC, ZONA MOARĂ SINAUTI) – investiție finanțată din fonduri de la	Finalizat

		bugetul local al comunei Mihăileni, jud. Botoșani.	
3.3	IMPLEMENTAREA LUCRĂRILOR DE CADASTRU SISTEMIC ÎN EXTRAVILAN	IMPLEMENTAREA LUCRĂRILOR DE CADASTRU SISTEMIC ÎN EXTRAVILAN (INTABULARE/ ÎNTOCMIRE CARTE FUNCİARĂ) CARE SE AFLA ÎNCĂ ÎN DERULARE – Contract de finanțare nr. 3.086 din 24.09.2018 încheiat cu Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Botoșani.	Finalizat
3.4	ACHIZIȚIE UTILAJE	ACHIZIȚIA DE UTILAJE PRIN PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALA- DERULAT PRIN AFIR (buldoexcavator CASE cu echipamente de lucru și de zăpadă, lama hidraulică, mototocătoare de vegetație) – investiție finanțată din fonduri externe nerambursabile, Contract de finanțare nr. C1920074X212010700913 din 23.03.2018.	Finalizat
4.	Cultura		
4.1	AMENAJAREA GRĂDINII DE VARĂ "MARIA ENESCU COSMOVICI"	AMENAJAREA GRĂDINII DE VARĂ "MARIA ENESCU COSMOVICI" PRIN PAVAJ, MOBILIER STRADAL ȘI ILUMINAT PUBLIC – investiție finanțată din fonduri de la bugetul local al comunei Mihăileni, jud. Botoșani.	Finalizat
4.2			
5	Învățământ		
5.1	Susținere elevi dezavantajați	Prin programul <i>Future Acceleration Program</i> , câțiva copii din comuna Mihăileni care provin din comunități dezavantajate, cu vârste cuprinse între 11 și 16 ani au beneficiat de susținere pentru a prinde curaj și pentru a-și descoperi potențialul. Intervenția a fost efectuată de către UiPath Foundation care a identificat copiii din comunitățile dezavantajate pentru a fi susținuți. Fundația Fundația Pro Patrimonio este partenerul strategic al UiPath Foundation pe județul Botoșani.	Desfășurat
5.2			
6	Sănătate și Sport		
6.1		CONSTRUCȚIA SĂLII DE SPORT TIP B (102 locuri) amplasată în fața Primăriei Mihăileni -proiect în derulare ce va asigura suport educațional și sportiv dar va rezolva și aspectul estetic arhitectural al centrului civic al Comunei (stadiu -contract semnat , amplasament predat către CNI-Compania Națională de Investiții- care a finanțat și modernizarea căminului cultural Mihăileni) – proiect finanțat din fonduri guvernamentale prin "C.N.I." – S.A., aflat	În derulare

		în finanțare prin Programul "Săli de sport" conform adresei nr. 4.335 din 04.09.2019 emisă de Compania Națională de Investiții S.A., amplasament ce a fost predat către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice prin "C.N.I." - S.A. prin Hotărârea Consiliului Local Mihăileni nr. 19 din 03.06.2020.	
6.2			
7	Social		
7.1		POCU- PROGRAM OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN -PROIECT SENIORuM – proiect care asigură resursa financiară din fonduri europene a implementării și desfășurării activităților Unității de Îngrijire la Domiciliu, deplasările în teren și combustibilul aferent mașinii de intervenție și transport vârstnici pe o perioadă de 3 ani – investiție finanțată din fonduri europene nerambursabile, Contract de finanțare nr. 436/4/4/126681 din 26.08.2018 încheiat cu Organismul Intermediar Regional pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane Regiunea Nord-Est.	În derulare
7.2		PROGRAM OPERAȚIONAL REGIONAL - CONSTRUCTIA UNUI CENTRU DE ZI PENTRU VÂRSTNICI ȘI A UNEI UNITĂȚI DE ÎNGRIJIRI LA DOMICILIU -SINAUTI(în cadrul acestui proiect va fi reabilitată și modernizată complet clădirea istorică a Școlii primare Sinauti) – investiție finanțată din fonduri externe nerambursabile, Cod SMIS 113800, Contract de finanțare nr. 3556 din 17.12.2018 încheiat cu Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est.	În derulare
		Construcția unui număr de 12 locuințe sociale și de necesitate, prin modernizarea tronsonului de bloc abandonat din Mihăileni(apartamente la cheie) – în prezent în execuție - proiect finanțat din fonduri guvernamentale, Contract de finanțare nr. 869 din 15.05.2020 încheiat cu Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.	În derulare

În rezultatul analizei, s-a constatat că în perioada 2016-2021 au fost derulate proiecte în domeniile infrastructură rutieră, apă și canalizare și cultură, precum și în alte domenii prin programul PNDR, prin programul POR, POCU, precum și prin C.N.I.

În ceea ce privește relevanța strategiei anterioare, aceasta poate fi apreciată din punctul de vedere al relevanței față de nevoile socio-economice identificate în analiza contextului anterior.

Pentru analiza eficacității, respectiv a progresului înregistrat în realizarea obiectivelor propuse este necesară o evaluare a modului în care măsurile de acțiune propuse în cadrul strategiei și-au atins țintele stabilite.

Impactul Strategiei de Dezvoltare Locală 2016 – 2021 este evaluat prin prisma efectului de ansamblu al beneficiilor aduse de strategie asupra unui număr cât mai mare de persoane, justificând astfel utilitatea strategiei. Se remarcă faptul că marea parte a măsurilor implementate au vizat domeniul infrastructurii. Impactul așteptat prin implementarea acestor măsuri vizează creșterea calității vieții populației din comună și atragerea unui număr mai mare de turiști, cu efecte benefice asupra mediului de afaceri local.

Principală problemă întâmpinată în implementarea strategiei a fost legată de lipsa fondurilor, ceea ce reprezintă o provocare și pentru perioada următoare, numărul mic de proiecte, accesare de fonduri nerambursabile, precum și lipsă de personal și scrierea de proiecte. În măsura în care se dovedesc a fi în continuare necesare pentru viziunea de dezvoltare ulterioară a comunei, măsurile rămase neimplementate vor fi transpuse în strategia pentru perioada 2022 – 2027.

La planificarea dezvoltării comunei Mihăileni în perioada 2022-2027 se va continua implementarea proiectelor începute în perioada precedentă. Totodată, planificarea dezvoltării comunei se va face pe cele **17 Obiective de dezvoltare Durabilă** din Agenda 2030, cuprinse în prioritățile operationale la nivel național, se va ține cont de rezultatele analizei portofoliului de proiecte demarate în perioada precedentă.

8. Planificarea strategică

8.1. Generalități

Planificarea strategică pornește, în contextul actual, luând în considerare rezultatele Analizei situației existente din punct de vedere socio-economic, al mediului și nivelului de echipare tehnică și socială, cât și direcțiile și obiectivele fixate de diversele abordări strategice regionale, naționale, județene care condiționează contextul local și elaborarea unei direcții de evoluție a dezvoltării localității.

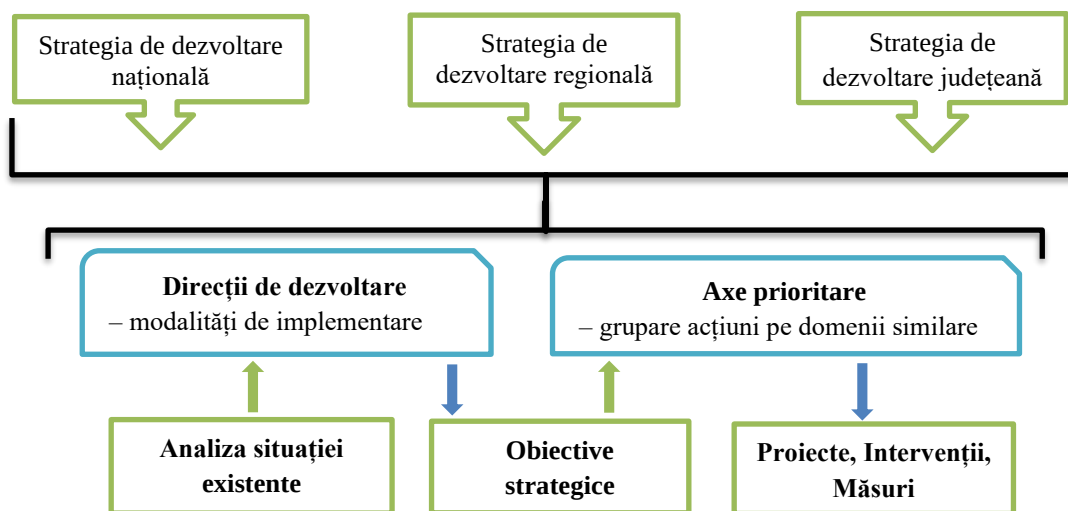

Fig. 9 Planificarea strategică

În rezultat, luând în considerație strategiile de dezvoltare națională, județeană și regională, analiza situației existente generează direcții de dezvoltare prioritare în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia. Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea obiectivelor strategice care pot fi realizate, prin măsuri și acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, măsuri și intervenții specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerii obiectivelor propuse.

Etapele esențiale ale unui proces de planificare strategică:

Etapa I – Pregătirea

Etapa II – Identificarea formulării optime a misiunii

Etapa III – Evaluarea situației actuale a institutiei

Etapa IV – Dezvoltarea scopurilor strategice și a obiectivelor operaționale

Etapa V – Finalizarea planului scris

Etapa VI – Implementarea planului

Activitatea de planificare strategică a Comunei Mihăileni are ca scop dezvoltarea unui sistem de activități, inițiat deja de actuala administrație, și promovarea competitivității teritoriale precum și crearea unei viziuni a viitorului comunei noastre. Obiectivele acestei strategii sunt:

- Identificarea cadrului socio-economic în care se găsește în prezent comuna;
- Crearea unui Plan de acțiuni și a obiectivelor de urmărit pe termen mediu și lung;

-
- Conturarea unei metodologii pentru a identifica resurse în vederea implementării strategiei;
 - Pregătirea de acțiuni concrete în acord cu planificările existente la nivel de administrație locală.

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

PLA poate fi revizuit periodic, astfel încât țintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere ca, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice, ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică, se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăileni, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar țintele-obiective strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

“Planul Local de Acțiune” prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi evaluată continuu complexitatea factorilor social-economic-mediu-tehnologic prin indicatorii de dezvoltare durabilă, selecționați ca relevanți pentru comuna Mihăileni.

Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei.

Pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte, astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

1. Planul de dezvoltare al Planului Local de Acțiune - planificarea activităților;
2. Planul de executare al Planului Local de Acțiune -implementarea activităților;
3. Planul de monitorizare al Planului Local de Acțiune -evaluarea activităților.

Pentru a asigura o dezvoltare coerentă a comunei, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

1. Administrația Locală (primăria) și Consiliul Local, care trebuie să-și replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar Planului Local de Acțiune;
2. Comunitatea Locală - cetățeni și organizații, actorii principali ai dezvoltării locale, prin atitudine și participare activă;
3. Mediul de afaceri - firme și instituții finanțatoare, drept suport financiar și logistic (informații și tehnologii moderne).

8.2. Principii și Condiții

Pentru realizarea Planului Local de Acțiune, primăria comunei Mihăileni, ca autoritate publică locală, trebuie să-și întărească capacitatea instituțională la toate nivelele de decizie și execuție, aceasta presupune atragerea și furnizarea de resurse financiare suficiente și mobilizarea resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, dar și analizarea cadrului administrativ de alocare a responsabilităților.

Rezolvarea problemelor curente, cât și a celor ce vor apare în viitor, depinde în foarte mare măsură de gradul de competență al conducerii administrației publice locale.

Materializarea capacității instituționale este un proces de durată în care administrația publică trebuie să acționeze pentru schimbarea radicală a atitudinii funcționarului public față de accesul cetățenilor la activitatea administrației.

În acest sens o principală preocupare a primăriei comunei Mihăileni a fost de armonizare a procedurilor administrative cu cele ale Uniunii Europene.

8.3. Obiective generale

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locală a comunei Mihăileni sunt:

- ✓ Asigurarea accesului neîngrădit la infrastructura (apă, distribuție gaze și canalizare) a tuturor locuitorilor și al consumatorilor economici din comună;
- ✓ Reabilitarea și modernizarea în conformitate cu necesitățile și standardele europene a școlii;
- ✓ Optimizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie;
- ✓ Protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate;
- ✓ Garantarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile în zootehnie și agricultură;
- ✓ Combaterea excluderii și dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunități investiționale.

8.4. Consolidarea Capacității Instituționale a Primăriei

Condițiile care stau la baza unei dezvoltări social - economice rapide sunt susținerea și participarea activă, respectarea legilor și onorarea obligațiilor primăriei comunei, precum și implicarea cetățenilor la luarea deciziilor în ceea ce privește rezolvarea propriilor probleme.

Primăria, fiind o interfață între cetățean și instituțiile statului, trebuie să elaboreze și să dezvolte un sistem de administrare bazat pe promovarea autonomiei locale reale și consolidarea cadrului instituțional.

Activitatea publică locală va fi orientată spre:

- ✓ Sprijinirea dezvoltării comunității în scopul rezolvării tuturor problemelor comunei;
- ✓ Susținerea dezvoltării infrastructurii prioritare pentru comunitate (aprovizionarea cu apă, gaze naturale, energie electrică, etc.);
- ✓ Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru depășirea limitelor stabilite de cheltuieli și utilizarea neeconomică a alocațiilor bugetare;
- ✓ Controlarea strictă a bugetului local și distribuirea lui în mod eficient;
- ✓ Ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget.

Eficientizarea gestionarii mijloacelor publice, prin:

- ✓ Organizarea de licitații pentru achiziționarea de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile instituțiilor bugetare din banii publici;
- ✓ Reducerea creșterii volumului de cheltuieli, inclusiv prin reducerea numărului de personal angajat în instituțiile bugetare, acolo unde este cazul;
- ✓ Reevaluarea întregului sistem de servicii publice și transmiterea unor activități către sfera privată.

Consolidarea finantelor publice:

- ✓ Asigurarea cu surse financiare a măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice și culturale ale populației, pentru dezvoltarea comunei;
- ✓ Întreprinderea unor măsuri concrete pentru acumularea veniturilor proprii și menținerea echilibrului bugetar;
- ✓ Constituirea de fonduri extrabugetare pentru susținerea unor programe de interes local;
- ✓ Susținerea dezvoltării antreprenoriatului ca motor de creștere a economiei de piață.

Stabilirea și promovarea parteneriatului:

- ✓ Sprijinirea organizațiilor nonguvernamentale;
- ✓ Participarea la proiecte investiționale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural și de mediu.

Consolidarea managementului administrației publice locale constă în:

a. Dezvoltarea managementului resurselor umane

- Preocuparea primăriei comunei Mihăileni pentru pregătirea continuă a funcționarilor publici pe domeniile prioritare dezvoltării comunei.

b. Dezvoltarea nivelului de pregătire profesională

- Stabilirea necesităților și oportunităților de instruire;
- Corelarea necesităților cu potențialul uman existent;
- Stabilirea unui sistem de training adecvat.

c. Folosirea eficientă a resurselor umane

- Stabilirea regulamentului de organizare și funcționare a personalului și a regulamentului de ordine interioară;
- Personalul trebuie să lucreze în domenii de activitate bine definite.

d. Creșterea responsabilității și a independenței profesionale

- Responsabilitatea funcționarilor publici în conformitate cu prevederile legale;
- Constientizarea importanței activității fiecărui angajat;
- Transparența funcționării sistemului instituțional pentru fiecare angajat;
- Acordarea de stimulente financiare în funcție de eficiența și competitivitatea activităților depuse.

e. Schimbarea de fond a raportului dintre administrație și cetățean

- Serviciul public trebuie să fie orientat în folosul cetățeanului;
- Eliminarea blocajelor birocratice cu care sunt confrunțați cetățenii și agenții economici;
- Întărirea și extinderea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional;
- Crearea unei strategii de comunicare operativă cu cetățenii;
- Implementarea unui sistem de management al calității.

f. Realizarea unui sistem de monitorizare a calității serviciilor publice

- Administrarea eficientă a banilor publici;

-
- Dezvoltarea comunei prin atragerea de proiecte și programe cu finanțare nerambursabilă;
 - Cheltuirea eficientă a veniturilor.

g. Dezvoltarea managementul informațiilor

- Corelarea și integrarea bazelor de date din instituție;
- Analizarea nevoilor în domeniul software.

9. Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăileni, județul Botoșani

9.1 Etapele metodologice principale ale elaborării strategiei :

Metodologia de realizare a strategiei cuprinde 3 faze:

1. Fundamentarea necesității de elaborare a strategiei:

– necesită abordarea a 2 categorii de aspecte:

- premisele elaborării strategiei;
- modalități de fundamentare;

2. Elaborarea strategiei de dezvoltare locala:

a) *Formularea misiunii comunității locale.* Misiunea se referă la scopul pentru care a fost înființată și funcționează organizația respectivă, precum și la concepția, filosofia managementului, referitoare la modul de realizare a activităților. Specificul misiunii este faptul că reprezintă o enunțare de elemente necuantificabile. Misiunea trebuie să cuprindă:

- ce anume face comunitatea locală prin intermediul autorităților locale (exprimarea sintetică);
- care sunt deținătorii de interese și cum sunt luați în considerare (stake-holderi);
- care sunt valorile comunității locale.

b) *Precizarea obiectivelor strategiei.* Obiectivele strategice se stabilesc pe orizonturi mari de timp (3-5 ani) și se referă fie la ansamblul comunității, fie la componentele majore ale acesteia.

Pentru a fi *de calitate*, obiectivele strategice trebuie să îndeplinească următoarele *cerințe de raționalitate*:

- să fie realiste (în concordanță cu potențialul comunității respective);
- să fie stimulatoare (să incite la autodepășire);
- să fie mobilizatoare (să prezinte importanță pentru stake-holderi);
- să fie comprehensibile (reale).

c) *Stabilirea opțiunilor strategice și modalitățile de realizare a obiectivelor.* Opțiunile strategice se stabilesc în funcție de tipul de strategie adoptat.

d) *Dimensionarea resurselor necesare.* În strategie se stabilesc 4 categorii de resurse:

- informaționale;
- umane;
- financiare;
- materiale.

e) *Stabilirea termenelor.* Termene = limita fixată în timp printr-o dispoziție sau învoială ce reprezintă diferite momente intermediare sau finale, pentru realizarea obiectivelor și operaționalizarea opțiunilor strategice.

f) *Articularea tuturor componentelor strategiei într-o strategie globală.*

g) *Realizarea strategiilor parțiale.* Strategiile parțiale pot fi delimitate fie structural (pe compartimente), fie din punct de vedere procesual (pe funcțiuni și activități). De obicei, strategiile parțiale se delimitează *procesual pe funcțiuni*, ducând la existența mai multor strategii parțiale în funcție de specificul comunității locale:

- Strategia de mediu;
- Strategia de dezvoltare economică;
- Strategia de dezvoltare a infrastructurii;

- Strategia de cooperare teritorială;
 - Strategia de resurse umane.
- h) *Realizarea politicii globale și a politicilor parțiale.* Politica se deosebește de strategie prin:
- orizontul de timp (mai mic pentru politica 0,5-2 ani și mai mare în cazul strategiei 3-5 ani);
 - grad de detaliere (mai mare pentru politica și mai mic pentru strategie).

3. Implementarea și evaluarea unei strategii de dezvoltare locală

1. Pregătirea implementării are în vedere următoarele aspecte:

a) *Pregătirea climatului din cadrul comunității în vederea diminuării rezistenței la schimbare din partea societății civile și creșterii receptivității acestora față de elementele inovatoare propuse prin strategie;*

b) *Asigurarea resurselor informaționale, umane, financiare și materiale necesare punerii în aplicare a strategiei;*

c) *Realizarea unui program cadru de implementare;*

2. Reproiectarea sistemului de management conform cerințelor realizării obiectivelor;

3. Operaționalizarea schimbărilor strategice previzionate;

4. *Controlul și evaluarea strategiei.* Prin evaluare se compară obiectivele previzionate cu realizările obținute, acestea fiind măsurate într-o etapă intermediară de control.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atenție mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie luat în vedere și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut, deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Principiile strategiei de dezvoltare durabilă :

- durabilitate - condiții mai bune de trai pentru populația defavorizată, precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;
- competitivitate - permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;
- sprijin financiar - facilitarea accesului la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;
- o bună administrare - reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

9.2 Obiectivele de dezvoltare durabilă a comunei Mihăileni

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030 a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018) include 17 obiective de dezvoltare durabilă, cu ținte clare pentru 2030, obiective ținte și pentru conducerea Comunei Mihăileni, județul Botoșani, care va asigura treptat implementarea acestora în perioada 2021-2027.

9.2.1 Obiective generale

Principalele obiective ale dezvoltării locale a comunei sunt:

- Crearea condițiilor pentru începerea unor activități rentabile în agricultură și zootehnie;

-
- Protejarea mediului prin conformarea progresiva cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui sa le atingă în totalitate;
 - Reabilitarea și modernizarea sistemului de sănătate și protecție sociala în comună;
 - Asigurarea accesului neîngradit al populației și al consumatorilor economici la infrastructura (apa, canalizare, distribuție gaze, cai de transport, telefonie);
 - Reabilitarea și modernizarea școlilor și grădinițelor conform standardelor europene;
 - Creșterea ratei de ocupare și combaterea excluderii și dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunități investiționale.

9.2.2 Obiective specifice

Agricultura și dezvoltarea rurală

- ✓ Aplicarea unor tehnici pentru dezvoltarea agriculturii durabile și crearea unor sisteme pentru adaptabilitatea la conditiile climatice;
- ✓ Încurajarea și organizarea de asociații ale producătorilor comunei pentru a beneficia de oportunitățile care decurg din aceasta;
- ✓ Înființare de ferme zootehnice și puncte de prelucrare și colectare a resurselor;
- ✓ Eficientizarea practicilor agricole pentru ușurarea și productivitatea lucrării aplicate pe terenurile agricole.

Silvicultura

- ✓ Împădurirea terenurilor neproductive ale comunei;
- ✓ Întreținerea și ocrotirea capitalului silvic al comunei.

Infrastructura si Transport

Transport

- ✓ Îmbunătățirea drumului județean și a celor comunale care să deservească nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice;

Utilități

- ✓ Crearea unor sisteme de furnizare a apei curente și de canalizare capabile să deservească tuturor locuitorilor comunei;
- ✓ Reabilitarea sediului primăriei;
- ✓ Realizarea rețelei de alimentare cu gaz metan;
- ✓ Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență;

Sănătate

- ✓ Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală;
- ✓ Analiza posibilității de implementare a prevederilor OUG nr. 55/2021 privind derularea programului de construcții de locuințe pentru tineri, destinate închirierii, inclusiv pentru specialiști din sănătate și/sau învățământ, care se face în baza prevederilor *Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.
- ✓ Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarelor umane;
- ✓ Acces permanent și prompt la servicii medicale de calitate;

-
- ✓ Educarea populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.

Economia și Mediul de afaceri

- ✓ Crearea unei industrii diversificate, dinamice și capabile să ofere posibilitatea de împlinire profesională și materială a locuitorilor comunei ;
- ✓ Economie generatoare de venit la bugetul local;
- ✓ Crearea unei industrii nepoluante și durabile.

Comerț și Servicii

- ✓ Diversificarea de servicii oferite către cetățenii comunei, prin mărirea numărului societăților comerciale;
- ✓ Promovarea și susținerea unor tehnici eficiente de marketing pentru atragerea turiștilor în comună.

Mediu de afaceri

- ✓ Încurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora.

Mediu

- ✓ Păstrarea calității și prevenirea poluării aerului;
- ✓ Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, asupra utilizării durabile a resurselor de apă și a prevenirii poluărilor;
- ✓ Acțiuni de promovare a practicilor de agricultură ecologică;
- ✓ Curățarea cursurilor de apă și a domeniului public;
- ✓ Crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deșeurilor;
- ✓ Realizarea unei stații de depozitare a deșeurilor;
- ✓ Împădurirea suprafețelor degradate pentru prevenirea alunecărilor de teren.
- ✓ Refacerea și dezvoltarea mediului natural.

Învățământ și educație

- ✓ Accesul neîngrădit de împlinire individuală prin educație;
- ✓ Reabilitarea și modernizarea școlilor și grădinițelor din comună;
- ✓ Accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- ✓ Organizarea unei baze materiale capabile să mulțumească nevoile legate de actul educațional;
- ✓ Amenajarea de spații de joacă și recreere pentru copiii comunei;
- ✓ Amenajare baza sportivă în comună;
- ✓ Orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;
- ✓ Crearea șanselor pentru reformarea persoanelor adulte;
- ✓ Construire sală de sport.

Resurse Umane

Populația

- ✓ Crearea condițiilor de viață atractive pentru tineri, atât pentru cei din localitate cât și pentru cei din exteriorul comunei pentru atragerea acestora în localitate;
- ✓ Crearea de condiții pentru familiile de tineri.

Piața muncii

- ✓ Locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- ✓ Posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesională în domenii căutate pe piața forței de muncă.

Turism

- ✓ Utilizarea unor produse turistice variate cu oferte diversificate;
- ✓ Susținerea prin acțiuni eficiente de promovare a evenimentelor locale;
- ✓ Crearea de programe de pregătire pentru noi practicanți de agroturism;
- ✓ Încurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora;
- ✓ Promovarea evenimentelor locale, prin acțiuni eficiente de marketing.

Cultură

- ✓ Instruirea și transmiterea practicilor tradiționale generațiilor viitoare;
- ✓ Accesul transparent la sursele de informare tradiționale și moderne;
- ✓ Structura spațiilor destinate activităților socio-culturale în concordanță cu necesitățile și mijloacele moderne;
- ✓ Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comună;
- ✓ Reabilitarea căminelor culturale;

Situația Socială

- ✓ Dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități);
- ✓ Întărirea legăturilor dintre Administrația Publică Locală și societatea civilă pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar.

9.3 Direcții strategice de dezvoltare durabilă a comunei Mihăileni, județul Botoșani

În perioada 2022-2027 sunt prevăzute următoarele direcții de dezvoltare a comunei Mihăileni, județul Botoșani:

- Înființarea unui sistem de distribuție gaze naturale în comună Mihăileni, parteneriat cu comuna Căndești pentru construcția unei stații de coborâre a presiunii pentru ambele comune.
- Modernizarea prin amenajare cu pavaj de trafic greu a aleilor stradale din satul Mihăileni și asfaltarea arterei principale din Sinăuți - 4 Case – Frontieră.
- Urmărirea și definitivarea implementării Sistemului de apă și canalizare la nivelul întregii comune (Proiect depus la MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE cât și la AFIR).

- Înființarea unui Sistem de Transport Public simplificat prin introducerea unei curse de microbuz care să asigure interconectarea tuturor satelor cu zona administrativă a comunei (circuit cu traseu și ore fixe).
- Înființarea unui sistem de aducțiune și pompare a apei în vederea acoperirii necesităților agricultorilor (în vederea irigațiilor suprafețelor cultivate) și a crescătorilor de animale (pentru acoperirea necesarului de apă pentru animale).
- Wi-Fi4EU – Program ce va avea ca scop posibilitatea de accesare gratuită a tuturor cetățenilor comunei și nu numai la Internet prin WI-FI în spațiile publice, precum Parc, Piață și Clădiri publice.

I. Proiecte/Investiții în continuare și noi, finanțate din Fonduri de la Bugetul Local, Bugetul de Stat prin Programe Guvernamentale:

Nr. crt.	Denumirea investiției cuprinsă în “Planul de acțiuni pe anul 2021 al Județului Botoșani pentru realizarea obiectivelor cuprinse în Programul de guvernare”	Valoarea totală a investiției conform Contractului de Finanțare semnat –mii lei-	Programul Național de Finanțare	Stadiul investiției (%) sau etapa la care s-a ajuns la 31 Decembrie 2021	Data începerii investiției și data finalizării, conform Contractului de Finanțare semnat/Actului Adițional	Alte observații importante
1.	Modernizare drumuri sătești în satul Pârâu Negru, comuna Mihăileni, județul Botoșani.	5.332,945	PNDL	100%	10.11.2017 09.11.2021 31.12.2022	Proves-verbal de terminare a lucrărilor nr. 58 din 11.01.2021
2.	Înființare distribuție gaze naturale în comuna Mihăileni, județul Botoșani.	8.700,000	FDI	Investiție suspendată	-	În conformitate cu Ordonanța de urgență nr. 1 din 06.01.2020 Suspendat
3.	Reabilitare scară de bloc în comuna Mihăileni, județul Botoșani.	3.864,339	Programul Național de Locuințe Sociale	90%	05.07.2019 05.07.2022	Semnare contract de execuție lucrări nr. 4533 din 12.12.2019. -în continuare
4.	Extindere Iluminat Public în comuna Mihăileni, județul Botoșani.	399,00	Bugetul local	65%	01.03.2020 31.12.2022	- în continuare-
5.	Modernizare drumuri de interes local în satul Mihăileni, comuna Mihăileni, județul Botoșani.	20,156	Bugetul local	10%	21.02.2022 31.12.2022	Semnat Contract de lucrări nr. 306/919 din 21.01.2022

II. Proiecte/Investiții în continuare și noi, finanțate din Fonduri Europene

Nr. crt.	Denumirea investiției cuprinsă în “Planul de acțiuni pe anul 2021 al Județului Botoșani pentru realizarea obiectivelor cuprinse în Programul de guvernare”	Valoarea totală a investiției conform Contractului de Finanțare semnat –mii lei-	Programul de finanțare din Fonduri Europene	Stadiul investiției (%) sau etapa la care s-a ajuns la 31 Decembrie 2021	Data începerii Proiectului/ investiției și data finalizării, conform Contractului de Finanțare semnat/Actului Adițional	Alte observații importante
1.	Centru de zi pentru bătrâni în comuna Mihăileni, județul Botoșani.	3.266,956	POR 2014-2020 /98/8/3 ”Creșterea gradului de acoperire cu servicii sociale”	100 %	18.12.2018 31.01.2021 31.01.2022	Contract de finanțare nr. 3556/17.12.2018, Proces verbal la terminarea lucrărilor nr. 4616 din 22.12.2021
2.	”SENIORuM – Măsuri pentru reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice din Comuna Mihăileni, județul Botoșani” – cod SMIS 126681	2.720,000	POCU 2014-2020 /436/4/4	50%	26.08.2019 26.08.2022	Contractul de finanțare nr. 126.681 din 26.08.2019. Sunt demarate activități conform Contractului de finanțare semnat.

NOTĂ: Se vor include și investițiile noi –pentru care au fost semnate contracte de finanțare și care nu se regăsesc în anexele A și B. La rubrica Stadiul investiției - procentele vor fi alocate efectiv lucrărilor executate. Dacă investiția este în etapa de pregătire (DALI, SF, PT, etc.) se vor trece aceste etape, nu procentele.

I. Servicii de cadastrare a terenurilor publice și private

Administrația locală s-a aliniat la prevederile din Programul Național de Cadastru și Carte Funciară 2015-2023 (PNCCF), care este reglementat de Legea nr. 7/1996, cu modificările și completările ulterioare, și de HG nr. 294/2015. Programul național de cadastru și carte funciară se desfășoară în perioada 2015-2023 și are ca obiectiv înregistrarea sistematică a imobilelor în 2337 UAT- uri situate în mediul urban și rural.

II. Rețea de transport public

În comună transportul public se poate dezvolta ca o alternativă reală la utilizarea automobilelor particulare. O utilizare crescută a transportului public poate reduce congestionarea și problemele climatice locale. Organizarea transportului public local pe raza comunei este asigurat prin grija Consiliului Județean Botoșani.

Administrația locală va pune în aplicare măsuri concrete pentru ca transportul public să devină mai practic, mai confortabil și mai accesibil. Astfel, numărul călătorilor care folosesc transportul public va crește în mod firesc, persoanele dezavantajate se pot simți mai puțin excluse din societate, iar gradul de dependență al cetățenilor de automobilele personale ar trebui să scadă, ceea ce va avea consecințe benefice pentru mediul înconjurător.

III. Sistem supraveghere video în comună

Primăria susține realizarea sau modernizarea unui sistem de supraveghere video care, pe lângă faptul că a devenit foarte popular în ultima perioadă, acesta va permite supravegherea prin internet a zonelor din cadrul comunei care ar putea avea nevoie de monitorizare. În același timp, se vor respecta prevederile *Regulamentului general privind protecția datelor cu caracter personal*, și anume:

- prezența camerelor video va fi semnalată;
- în spațiile publice nu pot fi instalate camere de supraveghere decât de firmele licențiate de Poliția Română;
- este interzisă montarea camerelor în spații unde ar putea atenta la intimitatea unei persoane, precum cabine de probă, vestiare, toalete și altele similare;
- supravegherea video a angajaților la locul de muncă se va face conform Legii nr. 190/2018; aceasta nu poate fi realizată de angajator decât dacă reușește să demonstreze că este singura soluție pentru buna funcționare a activității instituției;
- angajații și cetățenii vor fi informați în mod explicit despre camerele instalate;
- stocarea imaginilor înregistrate pe o perioadă ce nu poate depăși 30 de zile, cu excepțiile prevăzute de lege sau în cazuri temeinic justificate.

IV. Digitalizarea serviciilor din primărie

Eficientizarea activităților, simplificarea serviciilor furnizate cetățenilor, creșterea accesului digital al cetățenilor la serviciile administrației publice locale, eliminarea cozilor și reducerea birocrăției prin digitalizarea Primăriei este scopul principal al conducerii primăriei în perioada 2022-2027.

Dezvoltarea și implementarea de măsuri de simplificare privind serviciile furnizate către cetățenii comunei reprezintă transformarea digitală a administrației publice locale a comunei.

Primăria încă nu este înrolată în Sistemul Național electronic de plată online: www.ghiseul.ro

V. Internet gratuit în comună

Internetul este astăzi un serviciu absolut necesar în tot ceea ce înseamnă tehnologia modernă, inclusiv a informațiilor, de aceea Administrația locală continuă să implementeze, pe lângă alte facilități, acces gratuit pentru locuitorii comunei la Internet WiFi în mai multe spații publice din comună.

VI. Energie regenerabilă

Energia regenerabilă este acea energie care se obține cu ajutorul resurselor naturale nelimitate ale Pământului, precum vântul și razele soarelui. Energia verde este o alternativă la cea tradițională, care se bazează pe combustibili fosili (petrol și gaze), poluează și tinde să fie mult mai dăunătoare mediului înconjurător.

Energia regenerabilă sau energia verde este obținută din surse de energie regenerabilă, care nu dăunează naturii și mediului înconjurător, nu ne afectează calitatea vieții.

Folosirea Energiei regenerabile contribuie la îmbunătățirea aerului, pe care îl respirăm, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, fiind și mai ieftină. Energia regenerabilă este derivată din surse care sunt capabile să se refacă, de exemplu soarele, vântul, râurile, izvoarele termale, mările și biomasa.

Primăria comunei va întreprinde măsuri pentru promovarea valorificării resurselor regenerabile de energie din cadrul comunei.

VII. Lucrări hidrotehnice

Administrația locală va continua în perioada următoare activitățile pentru îmbunătățirea soluțiilor tehnice de proiectare și de realizare a lucrărilor hidrotehnice de amenajare a cursurilor de apă, pentru atingerea obiectivelor de mediu din domeniul apelor.

9.4 Implementarea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Durabilă

Implementarea obiectivelor pentru dezvoltarea durabilă și a Țintelor concrete ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă de către conducerea Primăriei va contribui, de fapt, la implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. De menționat, că dezvoltarea durabilă poate fi asigurată doar prin implicarea tuturor cetățenilor:

Obiective	Ținte 2030
Obiectivul 1: Fără sărăcie <i>Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context</i>	■ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii; ■ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă.
Obiectivul 2: Foamete zero <i>Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile.</i>	■ Finalizarea cadastrului agricol; ■ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul comunei, față de anul 2018; ■ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. ■ Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.
Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare <i>Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă</i>	■ Reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.
Obiectivul 4: Educație de calitate <i>Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.</i>	■ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional; ■ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare

	libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale; ▪ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.
Obiectivul 5: Egalitate de gen <i>Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate</i>	▪ Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, ▪ Asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.
Obiectivul 6: Apă curată și sanitație <i>Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți</i>	▪ Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare; ▪ Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.
Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile <i>Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern</i>	▪ Acordarea sprijinului cetățenilor
Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică <i>Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți.</i>	▪ Contribuirea la îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației; ▪ Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare. ▪ Susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim
Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură <i>Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației</i>	▪ Utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora; ▪ Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale
Obiectivul 10: Inegalități reduse <i>Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări</i>	▪ Reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.
Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile <i>Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.</i> Strategia vizează	▪ Asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; ▪ Accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; ▪ Promovarea conceptului de smart-city; ▪ Consolidarea eforturilor de protecție și salvare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

	▪ Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.
Obiectivul 12: Consum și producție responsabile <i>Asigurarea unor modele de consum și producție durabile</i>	▪ Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare; ▪ Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%); ▪ Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.
Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice <i>Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor</i>	▪ Combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale, planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.
Obiectivul 14: Viață acvatică <i>Conservarea și utilizarea durabilă a resurselor de apă pentru o dezvoltare durabilă</i>	▪ Gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor, asigurarea unui pescuit durabil.
Obiectivul 15: Viața terestră <i>Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate</i>	▪ Conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.
Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente <i>Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile</i>	▪ Dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.
Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor <i>Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.</i>	▪ Contribuirea locală pentru angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

Tab. 10 Obiective ale strategiei de dezvoltare locală

9.4.1 Metode de implementare a obiectivelor de dezvoltare durabilă în perioada 2022-2027

Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Mihăileni 2022-2027 se va implementa de către autoritățile locale în urma aprobării documentului de către Consiliul Local Mihăileni.

Implementarea efectivă a strategiei este condiționată de capacitatea administrației locale de a asigura fondurile locale și de capacitatea acestora de atragere a fondurilor europene necesare pentru susținerea proiectelor propuse.

Acțiunile și proiectele propuse în Planul Local de Dezvoltare țin cont de nevoile de dezvoltare ale comunității și respectă documentele cadru de referință de la nivelul regiunii de dezvoltare Vest.

Etapele cheie ale implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Mihăileni sunt:

- Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local;
- Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare;
- Monitorizarea strategiei de către grupul de lucru desemnat;
- Evaluarea implementării strategiei prin analiza indicatorilor propuși.

Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local reprezintă etapa de însușire a documentului de referință ce va sta la baza dezvoltării socio-economice a comunei Mihăileni în perioada 2022-2027. Documentul este dezbătut în ședință de Consiliul Local și se adoptă de către membrii acestuia.

Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare presupune realizarea proiectelor prevăzute în Strategie, în funcție de resursele financiare existente, finanțările disponibile, prioritatea de dezvoltare a unui domeniu de interes. Această etapă presupune lucrul în echipă și desemnarea unui grup de lucru care să urmărească îndeplinirea acțiunilor propuse a fi realizate în perioada 2022-2027.

Pentru eficientizarea procedurii se va elabora un plan anual de implementare în care se menționează care sunt proiectele ce urmează a fi implementate în anul respectiv, bugetul necesar, sursa de finanțare și responsabilii cu derularea acțiunii.

Evaluarea implementării Strategiei constă în analiza indicatorilor de realizare propuși în documentul de referință. Se recomandă ca evaluarea să fie realizată anual, prin întocmirea unui raport de evaluare în care se menționează concret care au fost indicatorii obținuți pentru anul respectiv aferenți unei acțiuni.

10. *Alocarea financiară*

Oricât de interesantă și de novatoare este realizarea unui proiect, un manager este interesat, în cele din urmă, de aspectele financiare ale proiectului în care se implică. Din acest motiv, trebuie acordată toată atenția documentelor referitoare la aspectele financiare ale proiectului prezentate prin intermediul studiului de fezabilitate și proiectului tehnic (evoluția estimată a veniturilor și cheltuielilor pentru următoarea perioadă de timp - de regula următorii câțiva ani, indicatori de rentabilitate etc.).

Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale.

Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție și monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului.

Cheltuielile pe care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectului nu vor avea o structură omogenă și, din acest motiv, trebuie să se facă distincția între diferitele destinații ale resurselor de care dispune primăria.

O primă distincție importantă este cea dintre cheltuielile inițiale – care vor fi efectuate pentru a pune în mișcare noul proiect – și cele aferente realizării efective a proiectului. Primele trebuie efectuate de regulă o singură dată, în perioada inițială. Cea de-a doua categorie de cheltuieli va avea un nivel mai stabil în timp, dar este și mai îndepărtată în timp față de momentul întocmirii studiului de fezabilitate și/sau proiectului tehnic.

Este foarte important să existe un grafic al celor două categorii de cheltuieli și să se determine cu precizie momentul în care proiectul să se realizeze. În cazul în care acest moment este mai îndepărtat în realitate decât s-a presupus inițial, s-ar putea ca rentabilitatea proiectului să nu mai fie cea scontată. Atunci când se previzionează cheltuielile cu activitatea curentă, va trebui să se determine și mărimea resurselor necesare.

Un volum prea mare va ține resurse immobilizate în mod inutil, în timp ce un volum prea redus creează riscul unor întreruperi forțate ale realizării proiectului. Va trebui să se poată justifica nivelul pentru care s-a optat.

Datele referitoare la veniturile și cheltuielile previzionate vor da o imagine asupra rentabilității proiectului. În aprecierea acestei rentabilități este bine să se evalueze cum vor arăta rezultatele în cazul în care apar evenimente neprevăzute.

De aceea s-a stabilit că planificarea strategică din punct de vedere financiar este greu de realizat datorită schimbărilor legislației. Din aceeași cauză, bugetul local pe următorii 6 ani nu se poate exprima exact.

Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat și necesitatea alocării unor sume care să permită macar asigurarea unui buget minim de funcționare.

11. Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală

11.1 Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile)

Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile) sunt entități ce reprezintă parteneriate public – private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, care sunt desemnați dintr-un teritoriu rural omogen, care îndeplinesc o serie de cerințe privind componența, teritoriul acoperit și care vor implementa o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului.

Prin crearea acestor Grupuri de Acțiune Locală se dorește să ajute la dezvoltarea durabilă a comunităților locale și:

- a) să sprijine construcția instituțională la nivel local;
- b) să asigure resursele umane, financiare și tehnice pentru susținerea activității Grupurilor de Acțiune Locală;
- c) să instruiască personalul Grupurilor de Acțiune Locală în vederea elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- d) animarea teritoriului.

1. Programul LEADER.

Programul LEADER reprezintă o abordare care oferă noi oportunități de dezvoltare rurală punând bazele identificării nevoilor locale, întăririi capacității de dezvoltare și implementării strategiilor locale de dezvoltare în vederea conservării patrimoniului rural și cultural, dezvoltării mediului economic și îmbunătățirii abilităților organizatorice ale comunităților locale.

2. Avantajele utilizării Programului LEADER.

- Răspunde nevoilor locale specifice;
- Valorifică resursele locale;
- Mobilizează actorii locali, reprezentanți ai populației rurale, de a se preocupa și de a prelua controlul dezvoltării zonelor rurale prin întocmirea de strategii axate pe problemele identificate în comunitățile lor;
- Oferă zonelor rurale posibilitatea de colaborare cu alte teritorii pentru schimb și transfer de experiență prin crearea de rețele;
- Prin caracterul său descentralizat, integrat și de jos în sus este esențial pentru dezvoltarea echilibrată teritorială.

3. Elaborarea și promovarea strategiilor locale.

Grupurile de Acțiune Locală vor elabora și promova strategiile de dezvoltare locală.

4. Grupurile de Acțiune Locală.

Grupurile de Acțiune Locală reprezintă parteneriate public-private constituite din diverși reprezentanți ai sectoarelor public, privat și societății civile din teritoriul respectiv. La nivel de decizie, partenerii economici și reprezentanții societății civile, precum agricultorii, femeile, tinerii din spațiul rural și asociațiile acestora trebuie să reprezinte cel puțin 50% din parteneriatul local.

5. Teritoriile eligibile pentru Programul LEADER.

Teritoriile eligibile sunt acele teritorii care, în conformitate cu definiția OECD, sunt clasificate drept rurale. Definiția OECD are la bază acea parte a populației care locuiește în comune (cu mai puțin de 150 locuitori/km²). Această definiție este unica recunoscută pe plan internațional referitor la spațiul rural.

6. Beneficiarii Programului LEADER.

Beneficiarii Programului LEADER sunt Grupurile de Acțiune Locală (GAL) care își desfășoară activitatea pe un teritoriu rural, cu o populație cuprinsă între 10.000 – 100.000 locuitori și densitatea de maximum 150 de locuitori pe km².

7. Etapele pentru pregătirea implementării Programului LEADER.

- Formarea animatorilor reprezentanți ai anumitor teritorii (zone) subregionale
- Constituirea Grupurilor de Acțiune Locală
- Elaborarea strategiei de dezvoltare locală de către GAL-uri
- Selectarea proiectelor
- Implementarea strategiilor de dezvoltare rurală

8. Rolul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale (MAPDR) și Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP) în implementarea Programului LEADER.

Direcția Generală Dezvoltare Rurală din cadrul MAPDR exercită rolul de Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală din România.

APDRP va fi autoritatea națională responsabilă de implementarea financiară și tehnică a măsurilor din Programul LEADER.

9. Animatorii și rolul lor.

Animatorii sunt persoane cu pregătire specifică (care poate fi dobândită prin participarea la cursurile de formare susținute de Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale) cu rolul de a identifica problemele care îngreunează sau frânează dezvoltarea locală și în același timp propune / inițiază concepte, măsuri și proiecte capabile să soluționeze problemele locale.

10. Finanțarea Programului LEADER?

Programul LEADER se finanțează prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, în conformitate cu Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 1698/2005 din 20 septembrie 2005.

La nivel de județul Botoșani, în parteneriate cu alte județe sunt organizate 8 GAL.

- *Asociația Grupul de Acțiune Locală (GAL) Valea Siretului de Sus*, Botoșani, Suceava (Bălușeni, Blândești, Corni, Coșula, Cristești, Curtești, Gorbănești, Răchiți, Stăuceni, Tudora, Unțeni, Vlădeni, Vorona (Jud. Botoșani), LITENI (Oraș, Jud. Suceava);
- *Asociația Grupul pentru Dezvoltare Locală - G.A.L. Codrii Herței*, Botoșani, Suceava (Broscăuți, Căndești, Concești, Cordăreni, Cristinești, Dersca, George Enescu, Hilișeu -Horia, Hudești, Ibănești, Lozna, Mihăileni, Păltiniș, Pomârla, Rădăuți -Pрут, Suharău, Șendriceni, Vișoara, Darabani (Oraș, Jud. Botoșani), Siret (Oraș, Jud. Suceava));

- *Asociația LEADER Colinele Moldovei*, Botoșani, Iași (Albești, Călărași, Copălău, Frumușica, Hlipiceni, Lunca, Răușeni, Sulița, Todireni, Dobarceni, Durnești, Trușești (Jud. Botoșani), Flămânzi (Oraș, jud. Botoșani), Deleni (Jud. Iași));
- *Asociația Grupul de Acțiune Locală (G.A.L.) Codrii de Aramă*, Botoșani Mihai Eminescu, Văculești, Brăești, Dimăcheni, Leorda, Nicșeni, Corlățeni, Ungureni, Roma, Vorniceni, Știubieni (Jud. Botoșani), Bucecea (Oraș, jud. Botoșani);
- *Asociația Grupul de Acțiune Locală Valea Bașeului de Sus*, Botoșani (Avrămeni, Ripiceni, Dangenii, Manoleasa, Mitoc, Mileanca, Havârna, Hănești, Drăgușeni, Vlasinești, Adăseni, Mihalașeni, Cotusca (Jud. Botoșani), Săveni (Oraș, Jud. Botoșani));
- *Asociația Grupul de Acțiune Locală Valea Prutului*, Iași, Botoșani Andrieseni, Bivolari, Popricani, Probeta, Roscani, Tiganasi, Trifesti, Victoria (Jud. Iasi), Romanesti, Stefanesti (Oraș, Jud. Botosani), Santa Mare (Jud. Botosani);
- *Asociația Grupul de Acțiune Locală Regiunea Reditu Prăjeni*, Iași, Botoșani Gropnița, Movileni, Plugari, Reditu, Românești, Șipote, Vlădeni, Valea Lupului, Prăjeni (jud. Botoșani);
- *Asociația "Grupul de Acțiune Locală Codrii Bucovinei"*, Suceava, Botoșani Adâncata, Hăntesti, Mitocu Dragomirnei, Pătrăuți, Șerbăuți, Siminicea, Zamoștea, Zvoriștea (jud. Suceava), Vârfu Câmpului (jud. Botoșani).

11.2 Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL)

LEADER, de peste 10 ani în România

Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL) a semnat un acord de parteneriat cu Asociația Comunelor din România (ACoR). „Acordul vizează atât colaborarea în dezvoltarea politicilor publice cu impact asupra dezvoltării locale, cât și susținerea în comun a Declarației”, a menționat președintele FNGAL.

În februarie 2020 s-a desfășurat Conferința „Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală LEADER și Grupurile de Acțiune Locală după 2020”, organizată de Federația GAL-urilor. Atunci a fost adoptată Declarația „10 Ani LEADER în România”. „La zece ani de la începerea programului LEADER, comunitatea GAL-urilor împreună cu membrii asociați și cu ceilalți actori locali relevanți, face apel către toți factorii decidenți administrativi și politici pentru a susține în continuare funcționarea și dezvoltarea Grupurilor de Acțiune Locală, precum și finanțarea superioară a Strategiilor de Dezvoltare Locală după 2020”, a punctat președintele FNGAL.

Federația Grupurilor de Acțiune Locală solicită autorităților să analizeze și să accepte următoarele propuneri:

- Acoperirea teritoriului național până la 100% cu parteneriatele GAL. Rezultatele foarte bune au fost obținute deoarece GAL-urile au avut posibilitatea să implementeze proiecte în toate comunele și orașele mici.
- Continuarea funcționării GAL-urilor actuale și în perioada 2021-2027, utilizând formula actuală a organizațiilor și echipelor constituite în perioada de programare precedentă, fiind foarte important să fie valorificate cunoștințele și rezultatele pozitive obținute până în prezent.
- Alocarea unor resurse financiare suficiente pentru comunitățile LEADER, gestionate prin GAL-uri, în viitorul Plan Național Strategic 2021-2027. Se solicită 15% din sumele alocate dezvoltării rurale (Pilonul II).

- Finanțarea multi-fond a viitoarelor Strategii de Dezvoltare Locală. Sume din Fondul European pentru Dezvoltare Rurală, Fondul Social European și Fondul pentru Dezvoltare Regională ar trebui utilizate de GAL-uri pentru a răspunde mai bine nevoilor comunităților.
- În aplicarea Regulamentului de stabilire a dispozițiilor tranzitorii privind sprijinul acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) în anul 2021, FNGAL solicită ca în măsurile dedicate Grupurilor de Acțiune Locală să fie alocate finanțări pentru anul 2021.
- Alocare specifică de sume pentru investiții nonagricole pentru GAL-uri și din Fondul Social European în perioada 2021-2027.
- Susținerea dezvoltării tuturor inițiativelor CLLD/DLRC (GAL-uri rurale, GAL-uri urbane, FLAG-uri).

De asemenea, Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală din România - FNGAL și Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale - FONSS a organizat în parteneriat, în anul 2020, webinarul cu titlul „Finanțarea infrastructurii sociale din teritoriile GAL prin proiecte POCU aferente Apelului de Proiecte 5/ PI 9.vi/ OS 5.2. ”Implementarea strategiilor de dezvoltare locală în comunitățile marginalizate din zona rurală și/ sau în orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori”.

GAL-urile, mâna de ajutor dată spațiului rural. Acoperire teritorială de 93%

Grupurile de Acțiune Locală sunt parteneriate public-private între fermieri, autorități publice, organizații non-guvernamentale implicate în dezvoltarea locală, antreprenori din sectorul non-agricol.

În prezent, în România sunt 239 de GAL-uri care acoperă 93% din localitățile rurale și orașele sub 20.000 de locuitori.

Programul LEADER finanțează Strategiile de Dezvoltare Locală propuse de GAL-uri, cu implicarea comunităților unde sunt instituite. În aceste strategii sunt propuse investiții în dezvoltarea fermelor, instalarea tinerilor fermieri, furnizarea serviciilor sociale, noi afaceri non-agricole, instituirea de cooperative și grupuri de producători, procesarea producției agricole și sprijinirea fermierilor pentru a ajunge pe piață, proiectele de cooperare, transfer de cunoștințe etc.

Activitatea GAL-urilor a condus la selectarea și finanțarea a peste 10.000 de proiecte, cu o valoare totală de aproximativ 950 milioane de euro, în zonele cele mai defavorizate ale României. „Sursa acestor bani este Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Federația Grupurilor de Acțiune Locală este organizația care a susținut permanent funcționarea GAL-urilor și a reușit să reunească cei mai bine pregătiți experți dedicați conceptului de Dezvoltare Locală plasată sub responsabilitatea comunității.

11.3 Asociația GAL ”Codrii Herței”

Asociația Grupul pentru Dezvoltare Locală GAL Codrii Herței este un parteneriat public-privat care are un rol esențial în mediul rural, contribuind la dezvoltarea zonei de pe raza teritoriului unde este înființat acest organism.

GAL Codrii Herței este situat în Regiunea de nord-est a României și partea de nord-vest a județului Botoșani. Limitele geografice ale teritoriului GAL Codrii Herței sunt următoarele:

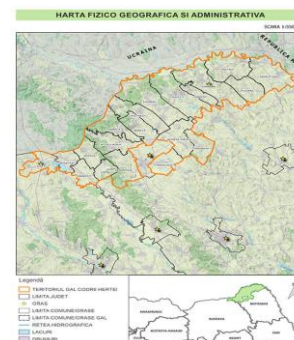
- Vest și Nord-Vest: Ucraina și județul Suceava;
- Nord: Republica Moldova;
- Est: comunele Coțușca, Mileanca, Havârna, Vorniceni și Corlăteni;
- Sud: comunele Vârfu Câmpului, Văculești și Dimăcheni.

Un aspect important din punct de vedere al localizării geografice al teritoriului G.A.L. Codrii Herței este faptul că limita nordică și estică o reprezintă frontiera Uniunii Europene. În regiune există un punct rutier de trecere a frontierei către Ucraina - Siret și unul către Republica Moldova - Rădăuți Prut, precum și un punct de trecere a frontierei de mic trafic cu Ucraina, la Racovăț. Localizarea conferă teritoriului un avantaj strategic din punct de vedere al cooperării transfrontaliere cu Ucraina și Republica Moldova, în perspectiva apropierei acestora de structurile europene.

GAL Codrii Herței a fost înființat în anul 2011 prin oportunitatea oferită de Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, la inițiativa a 48 de reprezentanți ai autorităților publice locale, mediului de afaceri local, cooperativelor agricole, organizațiilor non-guvernamentale, etc., acoperind o populație de 57.345 de locuitori și o suprafață totală de 792,45 kmp. În scopul creșterii puterii parteneriatului, precum și capacității de reprezentare a teritoriului, precum și a gradului de acoperire cu zonă LEADER, GAL Codrii Herței numără noi membri.

Din cadrul parteneriatului fac parte 84 de membri: 20 parteneri publici UAT-uri (reprezentarea sectorului public este de 23,81% din totalul partenerilor) și 64 parteneri privați (reprezentarea sectorului privat și a reprezentanților societății civile este de 76,19% din totalul partenerilor). Dintre partenerii privați 32 sunt societăți cu răspundere limitată (38,09% din totalul partenerilor), 5 sunt cooperative agricole (5,9% din totalul partenerilor), 4 sunt cooperative sociale (4,8% din totalul partenerilor), 14 persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale (16,66% din totalul partenerilor) și 9 organizații non-guvernamentale (10,7% din totalul partenerilor).

Teritoriul GAL Codrii Herței cuprinde 19 localități din județul Botoșani și orașul Siret din județul Suceava: 2 orașe (Darabani și Siret), 18 sate reședință de comună (Broscăuți, Căndești, Concești, Cordăreni, Cristinești, Dersca, George Enescu, Hilișeu Horia, Hudești, Ibănești, Lozna, Mihăileni, Păltiniș, Pomârla, Rădăuți - Prut, Șendriceni, Suharău, Viișoara) și 47 sate componente ale comunelor și sate aparținând orașelor.

Obiectivele parteneriatului în ceea ce privește dezvoltarea teritorială a zonei GAL Codrii Herței sunt următoarele (conform Strategiei de dezvoltare locală GAL Codrii Herței):

- ♦ îmbunătățirea mediului și spațiului rural, creșterea calității vieții și diversificarea activităților economice din spațiul rural prin implementarea strategiilor integrate de dezvoltare locală;
- ♦ îmbunătățirea condițiilor de viață ecologice, sociale și economice, având ca obiectiv crearea unui mediu atractiv și motivant pentru toate segmentele de populație care trăiesc aici și încurajarea menținerii tineretului în regiune;

- ♦ păstrarea peisajului cultural istoric ca și componentă de bază a patrimoniului natural și patrimoniului cultural european, pentru a contribui la bunăstarea umană și la consolidarea identității regionale;
- ♦ susținerea în GAL Codrii Herței o agricultură ecologică, pentru diversitatea raselor zootehnice și a soiurilor de plante tipice pentru zonă și promovarea produselor provenite din această regiune;
- ♦ sporirea atractivității economice a zonei teritoriale a GAL Codrii Herței și susținerea activităților precum meșteșugurile, serviciile și prelucrarea produselor regiunii, dar și promovarea acestora;
- ♦ realizarea din zona de acoperire a GAL Codrii Herței o regiune-țintă pentru un turism rural durabil, capabil să creeze un cadru economic nou și important în regiunea acestora;
- ♦ promovarea zonei GAL Codrii Herței și asocierea ei cu alte regiuni în țară și străinătate.

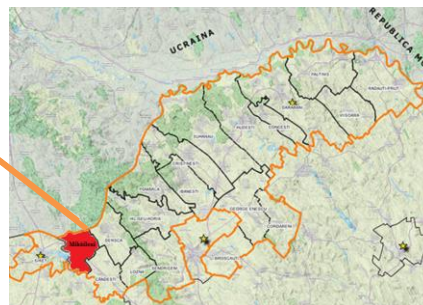
Proiecte finanțate de G.A.L. Codrii Herței:

Prin intermediul Grupului de Acțiune Locală Codrii Herței au fost contractate până în prezent 38 de proiecte de servicii și investiții în valoare de 2.606.890,81 EUR.

De asemenea, prin GAL au fost finanțate proiecte și pentru beneficiarii privați în domeniul agriculturii, servicii, etc.

11.4 Parteneriatul comunei Mihăileni în cadrul GAL "Codrii Herței"

UAT Mihăileni, județul Botoșani este membru al G.A.L. Codrii Herței

Proiecte de finanțare nerambursabilă finalizate sau în proces de implementare/finalizare prin GAL "Codrii Herței":

Nr. Crt.	Denumirea proiectului și numărul de referință	Suma Lei	Stadiul implementării	Obiectivele proiectului
1.	Modernizarea Cabinet Medical Uman și Stomatologic din comuna Mihăileni	0	Nedemarat	Modernizarea Cabinet Medical Uman și Stomatologic prin achiziția de aparatură și dispozitive noi Primăria Mihăileni prin Agentia de Plati pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (A.P.D.R.P.) și G.A.L. Codrii Herței.
2.	Reabilitare Cămin Cultural și bibliotecă	409.059	Proiect suspendat	Reabilitare Cămin Cultural și bibliotecă comunală în satul

	comunală în satul Mihăileni. Achiziții mobilier și echipamente software și hardware pentru dotarea Căminului Cultural din comuna Mihăileni			Mihăileni prin A.P.D.R.P. și G.A.L. Codrii Herței
3	Elaboarea Strategiei de dezvoltare locală și a Strategiei pentru utilități publice pentru perioada 2015 - 2020	0	Nedemarcat	Elaboarea Strategiei de dezvoltare locală și a Strategiei pentru utilități publice pentru perioada 2015-2020 prin A.P.D.R.P. și G.A.L. Codrii Herței.
4	Sprijin financiar pentru achiziționarea unor echipamente în vederea dezvoltării serviciilor de bază în Comuna Mihăileni - județul Botoșani	330.750	Finalizat	Achiziție buldoexcavator CASE 580ST, cu seria șasiu NZHH03687 și serie motor 000529013.
Total: 330.750 Lei				

12. BIBLIOGRAFIE:

- ✓ „Strategia Europa 2030”;
- ✓ „Obiectivele Europa 2030”, www.ec.europa.eu;
- ✓ Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării durabile – economic, social și de mediu;
- ✓ Performanța UE în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD);
- ✓ Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României prin HG nr. 877/2018;
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013 – 2020 - 2030;
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030;
- ✓ Planul Național de Redresare și Reziliență al României, aprobat de Consiliul UE (28 octombrie 2021);
- ✓ Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență;
- ✓ Strategia Regională pentru dezvoltarea durabilă a regiunii Nord-Est – 2021-2027;
- ✓ Planul pentru dezvoltarea regională a regiunii Nord-Est - 2021-2027;
- ✓ Recensământul Populației și al Locuințelor, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro;
- ✓ OUG nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020;
- ✓ Manual de simplificări. 80 măsuri de simplificare în politica de coeziune 2021-2027;
- ✓ Informații de pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice: www.mdrt.ro;
- ✓ Informații de pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale : www.madr.ro;
- ✓ Enciclopedia liberă Wikipedia;
- ✓ Monografia județului Botoșani;
- ✓ Raport de activitate al Casei de Asigurări de Sănătate Botoșani.

Eficacitatea acțiunilor puse în practică prin Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă este strâns legată de accesibilitatea potențialilor beneficiari la informațiile și oportunitățile oferite de programele operaționale.

Consiliul Local va avea grija să furnizeze asistența tehnică pentru punerea în practică a măsurilor necesare îmbunătățirii legăturilor cu participanții din teritoriu: economici și sociali, autoritățile locale și alte organizații competente interesate și să informeze opinia publică despre rezultatele obținute în urma intervențiilor prevăzute de Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă 2022 – 2027 a Comunei Mihăileni, județul Botoșani.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ 2022-2027

Comuna Mihăileni, Județul Botoșani

